

**Yttrandeprotokoll 2023****Torsdagen den 27:e april 2023****1. Ärenden - Bestämmande av tid för justering****Aslan Akbas (S)**

Jag vill börja med att hälsa er alla välkomna till dagens fullmäktigemöte och vill passa på att hälsa alla som följer oss via närradio och digital-TV och de åhörare som vi har här.

Välkomna till dagens fullmäktigemöte att ta del av. Innan jag går på ärendelistan så vill jag bara informera ledamöterna om att fullmäktigemötet den 25 maj och den 8 juni har vi tänkt starta klockan 15:00. Båda. Det är ett sätt att försöka undvika att använda oss av det extra fullmäktigemötet den 19 juni. Jag tror inte att det är många som vill ha ett extra möte den 19 juni. Hinner vi klara det med 2 timmar längre på de här två mötena så får vi göra bedömningen om vi kommer behöva kalla till ett extra möte eller inte. För att den 19 juni är ju avsatt som extra KF-möte. Behöver vi inte den så ska vi inte ha den. Ja, varsågod Axel.

**Axel Josefson (M)**

Tack ordförande! Jag uppskattar naturligtvis att vi får reda på det här hyfsat i tid, men kan bara säga för vår egen grupp så har det varit väldigt svårt att faktiskt lösa detta med klockan tre när du kommer så snabbt på. Så jag hade nog gärna velat kolla lite på min grupp innan vi går med på att vi startar klockan tre. För jag var säker på att vi faktiskt har fulla stolar så att jag vill bara säga det som en liten brasklapp i sammanhanget. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel och jag har ju respekt för det, absolut. Men jag tänkte att det är därför jag tog upp de här två kommande KF. Att vi börjar klockan femton för då får vi en timme extra. Vi har gedigna föredragningslistan. Vi har ju hur många ärenden som helst att behandla och kan vi avhandla en hel del så så hade det varit skönt. Det är ju så att 19 juni får vi ta ställning till i majmötet och se hur lång föredragningslistan är. Det är klart, om vi behöver det så tar vi den, men kan vi undvika det så är det bra. Då går vi på ärendelistan. Min skärm fungerar inte så jag tittar på Håkans skärm och följer tills jag har fått lösenord till skärmen. Då är mötet öppnat. Bestämmande av tid för justering och det finns ett förslag på dag, torsdagen den 11 maj 2023 klockan 15. Kan justeringstiden godkännas?

## **2. Anmälan av länsstyrelsens beslut att utse Lena Lindström Olinder (M) till ny ledamot i kommunfullmäktige i stället för Åke Björk (M) och Tomas Karlsson (M) till ny ersättare i stället för Lena Lindström Olinder (M)**

**Aslan Akbas (S)**

Då går vi till ärende nummer 2 och då gör vi så här. Då är det anmälan av länsstyrelsens beslut att utse Lena Lindström Olinder (M) till ny ledamot i kommunfullmäktige i stället för Åke Björk (M) och Tomas Karlsson (M) till ny ersättare i stället för Lena Lindström Olinder (M). Kan länsstyrelsens beslut antecknas?

## **3. Anmälan av länsstyrelsens beslut att utse Petra Elf (MP) till ny ledamot i kommunfullmäktige i stället för Björn Åhlin (MP) och Hillevi Werring (MP) till ny ersättare i stället för Petra Elf (MP)**

**Aslan Akbas (S)**

Ja, då är det anmälan av Länsstyrelsens beslut att utse Petra Elf (MP), till ny ledamot i kommunfullmäktige i stället för Björn Åhlin (MP) och Hillevi Werring (MP) till ny ersättare i stället för Petra Elf (MP) kan länsstyrelsens beslut antecknas?

## **4. Under förutsättning att frågor inkommit**

**Aslan Akbas (S)**

Då är vi på ärende nummer 4 och då är det frågestund. Till dagens frågestund har det inkommit sju frågor. Dessa återfinns i appen och enligt fullmäktiges arbetsordning beslutar fullmäktige om en fråga får ställas. När en fråga behandlas får bara frågeställaren och svarande kommunalråd delta i överläggningarna. Får frågorna ställas? Jag överlämnar ordet, det ska vi se. Då är det nämligen så här, vi har kommit överens med gruppledarna att man trycker in sig som frågeställare och den som svarat trycker in sig på 2 minuter och sen är det ett replikskifte på en minut. Jag kommer inte läsa frågorna utan det gör frågeställaren och vi börjar med fråga nummer 1 och då är det Axel Josefson (M) som har en fråga till Jonas Attenius (S), varsågod Axel.

**Axel Josefson (M)**

Tack ordförande. Då ska jag försöka hantera tekniken samtidigt som vi kör frågorna. Som sagt har vi en fråga till Jonas Attenius. Det handlar om att göra ett budgetförslag för 2023. Har ni ett besparingskrav på 100 miljoner som staden ska spara in på administration och

Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

byråkrati? Det här är väldigt angeläget nu i den ekonomiska situation vi nu befinner oss i att vi faktiskt kan få lite mer information hur det går med detta. Jag undrar därför, man har denna fråga: När kommer fullmäktige att få ta del av vilka besparingar som har genomförts i nämnderna till följd av er budget och hur avser ni att följa upp detta? Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Varsågod Jonas! Ber om ursäkt. Jag försöker logga in i systemet under tiden.

**Jonas Attenius (S)**

Tack ordförande och fullmäktigeledamöter. Jag får börja med att tacka för frågan och jag vill också passa på att be om ditt tålamod. Det är inte många veckor sedan som Axel ledde Göteborgs stad och bara några månader sedan som man faktiskt också bytte ut hans styre för under Axel Josefsons tid som kommunstyrelseordförande, ja, då tilläts byråkratin fortsätta utökas. Konsultanvändningen nå nya tag och kommunikatörtillväxten slår nya rekord och gång på gång så försökte vi andra partier föreslå andra vägar fram. Det förra styret gjorde ingenting åt problemet. Det rödgröna styret har föreslagit 100 miljoner som byråkratibesparing och implementeringen, ja, den är i full gång. Det följs upp löpande ut i våra nämnder och den ekonomiska politiken och det förstärks vid behov och förtydligas också utifrån behov. Det är så långsiktig omfördelning måste hanteras. Utgå från behovet och göra jobbet. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Replik, du kan nog bara trycka in dig Axel, det blir på en minut.

**Axel Josefson (M)**

Tack! Ja, jag fick väl delvis svar på min fråga då att ni följer upp detta i nämnderna. Men min första del av frågan var: när kommer vi i kommunfullmäktige att få ta del av de besparingar som ni har genomfört, eller kommer att få ta del av detta? Tack!

**Jonas Attenius (S)**

Det kommer som jag sagt ta del av ordinarie uppföljning och det sker som sagt, arbete ute i nämnderna. Jag har som exempel precis genomfört ett beslut i utbildningsnämnden med ett tillfälligt anställningsstopp och där vi också stoppar arbetet med olika planer och program som inte har någon tunga just för att freda exempelvis lärarna, i det här fallet i gymnasieskolan. Det är klart att det här har ju precis nu skett och det har vi ett ordinarie rapporteringssystem och ordinarie uppföljningssystem så som vi följer upp allt annat i den här staden. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

Andra repliken Axel, varsågod!

**Axel Josefson (M)**

Ja, tack för det ordförande. Då har vi fått svar på att ni tänker hantera det här i ordinarie uppföljning. Och då av en händelse så har vi ju faktiskt fått den första uppföljningen nu i kommunstyrelsen på våra nämnder här i Göteborg. Då undrar jag i den handlingen var jag kan läsa detta? För det är ju så yttersta vikt att dessa hundra miljonerna någonstans redovisas där och mig veterligen har jag inte sett det. Men du kanske kunde förtydliga det, Jonas, hur vi i fullmäktige ska kunna ta del av detta?

**Aslan Akbas (S)**

Varsågod Jonas.

**Jonas Attenius (S)**

Ja, men precis som jag sa, vi har precis infört nya åtgärder, vi har precis gått vidare med ett helt nytt yrkande. Vet du om att det är för att vi precis gått in med nya åtgärder, det är helt nyligen vi har gjort detta? Vi har precis fattat beslut i kommunstyrelsen om att se över verken på riktigt och skärpa hela kommunikationsorganisationen för att pressa kostnaderna mer effektivt. Vi har precis fått igenom ett yrkan att se över hela konsultanvändning i staden, det är ju precis sjösat och det klart att det syns inte i den rapportering som blickar tillbaka nu, men vi kommer se det framgent och det är ute på nämnderna delvis där hundra miljoners besparingen ligger och det andra ligger på kommunstyrelsen och det kommer att ske genom ordinarie rapportering. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel Josefson och Jonas Attenius, och fråga nummer två är också från Axel Josefson (M) till Jonas Attenius (S). Så varsågod Axel och tryck in dig.

**Axel Josefson (M)**

Yes, då byter vi ämne och det är som sagt, vi har ju bara två repliker så om åhörarna förstår varför det tar slut så tar det slut lite från den regeln. Men i alla fall, jag vill koppla tillbaka till ett annat ämne och det är att Sveriges Radio rapporterade i veckan om kriminella gäng som hotar och terroriserar fritidsgårdar och dess personal, vilket har lett till stor oro, rädslor, tystnadskultur bland stadens personal ute i verksamheterna. Kriminella gäng exploaterar i allt större grad det demokratiska rummet och befäster sin närvaro och våldsmonopol i våra särskilt utsatta områden. Fungerande fritidsgårdar fyller en mycket viktig funktion för att unga ska ha någonstans att vara och erbjuda en meningsfull fritidssysselsättning. Detta gäller särskilt i områden med utbredd trångboddhet, Fritidsgårdarna som inte fungerar att tas över av kriminell verksamhet blir därmed snabbt en inkörsport till kriminalitet och en plats där

barn och unga rekryteras till kriminella gäng. Förutom att barnen drabbas skapar det otrygghet i området och det blir ett arbetsmiljöproblem för personalen. Tidigare under året så röstade vänsterstyret nej till ett yrkande från kommunstyrelsen från den borgerliga oppositionen som handlar om att en kartläggning av kriminell verksamhet och otillåten påverkan på stadens fritidsgårdar. Det röstades nej till eftersom det saknades incitament för att situationen var akut enligt vänsterstyret. Och då är min fråga om du fortfarande står fast vid att det saknas incitament för en ordentlig kartläggning av kriminell verksamhet och otillåten påverkan på stadens fritidsgårdar.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel, varsågod Jonas!

**Jonas Attenius (S)**

Tack för det ordförande! Tack igen för frågan Axel och det gläder mig att vi är eniga om vikten av fritidsgårdar, särskilt som kompensation för ungdomar vars hemförhållanden är socialt svåra och många gånger också fattiga och där en meningsfull fritid annars inte är möjlig. Högeroppositionen lägger många förslag som jag kan tycka, emellanåt, inte hör hemma på kommunstyrelsens bord. Och varför man gör det, det får man fråga Axel och oppositionen här. För ert yrkande om fritidsgård? Det handlar ju över huvud taget inte om händelserna i Angered utan vad ni vill göra. Det var ju att politisera de händelser som ägde rum i Botkyrka. Det är det som faktiskt står i utkant också det ni har skrivit själva. Botkyrkas rubriker var ert fokus och inte Angereds problem. Vi kommer inte använda stadens begränsade resurser än färre efter den moderatledda regeringens nedskärningar, budget och besparingskrav. Till att utreda rubrikmakeri. De här pengarna behövs till välfärden främst. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Jonas. Varsågod Axel.

**Axel Josefson (M)**

Okej, blev lite förvånad faktiskt att du inte ser allvaret i den situationen som finns. Och det är ju inte bara den fritidsgården uppe i Hammarkullen som är drabbad, utan där var ju flera andra fritidsgårdar som har snarlik problematik och där vi upplever att det finns ett stort rop på hjälp bland vår personal där de inte vet hur de ska hantera det här och där man är rädd för att faktiskt hantera det här och att det då faktiskt kunde vara på sin plats att faktiskt utreda hur situationen ser ut och att också naturligtvis komma till åtgärder för att både få bort den här grova kriminaliteten som inte ska finnas på de här fritidsgårdarna men sedan också hjälpa vår personal och våra barn i den här situationen. Men jag uppfattar det som att du inte tycker att det är rimligt att gå vidare med detta och det förvånar mig.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel, varsågod Jonas.

**Jonas Attenius (S)**

Tack för det ordförande! Det är självklart att vi ser med största allvar på den situation som vi nu befinner oss i, men som vi också har befunnit oss i under en tid. I frågan om just fritidsgårdarna så vet jag att de ansvariga socialnämnden följer upp frågan hela tiden, inte minst i just detta nu om vi tar de sista händelserna uppe på Hammarkullen. Hot hör inte hemma i någon som helst kommunal verksamhet och det är just därför som vi satsar verkligen särskilda medel på förstärkta trygghetsåtgärder på kommunens arbetsplatser. Vi vill införa en befogenhetslista i skolan, exempelvis för att hålla lärarna trygga och just därför att vi också satsar på att stoppa desinformation mot socialtjänsten och utöver det utveckla samarbetet med polisen så absolut, det är inget snack om det. Det är klart att detta är nolltolerans Axel.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Jonas! Då är det andra replikskiftet så varsågod Axel.

**Axel Josefson (M)**

Tack ordförande! Mycket fina ord du står och säger här i talarstolen men ska vi se till det praktiska så är det ju faktiskt så att nu när ni har slagit ihop er med Vänsterpartiet så är det ju Vänsterpartiet som har tagit över er trygghetsfråga. Ni har ju kapitulerat för den. Ni hade under förra mandatperioden flera konkreta förslag och i många fall bra förslag på hur vi skulle jobba med trygghetsfrågan. Men vi upplever det jag upplever från min horisont att idag är det tyst. Till och med i handlingsprogrammet som vi nu håller på och debatterar, eller har beslutat om i kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. Runt omkring otillåten påverkan och så vidare, det har ni, det säger ni ju nej till. Det vill ni föra ut i någon allmän verksamhet? Jag har väldigt svårt att se att det här skiftet från Socialdemokraterna där trygghetsfrågor tidigare var högt upp på agendan, men numera så är man i Daniel Bernmars släptåg och försöker hantera detta. Det är klart att tyvärr så tror jag det kommer bli sämre med tryggheten för många göteborgare och det tycker jag är ytterst olyckligt. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel, då är det Jonas andra replikskifte.

**Jonas Attenius (S)**

Tack för det! Och det där som du säger stämmer naturligtvis inte. Vi gör stora satsningar på tryggheten. Vi har kvar ordningsvakter, vi sätter upp fler kameror och så vidare i de delarna.

Men i det här fallet handlar det också om resurser till välfärden. Det handlar om att vi har tillräckligt med socialsekreterare, tillräckligt med lärare och så vidare i skolan för att också ha resurserna på plats. Och det säkerställer vi i vårt styre på ett helt annat sätt än vad ni gjorde hos er. Där var det nedskärningar, men absolut. Låt mig vara tydlig. Skulle det förekomma fritidsgårdar, samlingsplatser för kriminella är det självklart att de kriminella ska bort omedelbarts. Och det är inte minst också en polisiär uppgift. Det är för övrigt också socialdemokratiska förra regeringsstyret se till att utveckla, växla upp polisen och dess antal. Självklart ska vi se till att det är nolltolerans och det har vi tydliga insatser för. Avslutningsvis när det gäller det här programmet som Axel lyfter så är det så här att vi har inte skrotat ett enda fokusområde eller insats. Däremot tycker vi inte att det behövs ytterligare administration och program utan vi har lagt in det i de befintliga program som faktiskt finns som rör området. Tack!

### **Aslan Akbas (S)**

Tack så mycket Axel Josefson och Jonas Attenius. Och då går vi över till fråga nummer tre som är från Martin Wannholt (D) till Jonas Attenius (S). Varsågod Martin.

### **Martin Wannholt (D)**

Tack herr ordförande! Ja, det är inte så länge sedan vi var överens om ett antal frågor. Rätt många förra mandatperioden mellan demokrater och socialdemokrater och flera andra partier här. Men nu är det ju så att på punkt efter punkt så skiljer Socialdemokraterna tyvärr ut sig. Min fråga här handlar om att vi tillsammans med socialdemokrater under flera år har drivit på för att få i gång information. Tydlig sådan mot kusingäktenskap och motverka kusingiften. Bland annat. Naturligtvis med hänvisning till de medicinska riskerna för barnen men också kopplingen till hedersförtryck. Även om inte det är hela biten. Det finns olika på båda sidor här, men det är farligt för barnen och risk för dem under alla omständigheter. Vi har drivit på detta med Attenius och Socialdemokraterna eftersom den förra socialdemokratiska regeringen inte ville ta den här frågan. Men ärendet kunde inte vänta. Vi hade en motion om det var ganska överens om det så sent som i höstas, ett halvår sedan. Så då är vi väldigt besvikna och det kommer komma många sådana frågor i kvällens debatter där vi upplever Jonas att ni har svängt med samma hänvisning som tidigare talare här, att det är Vänsterpartiet som ställer till det hela tiden. Och nu har någon förhindrat en informationskampanj i Göteborg. Och när du får frågan efter att ha röstat för detta och stått i tidningen och sagt att det inte blir någon information, då säger du att vi väntar på en utredning. Men det har vi ju alla kollat upp och det vet jag att du borde ha gjort också, men det finns ingen sådan. Nu finns inget uppdrag om en utredning och ingen tidsplan över huvud taget, så vi är kvar med den här regeringen så här långt på samma ruta som vi var med den förra regeringen. Och då måste vi ta initiativ i Göteborg och försöka hjälpa framtida barn i Göteborg. Så min fråga är hur länge är du, Jonas Attenius, beredd att vänta på en utredning som inte finns och därmed riskera att ännu fler barn i Göteborg drabbas av genetiska avvikelser på grund av kusingifte? Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Martin och då går ordet till Jonas Attenius (S). Varsågod Jonas.

**Jonas Attenius (S)**

Tack för det ordförande och tack för frågan Martin. Vill först bara säga att, och det kan tyckas konstigt, men kusingifte är ju laglig i Sverige. Jag håller med dig, Det kan tyckas konstigt men så är lagen skriven och man får utgå från den lagen så som den är skriven. Sedan kan vi konstatera att de genetiska avvikelser som ökar sannolikt när kusiner får barn med varandra är allvarliga och det är viktigt att det finns kännedom om de här riskerna. Men det stämmer inte riktigt. Det finns en utredning men den är nationell Martin. Jag förväntar mig att regeringen tar sitt ansvar precis som vi gör och ger Socialstyrelsen i uppdrag att informera om riskerna. Det är ju regeringens ansvar och frågan bör också tryckas på på den nivån. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Jonas! Då är det replik. Martin Varsågod.

**Martin Wannholt (D)**

Där startar jag... Ja Jonas men nu gör du det där konststycket igen.

**Aslan Akbas (S)**

Martin, du måste trycka in det på en replik på paddan så att systemet fungerar.

**Martin Wannholt (D)**

Nu har det gått 10 sekunder, men det klarar jag. Jonas, du tog och snurrade till det lite här för dig. Du sa att det var lagligt, ja den här regeringen. Den har ju varit lika dålig som din förra regering när det gäller att ge uppdrag till Socialstyrelsen att informera oss och på frivillig väg informera människor om riskerna. Många människor blir medvetna om risker. Ingen vill ju skada sina barn, framtida, barn så att man kan ta till sig av en sådan. Sedan pågår det en utredning att äntligen, förhoppningsvis, förbjuda kusingifte i Sverige. Det ligger ju en sån förslagsutredning och det har aldrig kommit från din regering. Men än en gång då, vi var överens om att vi skulle gå före Göteborg för att rädda fler barn och bekämpa den. Ytterligare ett sätt att bekämpa hedersförtrycket och kusintvångsgifte. Och det har vi haft med er och nu släpper ni detta och bara sitter och väntar utan att göra något. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Då är det en replik av Jonas Attenius (S), varsågod Jonas.

Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

**Jonas Attenius (S)**

Ordförande, fullmäktigemöte. Vi kommer att ha fortsatt fokus på den här frågan, men det är beslut som nu är fattat i kommunstyrelsen. Det är precis det att det är att avvakta nationellt framtagna underlag och en etablerad samverkan med hälso- och sjukvården. Just angående information om medicinska risker, det är det beslutet som vi fattat. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Martin! Du får trycka in det på din... där, det är det du skulle göra så att det syns på skärmen. Då blir det Martins andra replik på denna fråga.

**Martin Wannholt (D)**

Tack! Jag konstaterar att jag får inga svar från Jonas Attenius. Man ska sitta och vänta och man backar från det vi varit överens om och då vill jag passa på och påminna alla här inne om vad Marina Johansson sa för ett halvår sedan.

**Aslan Akbas (S)**

Martin, ursäkta mig, det är inte okej. Det här är en fråga. Du ställer en fråga. Sedan tar du upp det på en replik och låter andra höra något annat som inte är offentlig handling. Det håller inte för det sociala. Ursäkta mig Martin, jag har hört ursäkt att publicera ett ljud, en tagning offentligt. Du har gjort en skriftlig frågeställning som du kommer få svar på och det här är ett replikskifte. Det är inte okej.

**Martin Wannholt (D)**

Vad har jag kvar i tid?

**Aslan Akbas (S)**

Ja, du har ungefär 30 sekunder.

**Martin Wannholt (D)**

Då får jag avsluta med att säga: jag har inte fått ett enda svar av Jonas Attenius. Han har backat fullständigt i den här frågan. Sitter och väntar på en utredning och vill inte stå för någonting av alla de fina saker som vi hade som samarbete. När du var skild från Daniel Bernmar förra mandatperioden. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Då är det den sista repliken av Jonas Attenius, Varsågod Jonas.

**Jonas Attenius (S)**

Bara kort att det är självklart så att vi inte har lämnat och släppt allting vi stod för förra mandatperioden. Många av de socialdemokratiska förslag som vi drev delvis tillsammans med Martin, det har vi mycket av i vår budget, så det är inte en korrekt beskrivning av Martin Wannholt. Tack,

**Aslan Akbas (S)**

Tack Martin Wannholt (D) och Jonas Attenius (S). Då är vi på fråga nummer 4 och då är det också Martin som då har ställt till Jonas Attenius. Så varsågod. Höja volymen från min sida eller från generellt? Bra, då väntar vi på Martin. Varsågod. Martin.

**Martin Wannholt (D)**

Tack herr ordförande! Ja, jag ställde en fråga till förra fullmäktige men de kunde inte närvara.

**Aslan Akbas (S)**

Martin: Ursäkta mig nu. Jo, för att det ska fungera. Du måste trycka in dig på talarlistan för annars kan jag inte sköta systemet där jag står. Nej, nej, nej. Jag är inte arg. Jag bara försöker göra mitt jobb. Det är lugnt. Martin Varsågod.

**Martin Wannholt (D)**

Tack så mycket ordförande Ja. Ställd inför förra fullmäktige frågan om Socialdemokraterna, som även i det här fallet då har jobbat ihop med Demokraterna förra mandatet för att stoppa utbetalningarna till Ibn Rushd, studieförbundet Ibn Rushd med anledning av att de haft samarbetsorganisationer med kopplingar till vidriga uttalanden som är antidemokratiska i en mängd skeenden utifrån en mängd perspektiv. Men nu har ni ju redan klubbat beslutet så jag funderar först på att jag skulle dra tillbaka frågan Jonas. Men det gjorde jag inte för det är inte utbetalt ännu. Det är beslutat, men det är inte utbetalt i nämnden. Så du har ju chans att göra bot och bättring så att säga. Eller dina representanter där. För att nu är det ju så att vi såg också artikeln som kom idag i GP. Varför får jag ingen tidsangivelse då?

**Aslan Akbas (S)**

Du har ju 54 sekunder?

**Martin Wannholt (D)**

Ja, men det står ingenstans här. Jo, och det framgår ju tydligt av artikeln att ni har blivit lurade fullständigt Socialdemokraterna från Ibn Rushds sida. Man ska kunna ringa in till

Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

något kommunalråd från Vänsterpartiet och säga och lyssna på vad man säger. Men vi får inte ha med Bellevue-moskén med, då hinner vi inte med i år och så är det bra. Sedan så står i tidningen att de ska ha utökat samarbete med dem. De kanske till och med hinner i år och har någonting med Bellevue-moskén. Vi har Göteborgs unga muslimer. Ni vet själva att de ingått i Sveriges unga muslimer som har blivit dömda och skyldiga staten 1,4 miljoner fortfarande. Men SMET blev skattesmitare och upplöste organisationsnummret. De åkte dit för en mängd odemokratisk verksamhet och det är deras, ett av deras, underförbund i Göteborg som ska ha aktivitet i de pengarna. Så än en gång, min fråga kommer ni effektuera det här bidraget som ni har beslutat om att ge till studieförbundet Ibn Rushd?

**Aslan Akbas (S)**

Tack Martin! Då går vi till Jonas Attenius för att svara på detta. Varsågod Jonas.

**Jonas Attenius (S)**

Tack för det ordförande fullmäktigemöte. Hoppas vi hörs bättre här nu då. Vi litar på tjänstemännens bedömning i det här fallet. Men men, en förutsättning är att inga pengar går till Bellevue-moskén och inga pengar över huvud taget ska gå till extremism och våldsbejakande islamism där är vi i vårt parti och vårt styre helt överens. Låt mig vara tydlig med det. Sedan att ni vill stryka lite här och där till folkbildningen är ingen ny information. Det tycker vi olika Martin. Vi tror att folkbildning i grunden kan spela en oerhört viktig roll i ett jämlikt samhälle. Jag själv är en produkt av folkbildningen genom Göteborgs Arbetares folkhögskola. Men återigen inga skattepengar till moskén. Det är tydligt. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Jonas! Och då är det en replik begärt av Martin. Ta och tryck.

**Martin Wannholt (D)**

Ja tack, men hur ska du då göra? De kanske hinner med samarbeten med Bellevue-moskén redan i år. Det stod ju då i tidningen att de antagligen inte hinner för att vi in i maj nu. Men om de nu gör det, hur ska du få tillbaka pengarna då? Du har inte kommenterat Göteborgs unga muslimer och deras koppling till deras centralorganisation som fortfarande är skyldig svenska staten 1,4 miljoner kr som de försnillat genom anti-demokratisk verksamhet. De är ju med här. Att du tar sådana risker är ju alldeles uppenbart, säg istället att du har i en förhandling fått vika ner dig för Vänsterpartiet. Tvärtemot vad alla de socialdemokrater tyckte, inklusive du själv när vi samarbetade i opposition med er under förra mandatperioden. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tryck in igen Jonas, snälla. Varsågod.

Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

**Jonas Attenius (S)**

Ja, men tack för det. Jag är tydlig ändå om att inga pengar naturligtvis ska gå till extremism eller våldsbejakande islamism. Och jag säger det igen, det var ett väldigt tydligt också i det här upplägget. Det blir pengar till moskén. Jag var tydlig med det. Tack för ordet.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Jonas. Då är det Martin, varsågod Martin.

**Martin Wannholt (D)**

Jag får inget svar. Inget svar från Jonas om Göteborgs unga muslimer. Jag får inget svar vad han ska göra om man ska dra tillbaks pengar som redan har gått ut. Om det blir aktiviteter i december i Bellevue-moskén. Sen vill jag ändå säga eftersom du nämnde folkbildning. Huvudparten i den stora utredning som gjordes för några år sedan, hur merparten av pengarna förutom till höga löner för några administratörer i Ibn Rushd så var det Verksamheten. Du har Koranstudier och studier i arabiska om det är en bra folkbildning för att öka integrationen så får socialdemokraterna gärna tycka det, men det tycker inte vi från Demokraterna. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Martin är en replik från Jonas på den.

**Jonas Attenius (S)**

Tack för det ordförande. Vi har väldigt tydliga riktlinjer om vad som gäller för att ta emot de frivilliga bidrag som vi ger från Göteborgs stad i form av skattepengar till våra studieförbund och folkbildning. Det är väldigt tydligt och självklart. Oaktat vilken organisation och vilka samarbetsorganisationer det rör så ska man leva upp till de riktlinjerna. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Martin Wannholt och Jonas Attenius för frågestunden och då går vi till nästa fråga och då är det Axel Darvik som ställde en fråga till Jonas Attenius, varsågod. Det är bra att ta med sig...

**Axel Darvik (L)**

Tack ordförande. Jag tänkte ställa också en fråga utifrån...

**Aslan Akbas (S)**

Axel. Snälla, bara tryck in för att trycka in ordet påtalat. Tack!

**Axel Darvik (L)**

Ja, tack Ordförande. Jag ställer också en fråga utifrån de tidigare nämnda samhällsprogrammet i Sveriges Radio, Kaliber, som rapporterat om hur kriminella gäng hotar och skrämmer kommunens personal till tystnad. De tar över bibliotek och fritidsgårdar, institutioner som är till för att förebygga brott och användas i stället som samlingsplats för kriminella gäng. Allmänheten vågar inte gå dit, till vare sig bibliotek eller fritidsgårdar och personalen tystas genom hot om våld eller faktiskt våld och vågar därför inte göra orosanmälningar till socialtjänsten eller polisanmäla brott utan risk för sin egen säkerhet. Min fråga till Jonas Attenius är: vilka åtgärder han och hans styre ämnar att vidta för att stoppa tystnadskulturen i Göteborg och ge stöd till den personal som finns i kommunen för att de ska kunna anmäla oro för barn och ungdomar till socialtjänsten, men också polisanmäla brott utan att utsätta sig själva för fara?

**Aslan Akbas (S)**

Jo, jag gör så att jag trycker in 2 minuter. Varsågod Jonas. Tack Axel.

**Jonas Attenius (S)**

Ja tack för det och tack för frågan. Ja, du frågar egentligen, vad gör vi då? Jo, en mängd olika åtgärder. Vi satsar på att stoppa desinformationen mot socialtjänsten. Vi har allokerat särskilda medel för att förstärka trygghetsåtgärderna vid kommunala arbetsplatser och utveckla samarbetet med polisen. Och vi kommer fortsätta bekämpa hot och hat hur de än uppenbarar sig. Självklart är det så att alla anställda i Göteborgs stad, oaktat var man jobbar, ska kunna känna sig trygga och ska kunna utföra sitt arbete i lugn och ro. Sedan hör det till saken att våra nya och mer realistiska mål med finansierade insatser och rimliga åtgärder för att bli av med de utsatta områdena på polisens lista. Det är också en viktig del i det här. Ett utsatt område innebär i praktiken att rättsstaten begränsas just från hot och våld och det som drabbar polisen det drabbar oss med. Och här måste vi jobba också tajt ihop med polisen framgent. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Jonas! Då är det en replik till Axel, varsågod Axel.

**Axel Darvik (L)**

Tack ordförande. Men jag kan inte riktigt tacka försvaret för att det blev väldigt okonkret att säga. Därför att vi har personal som blir slagna eller hotade och som inte vågar att polisanmäla brott som försiggår i våra verksamheter. Det här innebär ju att själva fundamentet för demokrati utvidgas, alltså att inte vår personal vågar göra det som är rätt och det man borde göra i sådana situationer. Då måste man ju gå in och se till att ge dem den

Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

trygghet som de behöver för att kunna våga också samla bevis och lagföra våra brottslingar. Ni pratar väldigt mycket om det förebyggande arbetet, men vad det brottspreventiva, det faktiska arbetet när det gäller att ingripa när någonting händer. Annars drar ju rättsstaten sig tillbaka från de här områdena och det kan vi ju aldrig acceptera.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel, en replik av Jonas Attenius, varsågod Jonas.

**Jonas Attenius (S)**

Tack för det ordförande! Så du blandar ihop begreppen, i ena stunden så är det brottsprevention, sedan börjar du pratar om att vi nämner inget om polisen och det gjorde jag ju en hel del i mitt anförande här. Det är ju att jobba på flera olika fronter. En definition av ett särskilt utsatt område är ju just att du har parallella samhällssystem. Det är en viktig vital del som drabbar det samhället. Det finns en benägenhet att inte anmäla. Det är liksom en väldigt viktig grund i det. Hur kommer man bort från det? Jo, självklart är det så att polisen måste få resurser att jobba och få väck buset från gatan och få de bakom lås och bom. Det är självklart för mig. Men från kommunens sida, vad gör vi då? Ja, vi måste jobba med avhopparverksamhet och se till att vi inte får unga som är på väg upp i den kriminella karriärtrappan så att säga att kliva vidare. Men vi måste också jobba och satsa resurser på skolan och förskolan och det är vidare prioritet för oss att sätta välfärden först. Det går före skattesänkningar. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Jonas! En replik av Axel och det är den andra, varsågod Axel.

**Axel Darvik (L)**

Tack ordförande. Jag vill ändå ge Jonas en sista chans att svara på den frågan. Vad är det han vill göra för personalens skull? För det är personalen som är rädd? Det är personalen som inte vågar utreda. Vi hade också i Dagens Nyheter, där kunde vi läsa om att orosanmälningar som kommer in till socialtjänsten, inte hanteras. Då ska ni veta att det är ju ett lagbrott i sig. Alltså att vi har anställda ute i vår förvaltning som väljer att medvetet bryta mot lagen av rädsla. Alltså, det är ett förslag som kommer senare under dagen som handlar om att ta fram en handlingsplan mot tystnadskulturen. Dessa enheter ska ni få in på andra sätt. Men vad är de förslagen? Hur ska ni få in de här olika åtgärderna i andra styrandedokument? Kommer inte ens något förslag på hur ni ska göra det? Alltså jag skulle vilja veta det. Om ni inte vill ha den där handlingsplanen, då måste ni lägga konkreta förslag på att komma in på andra ställen i kommunen. Var är de förslagen Jonas? För annars blir ju inget utan beslut och händer ingenting. Det kanske inte händer nånting med beslut, även om det skulle ligga på sakliga grunder.

**Aslan Akbas (S)**

Tack, tack! Sista repliken Jonas, Varsågod.

**Jonas Attenius (S)**

Ja, för att svara på den sista frågan. Den har varit uppe förut i debatten här och i en annan fråga så är det så här att det var inte så att vi skrotade den. Innehållet i inte de fokusområdena hade de insats utan vi har lagt ut i vårt förslag att arbeta in i befintliga program. Det är väldigt viktigt att säga. Sedan att rubriken försvann, den specifika handlingsplanen. Ja, nej. Vi vill inte ha mer byråkrati, administration för vi matar in de befintliga dokument där de hör hemma. Vi har inte skrotat en insats. I den grunden var vi överens. Nej, vi hade ju samma grundinnehåll i det. Sedan har vi gjort ett annat arbetssätt på det, men i grunden också när det gäller våra medarbetares arbetsmiljö kan vi konstatera så här att vikten av att det finns tillräckligt med bemanning på socialkontoret, på biblioteket, på skolan. På förskolan. Det är grunden för att vi ska kunna upprätthålla en god arbetsmiljö. Det är nummer ett, sedan kan vi behöva säkra det exempelvis med väktare eller andra typer av resurser för att säkra vår personal. Och det tvekar inte en sekund på att göra. Tack för ordet!

**Aslan Akbas (S)**

Tack så mycket Axel Darvik och Jonas Attenius för frågestunden och då går vi till nästa fråga och då är det Kristina Bergman Alme (L) som ställer en fråga till Johannes Hulter (S) om  
\_.Varsågod Kristina!

**Kristina Bergman Alme (L)**

Ja, nu fick jag en padda för mycket...

**Aslan Akbas (S)**

Man får trycka in sig i 2 minuter så att vi kan ha koll på tiden.

**Kristina Bergman Alme (L)**

Blev det bra? Herr ordförande?

**Aslan Akbas (S)**

Jo, det blir jättebra. Varsågod.

**Kristina Bergman Alme (L)**

Ja, många kommunala verksamheter har ju brandlarm, automatiska sådana kopplade till sin verksamhet och av de ungefär 2600 till 3000 larm som inträffar varje år som räddningstjänsten i Storgöteborg får ta hand om så är mellan 92 till 95% obefogade. Känn på den! 92% till 95%. Och vid varje larm så åker alltså en brandbil med sex personer ut och sedan använder man sig av blåljus för att komma fram snabbt. Och då kan vi också lägga till att en brandbil väger mellan 19-30 ton, så det är ganska många gånger som de då kör lite granna i onödan. Och för varje obefogat larm så debiteras aktuell verksamhet 8 600 kr. Det är en summa som inte har höjts sedan 2013 så det ligger ju i farans riktning att den kommer att höjas igen. Och för Göteborgs kommunala verksamheter så rör det sig om kostnader på 6 609 000 Förra året och dessförinnan så har det växlat mellan fem och 6 miljoner kr och det finns då tekniska lösningar för att minska andelen obefogade larm. Men då rör det sig om investeringar i fastigheterna, det vill säga ansvaret ligger hos stadsfastighetsförvaltningen. Men de som får kostnaderna, det är ju då verksamheterna. Men de har inte kontroll över hur de ska kunna sätta dit de effektivaste åtgärderna. Så min fråga till kommunalrådet Johannes Hulter är: vilka åtgärder är du beredd på att vidta för att minska stadens andel av obefogade brandlarm?

**Aslan Akbas (S)**

Tack så mycket Kristina och då lämnar jag ordet till Johannes. Varsågod Johannes!

**Johannes Hulter (S)**

Tack så mycket! Ja, då ska vi se om jag får all tekniken att funka. Tackar så mycket för den här frågan. Det är ju en väldigt viktig och stor fråga så det är bra att du lyfter den och du har redogjort också lite för vilken typ av problem det här är och kostnaden och så, som det innefattar. Samtidigt finns det ju motsättningar här förstås eftersom vi vill ju minska kostnaderna. Men vi får inte göra det till priset att vi riskerar människors barn och deras liv och hälsa såklart. Det gör ju att det är lite svårt att hantera den här frågan. Men vi försöker ju naturligtvis göra mycket för att minska dessa kostnaderna. Och som du är inne på så sker ju många falsklarm som kostar mycket pengar. Därför är det viktigt att vi kan få ner här så att vi kan satsa pengarna på det de behöver gå till istället. Då ska jag säga att det pågår ju redan ett, vi ska starta upp under våren, ett arbete med att få ordning på det här med larmen och så. I de kommunala verksamheter och speciellt stadsfastighetsförvaltningen är med och ser över och sorterar upp brandlarmen för att få ordning på det här och bland annat innebär det att man uppdaterar larmutrustningen löpande i fastighetsbeståndet just för att komma åt de här sakerna. Ofta kan det handla om att man behöver mer moderna larm och så som gör att man minskar falsklarmen, och olika rutiner och ändrade rutiner kring larmhanteringen. Det gör att man i dag också har en larmorganisation i egen regi som kontaktas före att larmet går upp till räddningstjänsten så att larmet går och sedan ser man om det är ett riktigt larm. Sedan går det vidare till räddningstjänsten. Det är ett sätt att hantera det på och det där jobbar man vidare med. Så att jag skulle säga att det är en jätteviktig fråga. En sak är ju att det är mycket i skolorna där det sker, det vet ju du som är i skolan och därför är det viktigt med disciplin och

ordning i skolan också så att vi får stopp på larmen. Så jag ska säga vi är beredda att göra det som krävs utan att riskera liv och säkerhet. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Johannes! Då är det en replik begärt av Kristina.

**Kristina Bergman Alme (L)**

Tack. Ursäkta att jag råkat trycka på fel padda, det är för många tekniska prylar framme. Jo, man kan ju då tro att det kanske är den intryckta larmknappen som är det klassiska problemet på en skola som är grejen. Det är 5% av problemet. Matlagning är 20%, hantverkare 15%, tekniska fel 10% och ånga 6%. Resten är lite oklart. Men problemet med både hantverkare, matlagning och tekniska fel är att de faktiskt återigen har med stadsfastighetsförvaltningen att göra. Därför att med matlagning så handlar det ofta om att detektorerna, deckare kallade, sitter lite felplacerade. De sitter liksom lite för nära spisarna och detektorer... Det bästa vore ifall man, eller ett sätt att lösa det och det var du delvis inne på själv är att man har två av varandra oberoende detektorer som täcker samma område. Det är jättebra att det finns rutiner som säger att vid nybyggnation så gör man inte detta, men vid ombyggnation så sker det inte med samma automatik att man verkligen undersöker det här. Så att det liksom... Jag är nyfiken på just miljöförvaltningen. Vad är du beredd på att pillas med dem?

**Aslan Akbas (S)**

Tack så mycket Kristina! Då är det Johannes som ska försöka svara på det.

**Johannes Hulter (S)**

Ja, du menar att fastighetsförvaltare? har precis... Som sagt, det är ju ett arbete som utförs i stads-, fastighetsförvaltningen och de exakta detaljerna kanske inte jag som kommunalråd ska gå in i, utan det litar jag på att det finns kompetent personal som hanterar det. Det är nog bra det. När det gäller sådana här viktiga saker som liv och hälsa och så. Sen kan jag bara säga att jag tror jag, jag vet ju att man genomför arbeten man startar upp till samarbete med räddningstjänsten också för att se över larmutrustningen hela tiden. Precis som du säger, det är ju där med intryckta larmknappar och larm som utförs av oss eller vad man ska säga är ju en del, det är något som man själv för upp som en väldigt viktig del av en stor, stor mängd av de larm som sker. Men det är som du säger så mycket annat också. Det kan utföras reparationer och liknande som utlöser larm och då är det vilken typ av larm man behöver byta till. Jag går inte in på de exakta detaljerna kring det eller exakt vilka larm som ska installeras, men jag ser fram emot att god övergripande partiövergripande anda, komma fram till den bästa lösningen för Göteborgarna helt enkelt.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Johannes! Då är det andra och sista replik, varsågod Kristina.

**Kristina Bergman Alme (L)**

Tack! Räddningstjänsten ligger i startgroparna att försöka göra ett test med två olika områden i centrala stan där ett område får utbildning och kanske lite förändringar också när gäller teknik och ett område inte får den, typ av en placeboeffekt fast inom obefogade brandlarm. Är detta någonting som ni kommer att stödja?

**Johannes Hulter (S)**

Ja, vi får se. Jag behöver ta ställning till det först då och prata med dem ordentligt. Jag vet att de har många bra idéer från räddningstjänsten så det är klart vi lyssnar på dem och det kommer vi att göra. Det lovar jag att vi kommer göra noggrant.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Kristina Bergman Alme och Johannes Hulter. Då går vi över till nästa fråga som är sista på dagens lista och det är Elisabet Lann (KD), som ställer frågan till Marina Johansson (S), varsågod Elisabet.

**Elisabet Lann (KD)**

Tack så mycket ordförande fullmäktige. Återigen så har det uppstått en stor oro och förtvivlan skulle jag säga. Från bland äldre göteborgare och deras anhöriga med anledning av att de under senare tid, ett kvartal ungefär, har fråntagits möjligheten att välja vad de vill bo den sista tiden i livet. Socialdemokraternas linje har ju varit hela tiden att stoppa den här möjligheten att välja, men skriver ändå i sin budget att äldres självbestämmande ska öka och faktiskt att externa aktörer ska tillåtas för att möjliggöra geografisk spridning av boende med särskild inriktning. I kommunfullmäktige finns det en majoritet för att bevara valfriheten, vilket sannolikt kommer att ge ett nytt beslut under våren. Men redan nu så är samtliga partier härinne överens om att det ska vara möjligt att bo kvar i sin del av staden och välja särskild inriktning, till exempel en religiös profil. Trots detta så har tillämpningen av möjligheten att välja begränsats till ett minimum som endast beaktar minoritetslagstiftningen och beviljar placering på boende med judisk profil och inte tar hänsyn till några andra inriktningar eller geografiska avstånd. Därför vill jag fråga Marina om du kommer att agera för att äldre göteborgare fortsatt ska kunna välja boende utifrån sina behov och önskemål om inriktning och slippa tvingas flytta till en helt annan ände av staden.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Elisabet och då lämnar ordet till Marina Johansson (S), varsågod Marina.

**Marina Johansson (S)**

Det löste sig automatiskt... Tack så mycket för frågan Elisabet! Och inledningsvis så vill jag säga att det är ju bekant sedan tidigare. Precis som du inledde med att vi skulle ju helst av allt inte vilja ha det här systemet, för vi tycker inte att det här systemet bidrar till en hållbarhet och stabilitet för göteborgarna. Men precis som du sa så är jag fullt medveten om att det finns en majoritet i fullmäktige att detta system ska finnas kvar och det tänker jag och vi respektera. Självklart. Jag kommer agera för att äldre ska kunna få välja att behov efter önskemål och inriktning. Och som läget är som du säkert vet Elisabet så är ju tillgången till boendena på ramavtal just nu begränsade och det beror ju på hur dels avtalet är utformat men också utifrån förvaltningens budgetära förutsättningar. Och dessutom så är det som så att det finns ett takvärde mycket tekniskt i ramavtalet som innebär att skulle staden gå över det, komma upp i den volymen, så blir hela avtalet ogiltigt och då skulle vi inte kunna använda en enda plats, på de bara ramavtalade boendena. Och det var på väg under förra året att slå i taket där och därför fick man också göra en inbromsning på grund av det. Ja, jag stannar där så länge.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Marina då är det en replik begärd av Elisabet. Varsågod Elisabet!

**Elisabet Lann (KD)**

Tack så mycket! Men nu är ju nya avtal på plats. Det var ju skäl till att man var tvungen att bromsa in placeringarna tidigare, att det inte var möjligt att välja. Men nu är nya avtal på plats. Men man tar inte hänsyn till geografisk hemvist eller önskemål om inriktning. Man tar inte hänsyn till om det finns ett par som båda två har beviljats plats på boende utan då tvångs separeras dem den sista tiden i livet. Kanske levtt tillsammans ett mycket långt äktenskap, tvingas flytta isär när de ska göra sin sista svåraste flytt. Man tar inte hänsyn till en person helt utan anhöriga som har sin enda sociala sammanhang i en församling som driver ett litet boende som står med massor av tomma platser, utan istället så ska dessa personer flytta till kommunala boenden för att fylla platserna där först. Så jag frågar igen om du kommer att agera för att man inte ska behöva flytta till andra änden av stan eller att man ska behöva tvångs separeras från sin livspartner till exempel.

**Aslan Akbas (S)**

Tack! Du får trycka in dig där, bra. Varsågod Marina.

**Marina Johansson (S)**

Tack så mycket! Nej, men som läget är så är det ju en period just nu där det är begränsat när det gäller valfriheten. Och det beror ju på dels också då hur det nya avtalet är utformat och att vi inte ska slå i det här takvärdet igen och utifrån den ekonomiska situationen. Därför så är

det så just nu. Men det som också komplicerar eller gör det svårare i den här situationen är just att vi har ett stort antal patienter på sjukhusen som skulle behöva komma hem antingen till sitt ordinära hem eller till ett boende. Det också komplicerar och påfrestar hela systemet just nu, som tyvärr möjliggör att valfriheten under en period kommer att vara begränsad.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Marina! Och då i det andra och sista replikskiftet till Elisabet. Varsågod.

**Elisabet Lann (KD)**

Tack så mycket! Det sista har inte med att göra, för det finns ju lägenheter så att även om man behöver plocka hem dem från sjukhusen så finns det ju tomma lägenheter, så då kan man ju bara få där man önskar i så fall. För det finns ju boenden som nu håller på att gå omkull för att de står med halvfulla boenden så att vi riskerar att inte ens få ha kvar dem sen. Men om jag uppfattar dig rätt så kommer inte du agera utan du kommer stillatigandes se på när par tvångs separeras och när människor tvingas att flytta till andra änden av staden. Kanske har sin make eller maka kvar i området, men får alltså åka kanske en timme kollektivt bort sista tiden i livet. Du kommer inte att agera, uppfattar jag.

**Marina Johansson (S)**

Som jag sade tidigare så har ju vi ...

**Aslan Akbas (S)**

Marina, tryck in. Tack.

**Marina Johansson (S)**

Nej men så här är det. Vi har ju det som du själv poängterar i vår budget, att vi tycker att det är viktigt med geografi och närhet. Antingen om det är en stadsdel där man har bott i hela sitt liv och vill bo kvar eller om man har anhöriga att man ska kunna faktiskt påverka det var man bor och också utifrån inriktning. Det tycker jag är jätteviktigt. Men det är också så att avtalet som finns nu är ett avtal som vi faktiskt från den rödgröna sidan i nämnden ville kunna vara med och påverka när det togs fram. Det fick vi ju inte. Så nu har vi ett avtal som ser ut som det gör, ett femårigt avtal och vi hade en diskussion på nämnden senast om för och nackdelar kring det. Jag kommer som sagt var på din raka fråga så kommer jag att göra så bra jag kan för att utifrån den situationen vi har. Det har varit en majoritet i fullmäktige som faktiskt har sagt att vi ska ha kvar den här varianten och då kommer jag se till att göra det bästa utifrån den situationen så att valfriheten genomförs bra och på ett också ekonomiskt hållbart sätt. Det är läget, tack.

**Aslan Akbas (S)**

Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

Tack! Då var det sista frågeställningen och jag vill tacka alla som har ställt frågan och alla som har svarat.

## **5. Hemställan från Förvaltnings AB Framtiden om ombildning till bostadsrätter hos Göteborgs Stads Bostadsaktiebolag**

### **Aslan Akbas (S)**

Då lämnar vi punkt nummer fyra och går över till punkt nummer fem, och det är hemställan från Förvaltnings AB Framtiden om ombildning till bostadsrätter hos Göteborgs Stads bostadsaktiebolag. Kommunstyrelsen föreslår att Förvaltnings AB Framtidens hemställan besvaras med att bolagets beslut om att avslå förfrågningar om ombildning tillstryks, och här har jag en talarlista. Vi börjar med Roshan Yigit (S), därefter Martin Wannholt (D). Varsågod Roshan.

### **Roshan Yigit (S)**

Tack så mycket! Jag vill börja med att tacka Centerpartiet för gott samarbete och yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Det är bra att vi nu kan sätta stopp för den huvudlösa bostadspolitik som hade inneburit att vi skulle bli av med oersättliga, billiga hyresrätter över hela staden. Utöver att den är huvudlös så är den även fullkomligt historielös. Från demokraterna brukar det höras att vi socialdemokrater på något sätt skulle frångå vår historiska hållning i bostadsfrågan eftersom att vi värnar om att det ska finnas tillräckligt med billiga hyresrätter jämte äganderätter och bostadsrätter. Vi socialdemokrater värnar om en blandning av boendeformer med god standard och där kostnaderna hålls nere så att de inte äter upp en alltför stor andel av hushållens ekonomier. Sverigedemokraterna har tidigare varit uppe i debatten i denna sal och pratat om att fattigpensionärer och barnfattigdom är nya fenomen som inte fanns för några decennier sedan. Frågan är dock om Sverigedemokraterna funderat tillräckligt noggrant på varför så varit fallet. Jo, det samhälle som ni talar om hade en starkare välfärd med mindre maskor i våra gemensamma skyddsnät. Utan den generella välfärdspolitiken är mindre bemedlade pensionärer och barnfamiljer hänvisade till välgörenhet. Och det är just detta som har fallit bort ur debatten. Det faktum att bostadspolitiken historiskt sett i Sverige varit en viktig del av den generella välfärdspolitiken. Bostad är inte enbart en vara på en marknad, det är också en social rättighet. Det är därmed beklämmande att denna frågan behandlats så kortsiktigt så som föreslagits från höger håll. Tidigare partierna har avskaffat subventionerna för byggande av billiga hyresrätter, trots att det är en bostadstyp som starkt efterfrågas på dagens bostadsmarknad. Här i kommunen vill samma partier eliminera billiga hyresrätter över hela staden, i utsatta områden och i utsatta områden utan någon som helst plan på hur de kommer att ersättas. Någon ambition att bygga hyresrätter i områden där äganderätten dominerar har vi inte sett åsynen av under de föregående fyra åren då högern styrde. Hur kan ni på något sätt hävda att ni företräder ett allmänintresse när ni försvårar för mindre bemedlade pensionärer och barnfamiljer att få

möjlighet till en värdig bostad? Och avslutningsvis undrar jag, är det Sverigedemokraternas politik att avveckla en viktig del av den generella välfärden som tidigare generationer byggt upp? En del som faktiskt definierar, delvis definierar det folkhem som ni gör anspråk på att värna om. Tack för ordet.

### **Aslan Akbas (S)**

Tack Roshan och då lämnar jag ordet till Martin Wannholt. Det är därefter Hanna Klang. Varsågod Martin.

### **Martin Wannholt (D)**

Tack. Jag tänkte börja på ett annat sätt men efter den inledningen från föregående talare från Socialdemokraterna så vill jag påminna om att i denna talarstol, det är inte så många år sedan och det finns ju bandat så alla kan ju gå in och titta på webbsändning. Så stod ju Victoria, klok socialdemokrat, här, och försvarade att det var jätteviktigt att ombilda i C-områden för Socialdemokraterna. Så det var inte huvudlöst och jag tror inte du menar att din egen partikollega var huvudlös. Det handlar ju om att ni har förhandlat bort det med vänstern i tre års tid nu i den här frågan och det är valtaktik. Nu till ärendet. Nu har vi Briljantgatan med drygt hundra lägenheter med tidigare jätte förväntansfulla löntagare och pensionärer som har gått ihop och bildat en förening för att vilja ta över bostaden. Att till och med pensionärer, pensionärer brukar inte vilja gå med i ombildningar av det skälet att man tycker att man är gammal, orkar inte osv och har det hyfsat. Men här vill man gå med också. Det berodde ju på att i första hand på att bostadsbolaget har misskött fastigheten så länge, man är trött på att det regnar in och att det blåser och drar i fönster etc. och svartmögel i de nedre våningarna. Här vill man alltså ta över och så går ni och säger nej till detta. Vanliga löntagare ska inte få, som är hyresgäster, många har bott där i 10, 20, 30 år och de ska inte få ta över och sköta fastigheten för att politiken här inne är ideologisk. Vi driver inte på några ombildningar. Vi säger det ibland: borgarna eller högerpartier eller allt vad det heter, de vill ha ombildningar. Vi säger ja om hyresgästerna vill det. Hyresgästerna, löntagarna och pensionärerna som driver på ombildningarna och ni säger nej. Sen har vi enorma trygghetsproblem men åk runt och titta i Biskopsgården på de bostadsrätter som finns där, åk ut i Tynnered och titta på bostadsrätterna. Prata med alla som kan någonting om den här marknaden och se att överallt där vi ombildat till bostadsrätter så har ägandet lyft familjerna och man har skapat mycket mer trygghet i de områdena. När jag var ute och pratade med föreningarna som ni andra här och inte har varit i Tynnered så säger de som har ombildat här tidigare som Socialdemokraterna gjorde. Jättebra gjort av er! De har fått jättestor trygghet där. De sa att det var den stora skillnaden. Även de familjer med problematiska barn som höll på med lite försäljning av pulver och annat på baksidan. Gården fick de med i ombildningarna och då fick kontroll gemensamt och hjälptes åt. Idag är det grillplatser utanför osv, det är städad, det är snyggt. Fastigheterna mår bra och människorna som bor där mår bra. Eller som en av invandrarna som var med i förra ombildningen sa, vi behöver inte skicka några poliser och ordningsvakter till oss, när vi tog över så löste vi det själva. Bifogat yrkande från (M), (D), (KD).

**Aslan Akbas (S)**

Tack Martin! Då har jag Hanna Klang (V) på listan. Därefter, Axel Josefsson, (M) varsågod Hanna.

**Hanna Klang (V)**

Tack ordförande, ledamöter. Göteborgare. I Göteborg är det brist på billiga hyresrätter. Det är inte brist på bostadsrätter. Kön för att få ett förstahandskontrakt är lång. Det sista vi ska göra är att ta bort fler hyresrätter från den här marknaden. Vi rödgröna, vi vill bygga fler bostäder. Vi vill renovera och ta hand om de hyresrätter vi äger gemensamt så att de kan stå kvar och vara en tillgång till oss göteborgare i flera generationer framåt. En gemensam tillgång för alla dem som vill flytta hemifrån till sin första lägenhet. Till dem som separerar. Till dem som vill flytta till vår fina stad från någon annanstans. Till dem som vill bo bekvämt i hyresrätt på ålderns höst, utan ansvar för trädgård och underhåll, och för dem som bara vill bo i en hyresrätt. Ombildningar är det absolut sämsta sättet att åtgärda de problemen vi har med bostadsbristen. Det finns faktiskt inga bra argument för det när man ser det på en samhällsnivå. För varje ombildad hyresrätt innebär en mindre på hyresmarknaden och en billig hyresrätt kan aldrig ersättas med nyproduktion. Framför allt inte nu direkt. Vi var många i Skara som drog en lättnadens suck efter valet när det blev klart att det blev ett rödgrönt styre i Göteborg och att Göteborgs bostadsmarknad inte ska bli som Stockholms. Stockholms bostadsmarknad är ett avskräckande exempel för den som sätter sig in i siffrorna och man har gett bort värden på kanske 45 till 50 miljarder till privata intressen från det allmänna. Det är svårt att räkna på de exakta siffrorna hur mycket som har förlorats eftersom man har rensat ut egendom som skulle gett inkomst under lång tid framåt. Det har visserligen lett till stora engångsintäkter för Stockholms stad, men det var kortsiktigt och löste inte bostadsbristen. Det har inte lett till ökat underhåll eller stärkt nyproduktionen. I Göteborg är ungefär 50% av alla bostäder, hyresrätter och vår allmännyttas äger hälften av hyresrätterna som finns i den här staden. Det är en oerhörd ekonomisk säkerhet för staden och det innebär att vi kan påverka samhället på ett sätt som man omöjligen kan nu i Stockholm. En annan tydlig effekt av ombildningarna är att människor som utför samhällsbärande och centrala yrken, såsom forskollärare, undersköterskor och lokalvårdare, inte längre råd att bo kvar i stan. I Göteborg skulle vi såklart se samma effekt om vi öppnade upp för detta. Vi som inte har en hög inkomst och kan köpa vår bostad trycks längre och längre från stadens centrala delar ut i våra förorter och där blir man ännu mer trångbodd än vad man redan är. I längden jagas man bort från staden helt och hållet och man kan varken arbeta eller bo här längre. Så vill inte vi ha det här. Det är viktigt att komma ihåg att allmännyttan tillhör inte bara oss som bor i Göteborg nu, den tillhör framtida göteborgare och de beslut vi tar idag, de är avgörande för vilken stad vi kommer få och som vi lämnar efter oss till dem som ska komma sen. Det är rent oansvarigt och slösaktigt att försöka dela ut den egendom som vi äger gemensamt och som vice ordförande i framtiden kan jag lova att så ska vi inte göra med allmännyttan i Göteborg. Bifall till kommunstyrelsen. Jag säger tack så mycket,

**Aslan Akbas (S)**

Tack! Och på detta, Hanna, du kan stanna. Martin har begärt en replik. Varsågod Martin.

**Martin Wannholt (D)**

Tack! Ja, jag uppfattar inte att någonting av det Hanna sa sa hon till mig eller till någon annan som ville rösta för denna ombildning. I själva verket med denna systemnivån och att man jagar bort människor. Det är vad du säger till pensionärerna, löntagarna, 50% utländsk bakgrund, 50% svenskar. Jättefin blandning i Tynnered och det är det du säger allt detta till, det är inte till mig, det är de du anklagar detta för. Bristen, vi har en jätte stor brist i Göteborg för billiga bostadsrätter så att de med lägre inkomster kan få äga sin bostad. Det är jättesvårt att komma in på bostadsmarknaden i Göteborg. Dels för att vi har byggt för lite och så, men även när vi bygger ännu mer, vilket vi också gör, vi bygger bra just nu. Så kommer, eftersom att det är en attraktiv stad, fortsatt vara höga priser. Det här är ett sätt för människor med lägre inkomster som går till jobbet varje dag, att få äga sitt boende, ta hand om sin fastighet och öka tryggheten i området. Och ni säger nej, står här och pratar om systemnivå och att Alina och alla de här som vill ombilda där ute, vanliga hederliga arbetare, många i offentlig sektor. De jagar bort människor. Det är det du säger till dem.

**Aslan Akbas (S)**

Tack, tack. Ja, du får en minut.

**Hanna Klang (V)**

Ja, när man lyssnar på Martin så får man lite intrycket av att vi ska jaga bort de här människorna. Att inte de ska få bo kvar i de här bostäderna. Men så är det ju inte. Man får jättegärna bo kvar i sin hyresrätt. Man har besittningsrätt, man har rätt att bo kvar där. Men man har ingen rätt att köpa en hyresrätt som vi äger gemensamt i staden. Det är inte en rättighet man har. Jag har inga problem att säga det till de här människorna, men det handlar inte bara om dem. Det handlar om flera generationer framåt. Det handlar om någonting vi äger gemensamt i staden. Det handlar om något som är en allmännytta som är till nytta för oss alla, inte bara till dem som bor där just nu. Skillnaden mellan oss är att du tänker på individen och de individerna som bor där, deras intressen, bara precis de som bor i just det huset. Jag tänker på hela Göteborg och hela ekonomin och hela alla vi som ska bo i Göteborg i flera generationer framåt. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Hanna! Då är det begärt en replik från Martin. Varsågod Martin.

**Martin Wannholt (D)**

Hanna. Du är ändå förtroendevald. Du sitter i framtidens styrelse. Jag skulle önska att du inte bara står här i fullmäktige och pratar om systemnivå och allt annat som du har sagt här idag. Jag skulle vilja att du åker ut och pratar med de här människorna så du förstår konsekvenserna av dina beslut. Det är så lätt att gömma sig bakom en tv-skärm här i den här salen. Då får du se vad du gör med att stoppa tryggheten, stoppar de här människorna från sin dröm som hyresgäster.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Martin! En kontrareplik av Hanna Klang. Varsågod Hanna.

**Hanna Klang (V)**

Nu sa du samma sak en gång till. Jag vet inte riktigt vad poängen var med det för att det jag pratade om var att det finns ett större intresse, inte bara de individerna. Det här är en fråga som handlar om hela Göteborg. Jag har sagt det och jag tänker inte upprepa det flera gånger. Men det handlar inte bara om de människorna som bor där just nu. Det är inte bara deras intressen som ska värnas, inte bara de som ringer till politiker eller som har högst röst eller högst kapital som klarar av att höra av sig och höja sina röster som räknas i den här staden. Det är även alla andra människor också. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Hanna! Då var vi tillbaka till talarlistan. Nu har vi Axel Josefsson (M), därefter Petra Elf (MP). Varsågod Axel.

**Axel Josefsson (M)**

Tack för det! Ordförande fullmäktige, Göteborgare. Ja, jag tänkte börja lite. Varför gör vi detta? Eller varför händer detta? Vi måste ha klart för oss att kunna göra en ombildning. Det krävs att sju av tio hyresgäster säger ja till det. Sju av tio. En kvalificerad majoritet. Och om det nu är så, som tidigare talare påpekat, att alla är nöjda. Alla trivs. Varför ska då sju av tio säga ja till en ombildning? Det är ju inte så, utan det finns ju ett missnöje där. Och det kan vara det som Martin påtalar om att flera av våra fastigheter inom allmännyttan är misskötta. Det finns stora renoveringsbehov. Vi har en fastighetsägare som kanske inte lyssnat tillräckligt mycket på hyresgästerna som genomför de renoveringar som finns eller där man kanske upplever en otrygghet som gör att man funderar på att flytta därifrån. Och makten har flyttat ifrån en. Man är missnöjd. Det finns ju ingen anledning för pensionärer eller människor som har låga inkomster att sätta igång med en ombildning om man nu inte är missnöjd. Sen finns det naturligtvis en idé om att många lever under knappa ekonomiska förhållanden. En hyresrätt är inte billig. Det som de flesta portarna är, den är faktiskt dyr. Och framförallt är det ju det dyraste narrativet långsiktigt, så det finns ju naturligtvis en ekonomisk fördel att kunna äga en bostad. Och det faktum att en ombildning, det är det enda sättet för människor med låga inkomster att komma in på den ägda marknaden. Alla andra

kan lösa det, men de kan inte lösa det. För att då så gynnas de av en ombildning. Så att för oss så tycker vi det är viktigt att man faktiskt kan genomföra ombildningar. Man ser inte tiden här... det är en minut... Men då tänker jag gå vidare på nästa grej. Det här är inte bara en bra sak för individen. Att man har den här valfriheten och möjlighet att äga det här. Det här är också bra för staden. Vi har fått förbättrade resultat i SOM-institutets trygghetsmätningar. Den största anledningen till det är blandade boendeformer. Det är en av de viktigaste faktorerna för att faktiskt komma till rätta med våra särskilt utsatta områden. Och vi kan inte vänta på att vi ska bygga en massa bostadsrätter i de här områdena. Vi måste jobba med ombildningar. Vi har också så att vi står inför stora investeringar. Det är väl tveksamt om vi kan genomföra alla projekt. Pengar måste in i framtiden. Detta skulle ombildningar lösa. Så att det finns många anledningar varför detta är bra. Men sedan är det ju en annan aspekt i detta som jag ändå skulle vilja ha förtydligat här och det är ju att få någon form av röst deklARATION för partierna som finns i den här salen. Hur man tänker ställa sådana frågor så att vi också kan få en förutsägbarhet i den votering som kommer. Tack!

### **Aslan Akbas (S)**

Tack Axel! Och då är det Petra Elf (MP), i talarlistan därefter Elisabet Lann (KD). Varsågod Petra.

### **Petra Elf (MP)**

Tack, ordförande, fullmäktige. Vi vet alla härinne att Göteborg, likt de flesta andra städer, står inför ett Sverige som har en stor bostadsbrist. Samtidigt står bostadsbyggandet inför stora utmaningar de kommande åren, inte minst när många projekt hamnar på is eller helt stoppats på grund av det svåra ekonomiska läget. I denna debatt kan vi utläsa att det finns en mångfald av åsikter kring just frågan om ombildningar och ideologiska ställningstaganden om den här frågan. Vi har redan hört flera argument för och emot, men oavsett vad man har för ingång i frågan, vad man har för ideologisk inställning borde man nu se det som positivt att vi i AB-framtiden och i koncernen och inte minst i styrelsen kommer kunna fokusera på många av de andra viktiga frågor vi har att jobba med framåt. Inte minst de mål vi har satt i vår budget om ökad nyproduktion i allmännyttan där vi har sagt att 2300 bostäder, varav 600 bostads- eller äganderätter per år ska byggas. Det är ett ambitiöst mål, men helt nödvändigt för att stävja bostadsbristen. Ett annat otroligt viktigt arbete koncernen bedriver är arbetet för att vi som stad ska kunna nå målen. Målet om att inte ha några särskilt utsatta områden 2030. Dessa mål är bara ett par av de saker som jag ser fram emot att arbeta tillsammans med er andra partier i och med framtidens styrelse. Snarare än att fastna i utdragna låsningar. Bifall till kommunstyrelsens förslag.

### **Aslan Akbas (S)**

Tack Petra på detta har ankommit, först börjar vi med Martin Wannholt (D), därefter Axel Josefson (M).

**Martin Wannholt (D)**

Ja, tack för ditt inlägg Petra! Jag hade uppskattat om du varit ärlig. Miljöpartiet var hela förra mandatperioden helt överens med hela den här sidan och tidigare med Socialdemokraterna att i våra utsatta områden, som finns hur mycket belägg för som helst med att öka tryggheten och vara för ombildningar. Och det där daskar du av bara att "nu är det bra, nu kan vi fokusera på annat" och så säger du att vi ska fokusera på att bygga de 1750 hyresrätterna och de 300 bostadsrätterna. Om ni börjar bygga de 1750 hyresrätterna med de byggkostnader och med den upphandlingserfarenhet som fungerar inom allmännyttan och titta på det här.. Du vet ju att det är Ebberöds Bank du kommer sitta i styrelsen för och det kommer inte finnas en krona kvar till underhåll och ta ikapp underhållsskulder på 15-20 miljarder i beståndet. Du kommer att få backa. Jag har sagt det tidigare, ni kommer att få backa från allt detta. Det går inte att genomföra det nu och ni kommer försätta allmännyttan i en oerhört skuldsituation. Men det hade varit trevligt om ni var ärliga och så att ni i miljöpartiet också har vekt ner er för Daniel Bernmar. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Martin! Och då är Axel Josefsson med en replik. Jag ska ha koll på tiden. Axel, varsågod.

**Axel Josefson (M)**

Ja tack! Tack för det ordförande. Som sagt, jag är också intresserad just som Martin där att den svängningen som Miljöpartiet har gjort. Nu var du inte med Petra kanske under den tiden då ni var för ombildningar. Men så har det varit och jag vet också att det är flera av er som tycker att det är en bra idé och lite som Marina Johansson sa tidigare att man behöver respektera en majoritet här i fullmäktige och jag tror faktiskt att det finns en stabil majoritet för att göra ombildningar. Det är bara väldigt tråkigt att ni inte vågar stå upp för detta, för jag tror vi delar många av de här värderingar om frihet och valfrihet och att man också ska kunna äga sina saker. Men som sagt, det hade varit upplyftande om vi hade fått höra lite mer om resonemanget bakom. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel. Och då går vi tillbaka till talarlistan. Då är det Elisabet Lang (KD), därefter Jörgen Fogelklou (SD). Varsågod Elisabet.

**Elisabet Lang (KD)**

Tack så mycket, ordförande, fullmäktige, åhörare. Jag vill börja med en liten bakgrund bara. Göteborg har Sveriges största allmännytta. Vi för 8% av alla allmännyttiga bostäder i hela Sverige ägs av framtiden. I Storgöteborg så äger de allmännyttiga bostadsbolagen 2/3 av det totala antalet bostäder som hyrs ut. Detta ska jämföras med Storstockholm där motsvarande Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

andel för de allmännyttiga bolagen är knappt hälften. Och i socialdemokratiskt styrda Stormalmö. De allmännyttiga bolagens andel är endast 40%. I en del områden i Göteborg så dominerar hyresrätten med över 90% av hela bostadsbeståndet. I de områdena är det inte så lätt att bo kvar om man vill äga sin bostad. Här lägger vi ett yrkande som ska möjliggöra för människor i utsatta områden som Tynnered till exempel, men även i andra områden med minst 75% hyresrätter, att få äga sitt eget boende. Vi slaktar är ingen allmännytta. Vi smörjer inte kråset för ett fåtal rika i centrala delar av stan. Vi tvingar ingen. Vi forcerar inte fram något. Vi möjliggör. Vi vill möjliggöra för göteborgare även i utsatta områden att faktiskt kunna kalla sitt hem för sitt eget, men ändå bli slagordet både i valrörelsen och nu i debatten att hyresrätten ska räddas för framtiden. Det finns inget förslag som hotar hyresrätten i Göteborg. Inte alls. Det är vad som brukar kallas "fake news". Jag är helt övertygad om att det rödgröna gänget, om ni bara slutar fäktas mot de här väderkvarnarna och tittar på frågan sakligt så tror jag att ni kan instämma i att det finns klara fördelar med att faktiskt på sina håll i staden möjliggöra för den som så vill att kunna äga sitt boende. Att man ska kunna bo kvar i sitt område när man får lite bättre ekonomi och vill äga sin bostad. Det skapar en blandning av upplåtelseformer och ökad integration. Föreningslivet och de lokala gemenskaperna stärks, vilket i sin tur har positiv inverkan på de sociala relationerna. Upplevelsen av mitt hem i mitt område skapar också förutsättningar för lägre brottslighet och högre grad av social stabilitet. Ägt boende är en viktig faktor för att bryta utanförskap. Alla dessa argument vet jag att framför allt ni i Centerpartiet brukar hålla med om och jag tror egentligen att även Miljöpartiet och Socialdemokraterna har förmågan att se den här vinsten också. Vinster för samhällsgemenskapen, engagemanget och tryggheten i vår stad. Faktum är att jag inte hört ett enda seriöst argument för varför det skulle vara politiskt briljant att stoppa alla ombildningar. Ge mig ett enda bra argument för att inga ombildningar ska tillåtas. Inga. Jag är genuint nyfiken och jag lovar att lyssna, men jag är ganska övertygad om att de inte finns så därför passar på att yrka bifall till yrkandet från (M), (D), (L) och (KD).

### **Aslan Akbas (S)**

Tack Elisabet och då är det Jörgen Fogelklou (SD), därefter Jörgen Knudtzon (KD).  
Varsågod Jörgen.

### **Jörgen Fogelklou (SD)**

Tack för ordet. Herr ordförande, åhörare, ledamöter, press och alla andra. Jag tänkte börja med att yrka bifall till yrkan från (M), (L), (D), (KD) i kommunstyrelsen och jag tycker man har lite lustig inledning i debatten av Yoshan Rigit (S) att börja blanda in välfärden och att Sverigedemokrater vill montera ner den. Och det är såhär: det är de grupperna som du pratar om, pensionärerna, välfärdsarbetarna. Just i detta område Järnbrott där vi är de största, det är vår största valkrets. Men det kommer ett annat ärende som inte handlar om järnbrott. Det är de här människorna som har vuxit upp med brutna löften från Socialdemokraterna om en bättre framtid och en ljusare samtid. Det är de här människorna som ni har svikit, men för oss är detta inte en ideologisk fråga. Vi och hela den ombildnings hysterin som jag faktiskt kan hålla med om att det varit. För oss var det extremt viktigt att säga att framtiden ska inte driva Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

på utbildningar. De ska vara behjälpliga, precis som många andra sagt på den här sidan. När hyresgästerna själva går ihop, när de inkommer med en förfrågan. Då ska framtiden vara behjälplig och därför yrkar vi bifall till det yrkandet. För vi ska inte sätta krokben för att kunna äga sitt eget boende. Det som många andra har sagt här, det är det billigaste alternativet som finns på längre tid. Vill man inte detta så går man inte ihop och gör detta. Tack för mig!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Jörgen. Då är det Jörgen Knudtzon (KD). Därefter Axel Darvik (L). Varsågod Jörgen.

**Jörgen Knudtzon (KD)**

Tack ordförande, kommunfullmäktige och ni som lyssnar. Särskilt om ni lyssnar på Briljantgatan. Vi kristdemokrater tror att människan är förnuftig och kan välja mellan att göra goda eller dåliga handlingar. Men på vänsterkanten förstår inte människor sitt bästa och ska stoppas från att välja. De unga som bildar familj och söker ett litet radhus att flytta till får flytta till kranskommunerna och tvingas pendla. För ett småhus ska vi inte ha planer för. Tusentals småhus skrotas. De hyresgäster som vill sköta om sina egna hus och bilda bostadsrätter ska också flytta eller bli kvar som hyresgäster i allmännyttan. Ändå vet vi att människor som ges ansvar tar ansvar. Det vet vi redan från skolor där förstörelsen minskar om eleverna engageras för att måla eller bygga sin skola. De gamla som vill välja vilka som ska komma hem och sköta om dem, de ska förstå att kommunen vet bättre. Inget val om vänstern får bestämma. De ännu äldre som behöver flytta till vård och omsorgsboende: ja, visst får de välja ett kommunalt boende. Här har vi människor i Tynnered, Frölunda området som vill ta över sina hyreslägenheter. Vi vet att det är ett delvis utsatt område. Vi vet att blandade bostadsformer är bra för att minska segregationen. Men inte ens här kan vänstern ge sig. Jag förstår att ni vill värna hyresrätten. Det vill jag också. Den har aldrig varit hotad. Vi borde kunna diskutera projekt för projekt, se var det är lämpligt med utbildning och var det är mindre lämpligt. En sådan diskussion kunde ha väckt respekt, men icke. I vänsterns Göteborg finns valfriheten bara vart fjärde år. Bedrövligt tycker jag. Vi på Briljantgatan får alltså vänta till 2026 med att välja. Jag tror att Elisabet yrkade, annars ansluter jag mig till (MP), (L) och (KD)s yrkande.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Jörgen! Då är det Axel Darvik (L). Därefter Hans Arby (C). Varsågod Axel.

**Axel Darvik (L)**

Tack ordförande! Jag vill också yrka bifall till yrkandet till kommunstyrelsen från (M), (D), (L) och (KD). Vi har stora klyftor i Göteborg och en del av de klyftorna och inkomstklyftorna det har koppling till bostäderna och boendekostnaderna. Göteborg särskiljer sig på så sätt att en så stor del av befolkningen bor i hyrda bostäder och är det någonting som det verkligen är Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

brist på i Göteborg så är det billiga bostadsrätter. Alldeles för få människor får möjligheten att äga sin egen bostad. Frågar man göteborgarna själva så är det ju så att en förkrossande majoritet vill bo i eget ägande. Ungefär 75% önskar att bo i egen bostad och har det som mål. Med den här möjlighet till ombildningar så öppnar sig den vägen även för invånare utan högre inkomster eller stort sparkapital. Det här är ju något som Socialdemokraterna under lång tid har bejakat i sitt arbete i HSB, Riksbyggen och på olika sätt så har det ju varit intimt förknippat med arbetarrörelsen att också låta mindre bemedlade hem få möjlighet att äga sin egen bostad. Och därför var jag förvånad över den argumentation som Roshan Yigit (S) stod för här i talarstolen. För det där är inte något som man känner igen i socialdemokratin. Den synen på människan och den synen på, möjligheten för vanliga familjer att äga sin bostad. Någonting som har varit en del av hela folkhemsbygget. Det där är ju Vänsterpartiets retorik. Det där är ju en del av det kommunistiska arvet som Vänsterpartiet står för. Socialdemokraterna och Miljöpartiet har varit betydligt mer pragmatiska i sin syn på bostaden och det ser vi inte längre här nu. Bara den saken som Hanna Klang då framförde här att de ser att de boende på Briljantgatan under lång tid ska ge inkomster in till kommunen. Alltså bara den synen på att man ska se människorna på gatan som en kassako för det allmänna. När vi har en chans att de i stället kollektivt kan få lov att äga sin sin bostad och pressa ner sina boendekostnader. Det tycker jag är en väldigt märklig människosyn för Socialdemokraterna. Jag undrar egentligen hur kom det sig då som gick att ni gjorde den här omsvängningen? När lämnade ni egentligen vanliga arbetarfamiljer i sticket på det här sättet? För det är ni som har stått bakom flera av de ombildningar som har varit. Inte minst då i Tynnered. möjlighet att också skapa trygghet, eget ägande och en gemensam förvaltning av bostäderna. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel! Och på detta har vi hanna Klang (V) har begärt en replik, varsågod Hanna.

**Hanna Klang (V)**

Men det blir nästan lite komiskt. Axel pratar som att han är de fattigas försvarare eller någonting, i verkligheten är det så att de flesta människor som bor i hyresrätter Göteborg, de har inte att köpa, men att man önskar kunna köpa sig en hyresrätt. Om du ställer frågan till någon, skulle du vilja köpa? Skulle vilja äga din bostad? Det är klart att många skulle säga ja till det. Jag skulle gärna åka till Thailand på semester eller köpa en snygg fin bil som är en elbil som slipper dra en massa bensin men det har inte jag råd med. Att ställa frågan vad de vill och vad de kan det är två helt olika saker. Det måste man också förhålla sig till.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Hanna! Nu är det en kontrareplik av Axel Darvik (L) på detta, Varsågod Axel.

**Axel Darvik (L)**

Tack ordförande. Anna Klang. Det faller på sin egen orimlighet i ett resonemang. De boende på Briljantgatan är ett av faktiskt den här stadens mer fattiga områden. De är inga miljonärer som bor i de husen. I den röda briljant. Det är helt vanliga familjer, vanliga arbetarklassfamiljer och de både vill och kan. Inte bara majoriteten utan mer än 2/3. Jag vet inte exakt vad du landar på den här ombildningen, men jag ska kunna tänka mig att det är betydligt mer än så. Det här är faktiskt helt vanliga hushåll och om de kan göra det. Om de boende på röda Briljant kan köpa sina bostäder och äga dem själva, ja då kan väldigt många av Göteborgs hyresgäster också göra det. De är inga konstiga människor de här som bor på den där gatan. Så förklara varför de skulle avvika så kraftigt från genomsnittet i Göteborg.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel! En replik på detta av Hanna Klang. Varsågod Hanna!

**Hanna Klang (V)**

Det som du sa innan om kassako till staden måste jag också bemöta. Jag menar absolut inte att man ska se de människorna som en kassako till staden. Jag menar så här: vi äger det här gemensamt, alla människor som bor i denna staden kan se framtidskoncernens lägenheter som en tillgång. Det är en tillgång för hela staden. Alla som bor här. Inte vi som sitter i det här rummet. Inte de som i framtidens styrelse utan för hela staden och flera generationer framåt. Det var det jag menade också. Att du ser det kortsiktigt och tycker att det är viktigt att just de ska få köpa detta. Jag tycker inte att det är det viktigaste. Jag tycker det viktigaste är att när de har bott klart där, när de ska bo någon annanstans, som de har sparat ihop så att de kan köpa en bostadsrätt någon annanstans. Då finns de hyresrätterna kvar och är billiga. Och nästa generation och nästa generation efter det kan flytta in där och bo där. Det är det som är viktigt.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Hanna! Och en kontrareplik begärt av Axel Darvik (L). Varsågod Axel.

**Axel Darvik (L)**

Tack, då får man ändå tacka för det här replikskiftet för det bevisar ju på att det inte handlar om att göra en insats för de människorna som bor i de utsatta områdena. De är inte konstiga människor, de är helt vanliga familjer som bor här. Det råkar inte samlas en massa miljonärer på Briljantgatan som har råd. Och det här är ett typexempel på att ni vill stoppa vanliga människor för att kunna äga sin bostad. Och det är vad det handlar om. Därför att ni vill fortsätta bygga på ett kommunalt bolags imperium där ni ska kunna tjäna pengar på fattigt folk och använda de pengarna till andra grejer i kommunen. Och det gör ju bara fattiga människor fattigare. Vi tar utgångspunkt i göteborgarna och göteborgarnas intressen. Det är Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

inte så att de här pengarna försvinner. Det är klart att vi använder dem inkomsterna som andra sådana ombildningar ger. Vi investerar dem i lokalsamhället. Vi kan också amortera av skulder som vi har i kommunen, som i sin tur innebär lägre skatt eller mer pengar till välfärden.

**Aslan Akbas (S)**

Då är det en replik begärd av Hanna Klang (V) varsågod Hanna.

**Hanna Klang (V)**

Tack ordförande. Nej, vi vill inte stoppa någon från att köpa någon bostad. Man får gärna köpa sin bostad om man vill. Finns gott om bostadsrätter att köpa i Göteborg. Villor, småhus och så vidare är det inga problem att köpa det man vill. Det finns ingen som stoppar någon. Men däremot så är det som vi äger gemensamt något vi ska slå vakt om och något vi ska behålla en lång tid framåt. Jag säger det igen. Inte bara de som bor där nu som räknas, det är alla människor som ska komma efter dem och alla andra göteborgare också. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Hanna igen, kontrareplik av Axel Darvik (L) varsågod Axel.

**Axel Darvik (L)**

Tack ordförande. Då får vi reda på det också, att vänsterns politik är att ägande är bara för de rika. Äga bostad kan man göra. Ja, varsågod, du kan köpa en villa. Du kan köpa en bostadsrätt i Linnéstaden, det får alla lov att göra. Men det är ju så att ni vet vilka ni stoppar från ägande. Det är de fattiga, de som inte har stora besparingar. Jag förstår inte att Socialdemokraterna och Roshan Yigit som går upp här. Varför stämmer du in i samma typ av argumentation som Hanna Klang? Det förstår jag inte. Ni har ju tidigare alltid stått för någonting annat. Jag förstår över hur de här vänster elitisterna resonerar. Det ligger liksom i deras natur. Och det är ju där sin ideologiska syn på samhället som är en annan än socialdemokratin och Miljöpartiet som har varit betydligt mer pragmatiska. Och varför ni fallit till föga här i den här typen av områden, det förstår jag verkligen inte. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel! Då var vi tillbaka till talarlistan och då har vi Hans Arby (C). Därefter Robert Hammarstrand (S) och vi är fortfarande på ärende nummer fem av 43. Varsågod Hans,

**Hans Arby (C)**

Tack ordföranden för den passningen. Men jag håller med om det som sägs här. Det är jätteviktigt att vi får blandat boende i utsatta områden men också för de som bor där, om man

bor någonstans i områden där man kan ta över sitt boende och också för att frigöra medel i de här områdena. Det är därför vi jobbade på den här modellen och försökte ombilda också under förra mandatperioden. Men det fastnade ju i med de olika majoriteter vi hade i Framtiden. Man kan tycka att vi hade kunnat vara överens om det men det var vi inte. Sen är ju problemet den mandatfördelning som blev efter valet och att vänstern släppte in S in i värmen så att de blev det största budget blocket och då får vi olika majoriteter i nämnder och man kan fortsätta och blockera olika initiativ och skapa osäkerhet hela mandatperioden. Och det handlar ju det om egentligen för alla partier, att försöka hitta lösningar och kompromisser och ha diskussioner för att få saker som håller hela mandatperioden. Ett annat exempel är ju med LOV där det kanske varit ännu värre med de osäkerheter för då hade vi inte haft några utförare kvar om fyra år. Ombildningar som sagt var det ändå kunde fastna i olika nämnder så samtidigt kan vi säga att vi har ju egentligen en samsyn om att skapa, att ha olika boendeformer och olika upplåtelseformer på bägge sidor. Det finns även med i SMPVs budget och har det. Sedan är det så att också de här hyreslägenheterna kommer ju finnas kvar om fyra år och det är jättetråkigt för dem som har väntat på att kunna ombilda. Det kan jag verkligen hålla med om, men vi är fortfarande övertygade om den stora nyttan med att kunna erbjuda ombildningar i de utsatta områdena och hoppas att vi kan fortsätta med det 2026 och kanske lite tidigare också. Om man släpper en del av de ideologiska låsningarna och ser på nyttan och styrkan att ha fler upplåtelseformer, möjlighet att göra ombildning även i befintligt bestånd i områdena. Tack!

#### **Aslan Akbas (S)**

Tack Hans! Och på detta så har jag fem replikskiften begärt. Vi börjar med Axel Josefsson (M) först därefter Martin Wannholt (D), varsågod Axel.

#### **Axel Josefsson (M)**

Tack för det ordförande och tack för det Hans för ditt förtydligande där. För det har vi alla varit lite nyfikna på hur ni i Centerpartiet faktiskt resonerar i den här frågan. Och jag skulle ändå vilja börja i utgångspunkten att Göteborgs kommunfullmäktige bestämmer. Det var lite som Marina Johansson sa, att man ska hedra den majoritet som finns här. Tyvärr var det så under förra mandatperioden att det gjordes inte. Vi hade bekymmer där och jag är helt villig att erkänna att det fanns så. Men det hindrar oss inte från att göra rätt denna gången. Att det faktiskt nu finns en möjlighet att komma till rätta med det här. Och nu måste vi också komma ihåg att det är ju ni som har släppt fram det här gänget här borta. Det är ni som faktiskt bestämmer om de ska fortsätta agera på ett odemokratiskt sätt. Är det så att de inte respekterar det beslut som finns här i fullmäktige? Då har ni alla möjligheter att ta ett annat val. Det står er fritt i handen och därav är det väldigt förvånande att ni har släppt denna fråga där det fanns finansiell enighet.

#### **Aslan Akbas (S)**

Tack, tack Axel är en kontrareplik av Hans som begärt detta Varsågod Hans.

**Hans Arby (C)**

Tack. Vi har ju sett, det blir ju de här låsningarna och det är ingenting som säger att det inte skulle fortsätta på det sättet. Och då får man ju se. Då får man föra diskussionen att hitta de här sakerna som håller hela året. Det är tråkigt ibland och det är bättre ibland. Men sedan har vi ju problemen där de släpper fram budget och sådant, vi ser nu när vi har budget relaterade omröstningar. Vi har det största blocket i 40, sedan är det 29, sedan nio, sedan är det tre. Inte ens med C så hade det varit en majoritet. Nu ska vi inte prata kanske den typen av diskussioner så här. Men vi försöker förhålla oss till det läget som vi har och göra det bästa av den saken och få stabila lösningar som håller hela mandatperioden utan att skapa osäkerheter i olika branscher och för olika människor. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Hans, då är det Axel Josefsson som har begärt en replik på detta, varsågod Axel.

**Axel Josefson (M)**

Tack för det ordförande och Hans. Med det resonemanget så hade ju vår sida här, våra 41, kunna gå hem. Varför ska vi kämpa för våra förslag om man riskerar att det tar stopp i någon nämnd? Det är ett väldigt konstigt resonemang. Jag har väldigt svårt att förstå varför Centerpartiet säljer ut sin egen politik när man faktiskt inte behöver göra det. Ni har gått till val på detta. Det finns en stor förväntan därute på att ni ska verkställa de vallöften som nu faktiskt gått till val till, och det finns stora möjligheter att göra det. Att då lämna walk over på grund av att Attenius och kompani skulle försöka hindra våra beslut i nämnder och bolag är väldigt märkligt. Det är väl inte riktigt så man bygger ett parti. Det är väl inte riktigt så jag tänker ni ska marknadsföra till väljarna: att vi vill något, men vi tänker inte genomföra det sedan. Mycket konstigt. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel, en kontrareplik av Hans Arby på detta. varsågod Hans.

**Hans Arby (C)**

Nej men till sist blir det lite frågor om man ska prata eller göra politik för det är klart att du kan driva din linje. Du vet att vi kommer fastna i nämnder och sådant givet hur historiken har varit eller att försöka: okej, här kommer vi fram, här kommer vi inte fram. Och det är ju lite så också i realpolitiken. Hur ser det ut i Mölndal och Lerum med olika konstellationer man hittar, hur ska vi gå fram med de här frågorna? Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Hans, då går vi tillbaka till ordinarie replikskifte och då är det Martin Wannholt (D). Det är därefter Elisabet Lann (KD). Varsågod Martin!

### **Martin Wannholt (D)**

Tack herr ordförande! Men jag vill först tacka Hans. Det var värme i själen att höra eran liberala människosyn. Hur ni ser på det här med ombildningar, det trodde jag ingenting annat heller. Men allting trillar ner till, för du sa att det är tråkigt för de här enskilda som drabbas osv osv. Och så tittar du på problembilder nere i styrelsenivå. Vi har ju gjort de misstagen under förra mandatperioden, flera av oss. De gör vi ju inte om, vi styr på ett annat sätt. Problemet är ju Hans och det tycker jag ni kan vara lite ärliga med för att ni har förhandlat bort saker som inte är en förhandling. Detta fullmäktige har fått igen ledamöter som tycker att LOV är ganska bra. Vi har 41 ledamöter som tycker att vi ska inte säga nej, i alla fall inte i utsatta områden med mycket hyresrätter om de boende själva vill ombilda. Det finns ju en jättetydlig majoritet och jag förstår inte varför ni förhandlade bort det. Tidigare i höstas så skyllde vi och skällde lite på er att ni förhandlade bort det för att för pengarnas skull för uppdraget. Men så är det ju inte för ni har kunnat få det på den andra sidan också.

### **Aslan Akbas (S)**

Tack då är det Elisabet Lann (KD), därefter Jörgen Fogelklou (SD). Ja, jag ber ledamöterna att hålla sig till det vi diskuterar som vi ska ta ställning till. Inget annat. Vi behandlar varje ärende med ärendets innehåll. Tack! Då har vi Hans Arby (S), som har en kontrareplik på detta innan Jörgen Fogelklou (SD). Varsågod Hans.

### **Hans Arby (C)**

Det är sant vi ska prata om sakfrågorna. Men lite förtydligande. Som läget ser ut så får man vara konstruktiv och ta de här diskussionerna för att få stabilitet i grejerna. Så som det ser ut i nämnder och allting så är det väldigt lätt att säga att "vi driver bara det här, vi driver bara det här" och så ser man att det stoppade. Men då kan du säga nästa val "Ja, men vi drev hela tiden den här linjen, men det kanske inte blev ett resultat" och jag välkomnar att man har ännu mer diskussioner nu upp till akka partier att försöka hitta kanske lite mer långsiktiga överenskommelser i olika sakfrågor. Vi har liksom inga, inga dolda stora, inga januariöverenskommelser vi pratar om. Tack,

Tack. Då är det Jörgen Fogelklou (SD). Därefter Axel Darvik (L). Varsågod Jörgen.

### **Jörgen Fogelklou (SD)**

Tack för ordet. Jag blev lite förvånad när du gick upp för du pratade väldigt fint om att kunna äga sin egen bostad. Jag trodde att du skulle bifalla (M), (L), (KD), men det tog jag för givet efter ditt tal. Jag har varit folkvald, jag säger inte politiker, jag har varit förtroendevald av mina väljare i åtta år. Jag kanske inte pratar det politiska finspråket, jag är inte politiker från Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

barnsben. Kan du komma upp och förklara för mig och väljarna varför du säger nej så att folk förstår? Varför säger du det? Du säger att vi kan vänta till 2026 och genomföra någonting som ni vill. Förklara för mig på lekman-nivå varför ni inte går fram med något som ni vill göra redan idag? Ni ska vänta till 2026 med någonting som ni vill. Förklara det för de som bor på Briljantgatan så de förstår varför ni säger nej till någonting de vill, för jag har inte förstått det i den här debatten. Jag har bara hört massa fina ord om... men jag förstår inte det får du jättegärna komma upp och förklara för mig och de boende där.

**Aslan Akbas (S)**

Jörgen, tack! Då är det Axel Darvik (L), som är sist på replikskiftet. Varsågod Axel.

**Axel Darvik (L)**

Tack ordförande. Men först vill jag tacka Hans Arby också för det inlägget du gjorde och att du delar den värdegemenskap som vi Liberaler och även andra som står här till höger har nog den synen man har på människan och också möjligheten för fattigare familjer att äga sin egen bostad och att hitta olika vägar dit. Det tycker jag är positivt. Sedan måste jag ändå ställa frågan till dig: hur ni landade i denna slutpunkt i den här slutsatsen att vi skulle släppa möjligheten från boende just på Briljantgatan att få lov att köpa sin lägenhet. Centerpartiet är ju kända. Det är till och med så att begreppet politisk kohandel myntades av företrädarna med Bondeförbundet. Och när man gjorde uppgörelsen med Socialdemokraterna och man var duktiga på det. Att få igenom de frågor trots att man saknar en majoritet. Men här är ju inte samma fråga. Varför lämnade ni det här då?

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel! Då går vi tillbaka till talarlistan och då har vi Robert Hammarstrand (S)... Tack Robert! Är det Emmyly Bönfors (C). Därefter Johannes Hulter (S).. Varsågod Emmyly.

**Emmyly Bönfors (C)**

Ordförande, ledamöter och övriga åhörare. Ombildningar kan, som många har sagt, vara ett framgångsrikt verktyg för att ge personer en chans att äga sitt eget boende, att få en chans att komma in på bostadsmarknaden och en chans för vanligt folk med små marginaler som bara kunnat drömma om att få ihop en kontantinsats. Att få äga sin egna första bostad. Det kan även vara ett framgångsrikt verktyg för att skapa en blandning av upplåtelseformer i stadsdelar där människor äger sitt boende. Forskning visar att ägandet har positiva effekter som sträcker sig långt bortom endast den enskildes privata ekonomi och det skapar en känsla av ansvar för mer än bara den egna lägenheten. Ett ansvar och engagemang för den gemensamma gården, till exempel för grannskapet eller för en hel stadsdel. Ansvar över sin bostad leder till grannskap som fler känner ansvar över och det gynnar alla. Och tidigare mandatperiod fanns det en blocköverskridande modell som alla partier utom (S) och (V) ställde sig bakom. Jag tror till och med att (S) tidigare varit öppna för småskalig ombildning

och modellen riktade in sig på stadens utsatta områden och andra områden där hyresrätten dominerar. Frågan var inte lika politiskt laddad då som den är nu. Modellen var ganska pragmatiskt utformad för att skapa en bred politisk acceptans, så därför är jag faktiskt besviken över att den här frågan har blivit så politiserad och att vi hamnat i den här situationen vi är idag. Centerpartiet kunde tyvärr tidigt konstatera i mandatperioden att det inte skulle finnas förutsättningar att driva frågan om ombildningar och när Miljöpartiet nu svängt i frågan finns en klar majoritet mot ombildningar i allmännyttans moderbolag, Framtiden och i valet av att försätta staden i en fyra år lång politisk riksdag och förmånliga krig över ägardirektiv och hemställningar eller att skapa långsiktighet i ett par svåra frågor för staden så valde vi förutsägbarhet istället för politisk pingpong match. Däremot är jag besviken över att den breda samsynen på ombildningar inte längre finns och jag är också självkritisk. Som en anhängare av ombildningar sa jag självkritiskt att vi som verkligen gillar frihet och egenmakt inte har lyckats bättre i den här frågan och att vi inte har lyckats skapa en folklig opinion och acceptans för att människor i utsatta områden åtminstone ska få äga sitt boende. Och där har vi alla varit en del, även från högersidan av att politisera den här debatten under valrörelsen. Jag tror att även om det finns hyresrätter i Haga, så hade vi inte behövt dra det ända dit. För få göteborgare tycker att det är ett reellt samhällsproblem. Så i stället för att sträcka fram en hand och hitta en gemensam nämnare i de här viktigaste frågorna så har vi valt konfrontation. Jag tror att jag får chans att återkomma i här debatten så jag avslutar där.

#### **Aslan Akbas (S)**

Tack Emmyly och på detta har vi fyra replik begärt. Vi börjar med Axel Darvik (L), därefter Axel Josefson (M). Varsågod Axel.

#### **Axel Darvik (L)**

Tack ordförande! Jag vill egentligen upprepa den fråga som jag hade till hans Arby då att jag kan förstå i en politisk kohandel att... det är så att eftersom den rödgröna sidan saknar majoritet i kommunfullmäktige så behöver de ju ibland stöd. Det skulle kunna till exempel hämtas från Centerpartiet. Då kan man tänka sig en uppgörelse där ni ger dem det de behöver ibland för att de ska rösta igenom någon av de hjärtefrågor som ni har, men det jag inte förstår i den här överenskommelsen där man byter LOV mot ombildningar är att det är två saker som ni kan få igenom båda grejerna i fullmäktige. Då blir det ju inte en politisk kohandel utan då blir det ju en hästhandlare som lurar en gladlynt torpare här. Varför? Varför är det så att ni gör den här typen av överenskommelse? Ni är ju smarta förhandlare, jag förstår inte varför ni väljer att släppa något när ni hade kunnat vinna båda delarna.

#### **Aslan Akbas (S)**

Tack Axel, och då är det Axel Josefson (M), därefter Jörgen Fogelklou (SD). Varsågod Axel.

#### **Axel Josefson (M)**

Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

Okej, tack för det ordförande jag yrkar bifall naturligtvis till yrkandet från den Borgerliga Alliansen. Jag blev lite förvånad jag förväntade mig ett svar där Emmyly, men jag tänker ändå upprepa Axel Darviks fråga: Hur ser uppgörelsen ut? Jag tror inte ett ögonblick på att ni inte vill driva ombildningar, att bara lämna walkover en fråga där vi har liksom vinsten hemma så att säga. Det finns ju ingen anledning att göra det. Det är ingen kohandel, et är en hästhandel. Jag håller med Axel om det. Hur ser uppgörelsen ut? Vad är det ni mer har lovat? Eller vad är det mer ni har blivit hotade med? Det är nog det jag tror är intressant för oss att veta och framförallt för alla de göteborgare som la sin röst på Centerpartiet och som faktiskt trodde att ni skulle stå upp för de vallöften ni gav . Tack,

#### **Aslan Akbas (S)**

Tack! Och med detta har Emmyly Bönfors begärt en kontrareplik. Varsågod Emmyly.

#### **Emmyly Bönfors (C)**

Tack. Det jag kan säga är att även om vi nu tar ställning, vi kommer förövrigt att avstå den här voteringen för de här ombildningarna i dag så ser verkligheten ut så att (S) (V), (MP) har majoritet i framtidens styrelser, så det kommer inte bli fråga om några nya ombildningar den här mandatperioden. Och precis som Hans Arby var inne på tidigare och kanske som svar på din fråga Axel, du får väl välja om du ser Hans svar som ett svar också. Men vi har ju svarat på att vi ser att det finns chans att... eller att vi behöver vara konstruktiva och ta ansvar i viktiga frågor för göteborgarna. Därför har vi sagt att vi är beredda att göra upp i viktiga knäckfrågor i Göteborg och detta är en av de frågorna och vi kommer att komma in på en annan viktig fråga för göteborgarna senare idag.

#### **Aslan Akbas (S)**

Tack Emmyly. Då är det Axel Josefson (M) som har begärt en replik på detta. Varsågod Axel.

#### **Axel Josefson (M)**

Tack för det ordförande! En uppgörelse, en förhandling, det innebär ju faktiskt att man vinner något, man får någonting, men ni har inte fått något, ni har bara förlorat och är det som någonstans är det som är så förvånande i detta. Sen har jag förstått det argumentet som ni har lämnat här att "ja ja men tänk om AB Framtidens styrelse inte vill följa fullmäktiges beslut?" Ja, då kör vi revisionen på dem. Så det finns ju sätt att komma åt detta. Att bara kapitulera för att olika nämnder och bolag obstruerar och inte vill verkställa fullmäktiges beslut kan ju inte vara skäl nog för att kasta in handduken i viktiga frågor för er. För det är ju ändå en viktig fråga för er. Så jag är ytterst förvånad och ytterst besviken på Centerpartiets agerande i detta, och jag tror nog också att jag delar en besvikelse med många borgerliga väljare här i Göteborg. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel, en kontrareplik av Emmyly Bönfors, varsågod Emmyly.

**Emmyly Bönfors (C)**

Tackar, men det är precis kasta in handduken som vi inte gör. Vi sitter vid förhandlingsbordet. Vi är beredd att ge och ta i olika frågor och i det här fallet så har vi till exempel lyckats säkra LOVen bland annat. Men vi har också sagt att vi är öppna att ta löpande samtal om viktiga, stora frågor och det tycker jag är att ta ansvar för Göteborg istället för att sätta sig med armarna i kors i opposition och sura och inte vilja ta en diskussion eller en förhandling med styret.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Emmyly. Och då är det en replik begärt av Axel Josefson (M). Varsågod Axel.

**Axel Josefson (M)**

Ja, tack för ordförande. Jag kan bara försäkra Emelie, Vi sitter inte med armarna i kors och surar utan vi är här för att driva igenom borgerlig politik och det hade jag också hoppats att Centerpartiet också var beredda att göra. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel! Då är vi tillbaka i replikskiftet. Ordinarie Jörgen Fogelklou (SD), därefter Martin Wannholt (D). Varsågod Jörgen.

**Jörgen Fogelklou (SD)**

Tack för ordet herr ordförande. Ja Emmyly, nu är du lite yngre än mig, men jag och min generation, min och Hans, vi fick lära oss redan på SVT på bästa sändningstid att fem myror är fler än fyra elefanter. Vi är faktiskt 41 ledamöter här som vill någonting annat. Det är vi som bestämmer. Sedan har vi bolagen under oss och de ska göra som fullmäktige säger. Det är ganska enkelt. Det är vi som ger dem direktiv. Sedan säger ni, och jag förstår fortfarande inte vad det är ni säger nej till? varför ni säger nej? jag förstår inte detta. Nu säger ni att ni förhandlat om LOV, går LOV ens igenom idag? Vet du det? Jag tror att det är högst osannolikt. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Jörgen! Och då är det Martin Wannholt (D) som är sist på replikskiftelistan. Varsågod Martin.

**Martin Wannholt (D)**

Ja, Axel kommenterade det där fula snedsteget med armarna i kors och sura i opposition. Men så här, jag kan sammanfatta att det finns ett problem i Göteborgs stad med den mandatfördelning vi har. Nu finns ett enda problem som lyser igenom snart varenda ärende i budget, hela politiken. Och det är det stora misstaget från Centerpartiet att släppa fram socialisterna och Vänsterpartiet att styra Göteborg.

**Aslan Akbas (S)**

Tack! Då går vi tillbaka till talarlistan och då har vi Johannes Hulter (S), först därefter Martin Wannholt (D). Varsågod Johannes!

**Johannes Hulter (S)**

Tack ordförande, ledamöter och göteborgare. Det har varit en intressant, tror jag, belysande debatt. Sen är det väl bra om vi som vissa har sagt också, försöka hålla en bra ton mot varandra. Det tycker jag vi alla ska försöka ha det bra. Det var uppe, frågan är också vad göteborgarna tycker om ombildningar? Det tycker jag är ganska intressant för det gjordes en opinionsundersökning om det för ett år sen ungefär där man såg att om en överväldigande majoritet av göteborgarna, över 60%, som inte ville ha ombildningar så att det finns väldigt stor majoritet för det. Det är ganska intressant. Man ser liksom hur olika partier och väljare ställer sig till det här. Ta gärna och titta på den. Och jag tror att det är just att det finns en stark känsla i Göteborg för allmännyttan och för behålla den stora starka allmännyttan vi har. Det som hände förra mandatperioden, behöver inte gå in på det allt för mycket. Men det man drog igång från ena sidan gjorde ju att det skapades en stor oro hos människor. Det är många som var rädda och oroliga och göteborgarna var oroade för att Göteborg skulle bli som Stockholm, att man skulle gå den vägen och det skulle bli den utvecklingen man såg där. Jag vill rekommendera ett boktips. Vi pratar om barnprogram och boktips. Då gäller det ju att läsa Kant Werners bok "Du sköna nya hem" som väldigt bra skildrar allt vad som hände kring den stora utförsäljningen som var i Stockholm av allmännyttan. Läs gärna den så ni förstår varför människor är så oroliga för den här utvecklingen. Därför skulle jag säga mot den bakgrunden och den bakgrunden av att Göteborgarna tycker om sina och vill ha kvar sina hyresrätter och bygga en stad där vi kan bo överallt tillsammans och få bort den fruktansvärda segregationen vi har. Genom att vi gör saker tillsammans, inte att vi delar upp allting så, så tycker jag det är ganska pragmatiskt faktiskt att säga det. Men då har vi inga ombildningar och ha ett tydligt budskap, då vet folk vad som gäller så kan det vara lugnt och tryggt. Skulle man vilja något annat så får man ju då välja något annat som sagt. Men än så länge så finns det en väldigt stor majoritet för Göteborgarna för att inte göra det här så jag tycker det är snarare att vara pragmatisk och det gillar vi socialdemokrater att vara så vi är alltid väldigt pragmatiska. Jag tycker det är bra linje som vi har nu och som kan vara tydliga och lugna kring. Och som sagt, det finns många andra frågor att bråka om ändå, så vi får säkert tid att göra det också. Tack så mycket!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Johannes och då har Axel Josefson (M) begärt en replik varsågod Axel.

**Axel Josefson (M)**

Ja, tack för det. Ordföranden, fullmäktige, Göteborgarna. Ja, Johannes, jag hade uppskattat om vi alla här kunde vara lite pragmatiska i den här frågan, för då tror jag det inte hade blivit den här debatten som det blivit idag. Ja, jag kan förstå din oro att man är rädd för att nu ska det ske en massa ombildningar och så vidare och så vidare. Men om det nu är så fantastiskt, om nu alla göteborgare vill bevara allmännyttan och bo i allmännyttan så borde det inte heller vara särskilt svårt att släppa fram detta. Vad är oron? Det krävs ju att sju av tio skulle säga ja för att en ombildning ska gå fram. Så att jag köper inte riktigt det argumentet utan jag hade ju hoppats att man skulle vara lite pragmatiska. Lika pragmatiska som Socialdemokraterna var under förrförra mandatperioden då man faktiskt gick med på ombildningar och när man gjorde ombildningar i området, bland annat på Briljantgatan. Det ni nu säger nej till. och där tror jag nog det skulle vara intressant både för fullmäktige och för göteborgarna att faktiskt förstå den omsvängning som Socialdemokraterna har gjort i den här politiken. Varför har ni bytt fot i denna fråga? Det skulle jag gärna vilja ha svar på.

**Aslan Akbas (S)**

Tack. Då har vi ju en kontrareplik begärt av Johannes Hulter (S). Varsågod Johannes,

**Johannes Hulter (S)**

Tack så mycket och jag uppskattar ju att det var en artigt framställd fråga också. Mycket bra! Jag tycker att det är så vi ska försöka diskutera. Även här är mycket känslor inblandade, det tycker jag är bra att vi gör. Det handlar ju om att vara pragmatisk, det är det som är grejen helt enkelt. Precis som jag sa om du hade lyssnat på det som jag försökte säga så var det. Det skapade en väldig stor oro och det blev jag tror ni märkte nog själva att det blev ett väldigt polariserat klimat kring de här frågorna. Vi mötte många människor, inte minst i valrörelsen, som var väldigt oroliga. Vad ska hända? Vad kommer att ske? Hur stora kommer ombildningarna vara osv. Därför tycker jag det är ganska pragmatiskt då att helt enkelt stå och säga att: nej, nu lägger vi lock över det här, det blir inga ombildningar. Då vet folk vad som gäller. Det är tydligt och klart. Man behöver inte oroa sig i Göteborg för att Göteborg ska bli som Stockholm. Det kommer vi att göra allt vi kan för att stoppa, det bör man inte oroa sig för. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Johannes! En replik begärt av Axel Josefson (M). Varsågod Axel.

**Axel Josefson (M)**

Tack för det ordförande. Jag får bara påminna Johannes då att den här oron, den bidrog ni ju själva med genom den propagandan ni gick ut och de utskicken ni gjorde till hushållen: Din bostad ska ombildas. Det var ju så ni marknadsförde detta under valet, så jag tror nog att du får nog ställa den frågan till er själv där. Men du svarade inte på min fråga och det är: varför har ni bytt fot? Ni har tidigare varit för ombildningar. Ni har varit pragmatiska, ni har gjort det på Briljantgatan. Varför gör ni inte det längre? Varför gör ni inte det Johannes? Kan du förklara? Vad är det som har hänt som har gjort att ni inte tycker så här längre? Jag ser att Johannes inte trycker in sig. Jag gör min egen lilla förklaring och det handlar om Hyresgästföreningen där Vänsterpartiet höll på ta över det så svängde Socialdemokraterna och numera så är det inte så pragmatiskt längre utan nu är det mer dogmatiskt i den här frågan. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel, och där kommer en kontrareplik av Johannes, varsågod.

**Johannes Hulter (S)**

Ja, jag ska nu försöka igen då besvara frågan. Jag tycker att du nu borde förstå vad jag säger när bland annat situationen utvecklas. Det händer saker helt enkelt. Inte minst den stora, ska jag säga, er politik som ni förde förra mandatperioden som ju skapar en enorm oro hos människor. Det är klart vi måste förhålla oss till den och det blir ju extra viktigt då att ta hand om den här situationen för att skapa lugn i Göteborg. Det är precis mitt svar. Så behöver du inte tycka om svaret och så är det säkert och det har jag full respekt för att du delar. Men det är ju svaret och det är därför vi går fram med den här politiken. Så varsågod.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Johannes, en kontrareplik av Axel Josefson (M) varsågod Axel.

**Axel Josefson (M)**

Ja, tack för det ordförande, jag lovar, Det här ska bli mitt sista. Ja Johannes, jag har inte fått svar på varför ni bytte fot under det hela, men oaktat det så uppfattar jag det ändå som att om vi nu hade fått ordning på den här oron så är Socialdemokraterna för ombildningar. Är det så jag ska tolka dig? För det är ju faktiskt ett steg framåt i den här debatten och då är det bara ett parti här som är emot ombildningar och det är Vänsterpartiet. Och det är ju skulle jag vilja säga då är en kvalificerad majoritet för ombildningar och det hade ju varit glädjande om vi hade kunnat få den utvecklingen. För jag tror att ska vi lösa de stora trygghetsfrågor som vi har i Göteborg mot de särskilt utsatta områden, då måste vi ta tag i denna fråga. Och vi måste vara positiva till ombildningar i framförallt särskilt utsatta områdena. Jag hade hoppats att

Socialdemokraterna hade kunnat skaka hand med oss här på den borgerliga sidan och genomföra det. Jag uppfattar det där Johannes som ett litet hopp i denna förtvivlade situation. Tack ska du ha.

### **Aslan Akbas (S)**

tack! Axel. Och då går vi tillbaka till talarlistan. Vi har Roshan Yigit (S), därefter Petra Elf (MP). Varsågod Roshan.

### **Roshan Yigit (S)**

Tack så mycket ordförande. Först vill jag be om ursäkt till kommunfullmäktige. Det kan bli rörigt när man har glömt bort arbetstelefonen i väskan. Ja, jag ska svara lite grann på lite, lite tankar och frågor som har kommit under debattens gång. Först och främst Martin. Ja, jag är av uppfattningen att ombilda i centrala delar av staden, att det är huvudlöst och att det också skulle kunna betraktas som rent av ideologiskt. Absolut blandning, det en lösning på segregationsproblematiken, det säger nästan sig självt. Men det är ju inte det ni gör när ni ska ombilda i innerstaden och det är inte heller vad ni gör när ni tar bort fokus från att bygga hyresrätter där äganderätter är dominerande. Sen vill jag också kommentera Elisabet Lanns anförande. Hon sa att vi socialdemokrater kämpar mot vi, att vi slåss mot väderkvarnar. Men det är inte det vi gör, Elisabet, utan vi värnar om billiga hyresrätter som har byggts under en tid då det gick att bygga den här typen av hyresrätter. Det går inte att bygga dessa hyresrätter i dag. Det kräver en nationell bostadspolitik som inte längre finns. Ett konkret exempel på det är just subventionen för billiga hyresrätter som vi socialdemokrater införde under förra mandatperioden, men som ni har tagit bort det är givetvis så att det här handlar om ett unikum som ni som vi inte kan ersätta hur som helst. Gällande vår hållning i frågan. Johannes Hulter har redogjort för det ganska bra. Det här är en viktig fråga, vi har länge haft en bostadsbrist i hela landet. Bostadsbristen är särskilt allvarlig i storstäderna och vi har också en problematik där kostnaderna för boende har ökat, vilket beror på hur bostadspolitiken har sett ut de senaste decennierna. Nu har vi, gällande stödet som regeringen nu har tagit bort. Jag har också noterat att det inte står någonting om bostadspolitik i tidöavtalet. Givetvis måste denna frågan också ses mot bakgrund av de här omständigheterna. Till Jörgen vill jag återigen säga att det är tidigare generationer som har byggt upp den här allmännyttan och det är allmännyttan som har varit en möjliggörare för de människor som du som du talar om. Du riktar också kritik mot att den förra, det förra styret, gick ganska, att de gick för långt. Men jag minns mycket väl att du inte gjorde vad du kunde för att stoppa de här utsvävningarna.

### **Aslan Akbas (S)**

Tack! På detta har vi fått två repliker och vi börjar med Martin Wannholt (D), därefter Jörgen Fogelklou (SD). Varsågod Martin.

### **Martin Wannholt (D)**

Tack! Ja, det vi hörde nyss var ett helt obegripligt inlägg. Roshan, du får ju faktiskt, även om du glömt telefonen eller vad du hade gjort, hänga med lite. Det här ärendet handlar ju om Briljantgatan i Tynnered. Det handlar inte om innerstan eller Haga. Det är det vi har diskuterat hela tiden här nu. Och varför du drar upp det i detta ärendet, det förstår jag inte. Vi har sagt tidigare i fullmäktige här: är det så att vi hade kunnat komma överens om på Miljöpartiet och tidigare Socialdemokraternas linje att okej, vi driver inga ombildningar i innerstan, vi driver inte där. Det är redan i mycket bostadsrätter utan vi tittar på där det verkligen gör faktiskt nytta. Som vi alla, möjligen med undantag av Vänsterpartiet, vet att det gör nytta för trygghet för låginkomsttagare att komma in i ägande och så vidare och så vidare. Då säger vi ja till det. Men problemet är att ni har satt er och säger nej till alltihopa. Men du jag tyckte det var onödigt och fult att ta upp diskussionen där jag förstår eran argumentation och jag kan förhandla om att ni får rätt till den men att utsatt område måste ombildas.

### **Aslan Akbas (S)**

Tack Martin på detta har Roshan Yigit (S) begärt kontrareplik. Varsågod Roshan.

### **Roshan Yigit (S)**

Jo, men det har nämnts också som med min kamrat från Vänsterpartiet Hanna Klang. Vi politiker har givetvis ett ansvar för bostadspolitiken i staden som helhet. Den här frågan kan inte enbart ses isolerat från det. Det är bra att du erkänner att man gick för långt under förra mandatperioden. Det var ingenting som ni på något sätt satte hinder för. Men jag noterar det. Jag skulle även vilja lyfta upp någonting om hyresrättens förtjänster. Jag hinner inte göra det så mycket, men just billiga hyresrätter är en möjliggörare. Det där perspektivet saknas tyvärr från högersidan om man kommer från noll från sitt eget hem måste jobba sig till sitt eget kapital för att kunna köpa en bostad och då kan man ta hur höga kostnader som helst.

### **Aslan Akbas (S)**

Tack Roshan. Då är det Jörgen Fogelklou, replik. Varsågod.

### **Jörgen Fogelklou (SD)**

Tack! Jag hörde egentligen inte vad du sa Roshan när du gick härifrån och jag förstod inte riktigt det när du adresserade mig. Men om jag hörde det rätt så någonting att vi hade stött ut utförsäljningsivringen. Det är precis tvärtom: Om man läser den här sidans ursprungsförslag så låg det ganska länge i kommunstyrelsen. Väldigt länge, och så kan du läsa det slutliga som faktiskt gick igenom med stöd för oss. Där hade vi fått igenom precis det som var viktigt för oss. Vi lyckades stoppa framtiden att man inte skulle driva på utan man skulle lyssna på hyresgästerna. Det var extremt viktigt för oss. Vi har stoppat den här, om man nu får säga, utförsäljningsivringen. Det kan man diskutera semantik och vad man tycker. Men men, men vi står på de hyresgästers sida som går ihop, som vill för tryggheten, för ekonomin, gå ihop och köpa sig och äga sitt eget boende. Vi står på majoritetens sida.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Jörgen! Roshan har begärt en kort replik. Varsågod Roshan.

**Roshan Yigit (S)**

Jo, men det är ganska intressant Jörgen. Jag minns mycket väl hur vi tillsammans med er då genom att egentligen lägga upp en propositionsordning på ett visst sätt kunde ha stoppat den sidans strategi för ombildningarna. Och jag minns mycket väl hur du, ja, pratade ihop dig med den sidan för att det just inte skulle hända. Och jag minns mycket väl hur du stod här uppe och också sa att nej men du kommer inte stå upp för det som du precis menar att ni står för eftersom att ni inte har fått möjlighet att förhandla med Socialdemokraterna. Det minns jag mycket väl.

**Aslan Akbas (S)**

Tack där Roshan. Där kommer Jörgen. En replik begärt, varsågod.

**Jörgen Fogelklou (SD)**

Ja, jag hänger inte riktigt med i vad du pratar om egentligen. Titta på det ärendet som låg till framtiden med de direktiven som var till framtiden, vad som var deras ursprung och vad som senast klubbades igenom. Det är det som är det viktiga. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Jörgen! Då går vi tillbaka till talarlistan och då är det Petra Elf (MP), därefter Bettan Andersson (V). Varsågod Petra.

**Petra Elf (MP)**

Tack för ordet ordförande, fullmäktige. Jag tycker inte att det är något konstigt att man i ett samarbete ger och tar och kommer överens om en väg framåt. Jag förutsätter att alla här inne vet att det är så det går till när man formar ett styre. Det stämmer att Miljöpartiet i vissa fall tidigare varit positiva till småskaliga ombildningar i utsatta områden. Men denna mandatperioden är vi överens om att det inte blir några ombildningar och jag tycker att till exempel Johannes Hulter argumenterade väl för detta tidigare och som jag ser det så är det positivt att vi har tagit detta beslutet och kommer kunna fokusera på de många andra viktiga frågor vi behandlar i framtidens styrelse under mandatperioden. I stället för att fastna i låsningar i denna fråga och låta den uppta majoriteten av politikerna i allmännyttans tid. Till sist så vill jag tacka Centerpartiet för att ni ser det parlamentariska läget och agerar på ett pragmatiskt sätt. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Petra! Då är det Bettan Andersson (V), därefter Emmyly Bönfors (C). Varsågod Bettan.

**Bettan Andersson (V)**

Tack ordförande fullmäktige ni som lyssnar. I den här debatten finns ju någonting ibland som känns som Kurt Olssons television därför att det handlar om att man pratar om när vi säljer ut hyresrätterna till de som bor där så blir det liksom fler bostäder. Men det är så att säljer vi ut en hyresrätt i allmännyttan blir det av en hyreslägenhet mindre. Det blir en billig hyreslägenhet mindre så då blir det dyrare i längden för människor som vill bo i hyresrätt. Därför man får flytta till en dyrare hyresrätt eftersom en billig har försvunnit. Sen är den här frågan ideologisk och det tycker inte jag man sticker under stol med. Jag kommer från ett ideologiskt parti, men jag tycker också att det finns en konstig diskussion här också om att hyresgäster som bor i hyresrätter inte skulle kunna ta ansvar. Det är ungefär som vi som bor i hyresrätter skitar ner och kastar sopor på gården. Vi kan ta jättemycket ansvar. Jag har jättemycket partikamrater som bor i hyresrätter. De bor också i de områdena som ni många gånger säger "där borta" eller "där ute". Det är där vi bor. Sedan har vi också i den här staden ett bolag som heter Egnahemsbolaget som har som uppdrag att bygga äganderätter i områden med övervägande hyresrätter. Där kan man göra ännu mera. Då använder vi det som är gemensamt och beslutat att vi ska göra. Och sedan vill jag slutligen säga att jag vet i början av debatten så var det många som hänvisade till att det är Daniel Bernmar som har bestämt saker. Nej, det är det inte Daniel Bernmar som har bestämt saker, det är Vänsterpartiet. Vi bestämmer saker kollektivt i vårt parti. Det är väldigt homosocialt att säga att det är en man som bestämmer, tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Bettan och till detta har Axel Josefson (M) begärt en replik. Varsågod Axel.

**Axel Josefson (M)**

Tack för det och tack Bettan för ditt inlägg. Några grejer jag tänkte bara kommentera här. För det första är det ingen här på vår sida som har påstått att det blir fler bostäder på grund av att göra ombildningar. Det är ett argument som ni själva brukar föra fram att vi säger. Men det är ingen som har sagt i den här debatten och inte sagt det tidigare heller. Sedan frågan kring det här med billigare bostäder. Jag förstår att många hyresgäster är oroliga idag. Chockhöjning utav hyrorna på grund av inflationen. Jag förstår att man funderar på att se över och vad man kan göra och då ska jag nog säga att det är nog framför allt de dyra hyresrätterna som, så att säga, står på tal för att göra en ombildning. Har du en billig hyresrätt? Varför ska du göra en ombildning? Om man upplever det som ett som en viktig fråga för dig? Sedan sist men inte minst det är inte hyresgästerna där det är brist på att man tar ansvar. Det finns många goda hyresgäster som gör det, utan oftast är det hyresvärden som inte tar sitt ansvar och man är förtvivlad över det och man vill komma ur det för att själv bestämma. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel. Till detta har Bettan Andersson begärt en kortare replik, varsågod Bettan.

**Bettan Andersson (V)**

Tack! Jag kan bara upplysa om att de nyproducerade hyresrätterna det är inte de som har varit aktuella för ombildande utan det är de som är något äldre därför att de just är billigare. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Bettan och då har vi Emmyly Bönfors (C) som är sist i talarlistan.

**Emmyly Bönfors (C)**

Tack för ordet! Ja, här har vi haft en ganska tydlig höger-vänster debatt mellan (M) och (V) nu senast, och jag uppfattar att det är ganska få här idag som har varit självkritiska till varför vi har hamnat i den här debatten i slutändan. För att Vänsterpartiet kommer aldrig vika sin tunga i den här frågan. Men Socialdemokraterna som egentligen är pragmatiska och säger sig förstå vikten av blandade upplåtelseformer. De har ju tvingats in i ett vänster hörn. Man kan helt enkelt inte tappa Hyresgästföreningen till vänsterpartiet och den socialdemokratiska pragmatismen har spolats bort i valrörelsen och även MP vill lägga sig platt av bara farten. Så istället för att debattera bristen på egenmakt och ansvar för utsatta stadsdelar så har valrörelsen handlat om kanelbullar i Haga. Och vi borgerliga kan ju tycka att det är cyniskt, för det är det. Men jag tycker vi ska vara tillräckligt självkritiska och säga att vi alla har bidragit till att debatten skulle hamna där den är idag. Om vi vill att Alina och de andra på Briljantgatan i Tynnered ska få chans att äga sina egna hem så är det en dålig idé att beväpna vänstersidan med enorma kanelbullar i valrörelsen 2026. För när det gäller argumenten varför hon inte ska få äga sitt eget hem så står ju vänstersidan helt svarslös. Och det har vi också sett idag för flera från den borgerliga sidan har ju lyft den frågan just. Och vi har sett ombildningar som ett sätt att bryta segregationen från Centerpartiets sida. Det har liksom varit en grej i verktygslådan. Men vi ser ju också att vi behöver få till mer blandade upplåtelseformer i alla delar av staden och där har vi drivit på för till exempel trädgårdsstaden Biskopsgården under förra mandatperioden. Fler småhus i utsatta områden, fler hyresrätter i socioekonomiskt svaga områden. Men det här behöver bli verklighet. Många pratar väldigt fint om det, men få tar de faktiska besluten för att det ska ske. Så nu vill jag ställa frågan till (S), (V), (MP), nu när det här verktyget inte finns kvar i verktygslådan den här mandatperioden. Hur tänker ni säkerställa att vi får en blandad bebyggelse i våra utsatta och särskilt utsatta områden? Kommer ni se till att det blir verklighet på riktigt? Det skriver ni i budgeten. Är ni beredda att ändra strategin i framtiden, till exempel, och bygga färre hyresrätter i just utsatta områden?

**Aslan Akbas (S)**

Tack Emmyly. På detta har vi tre begärda replikskiften, vi börjar med Martin Wannholt (D) först, därefter Axel Josefson (M). Varsågod Martin.

**Martin Wannholt (D)**

Tack! Jag tyckte det var en jättebra avrundning av debatten Emmyly och hur vi hakar på den fina inledningen som Hans gjorde. Det här är första gången på länge man känner igen Centerpartiet och man faktiskt blir glad och ser en poäng med att ni finns. Vi som inte har tillhört Centerpartiet då. Det ska jag ge er en stor eloge för, och det var också bra frågor. Där får vi se vad du får för svar. Men jag vill bara påminna Centerpartiet och jag vill be er överväga fundera. Mandatperioden är lång. Att vi har haft debatt om detta idag, det är Brilljantgatan, det är ett utsatt område. Det är vanliga hederliga arbetare som bor där. Att det blir nej på den, det är ju för att ni släppte fram Vänsterpartiet till makten. Det behöver ni fundera över och komma ur.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Martin! En kontrareplik begärd av Emmyly Bönfors (C).

**Emmyly Bönfors (C)**

Tack för de fina orden Martin Wannholt och också tack för berömmet får man väl ändå säga då kanske första gången jag får det av dig. Nej, jag ska inte vara så dryg. Men men, det är sant. Vi kommer avstå i den här voteringen. Vi står upp för det vi har kommit överens om. Det är ju mot vad vi egentligen tycker. Så jag erkänner det. Jag har även ringt Alina och berättat om varför i det här läget. Så att vi hoppas att vi ska kunna driva på för ombildningen även inför 2026 så att de som vill ombilda fortsätter organisera sig för att göra det i nästa mandatperiod. Det kanske är så att vi hade kunnat komma längre med ombildningarna i särskilt utsatta och utsatta områden under förra mandatperioden om det inte hade varit så att (SD) hade gjort en valteknisk samverkan förra mandatperioden som gav (S) majoritet i framtidens styrelse. För det var ju vad som hände.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Emmyly. Då är det Martin Wannholt (D) som har begärt en replik.

**Martin Wannholt (D)**

Ja Emmyly, den där sista var oerhört ful. Du ingick i det styret som gjorde upp med Daniel Bernmar som då har släppt fram till makten. Ni gjorde upp och knyckte platser från Demokraterna och Sverigedemokraterna. Ni knyckte platser från oss och vårt enda sätt att ta

tillbaka de platserna var att göra valteknisk med Socialdemokraterna. Det var väldigt snällt av Socialdemokraterna att göra det. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

En kontrareplik av Emmyly, varsågod.

**Emmyly Bönfors (C)**

Det stämmer ju att konsekvensen blev att (SD) gjorde en valteknisk samverkan. Men sen var det ju mellan er att fördela de platserna och där valde ändå ni att ge (S) majoritetsförhållandet i Framtiden AB. Det var så det var då, nu är nu, gjort är gjort. Men jag vill ändå påminna det att den här ombildningen kanske hade varit i hamn om inte det var så krångligt även förra mandatperioden att diskutera ombildningar. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack, en repliker av Martin och vi håller oss till ämnet.

**Martin Wannholt (D)**

Ja, då tar jag faktiskt tillbaka mitt beröm för jag tyckte att ni hade landat rätt i att vara liberala. Men om man inte vill stå för sina handlingar, ni gjorde det där och då. Efter det känsliga valet som var då. Men konsekvensen var ju att det enda sättet för oss att skydda oss från det som jag vet, vi har fått reda på hur det var, hur Helene Odenjung skrattade och tyckte det var jätteroligt att ta från Demokraterna, Liberalerna tyckte det var jätteroligt. Vi kan knycka Liberalernas platser här och nita dem, och då fick vi ju försvara oss med det vi kunde och då var det valteknisk med Socialdemokraterna. Så att du har ett väldigt stort ansvar där.

**Aslan Akbas (S)**

Tillbaka till replikskiftet och det är Axel Josefson (M). Därefter Hanna Klang (V), varsågod Axel.

**Axel Josefson (M)**

Tack för det ordförande. Jag tänkte mig gå tillbaka till idag och inte prata förfluten tid och prata framtid. Det hade ju ändå varit smakfullt av Socialdemokraterna att ha kunnat gått upp och förklarat hur de har tänkt att lösa detta nu när man inte går med på ombildningar. För en sak ska vara klart för oss det kommer inte byggas några bostadsrätter här i Göteborg under den närmaste tiden. Det finns inte de ekonomiska förutsättningarna för det, absolut inte i de särskilt utsatta områdena. Det kommer inte hända någonting där och det kommer vara så under de här fyra åren framåt. Det enda som går att bygga egentligen är småhus, men där har

ni också kommit överens om att det ska byggas några småhus. Så jag tror vi får nog vara väldigt glada om det byggs något över huvud taget under denna mandatperioden. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel. Då är det Hanna Klang (V), varsågod Hanna.

**Hanna Klang (V)**

Tack Emmyly för frågan där. Det är ju så att som du vet så står det i budgeten att vi vill. Vårt mål är att vi ska bygga, jag läser här direkt från den, 2300 bostäder per år inom koncernen. Det kommer vi inte kunna göra de närmsta två åren kanske eftersom ekonomin ser ut som den gör, men vi hoppas kunna göra det sedan. Målsättning är att 600 dessa ska vara bostadsrätter eller äganderätter och att produktionen av hyresrätter ska ske utanför utsatta områden. Jag välkomnar verkligen att vi diskuterar detta vidare. Ni är välkomna att ha fler samtal med oss om detta så kan vi se hur vi kommer vidare och försöka lösa det tillsammans. Så tack för det!

**Aslan Akbas (S)**

Tack, kontrareplik begärt av Emmyly Bönfors (C).

**Emmyly Bönfors (C)**

Men tack för det svaret och då hoppas jag att det finns chans att vänstersidan då stöder det yrkande som nu ligger i exploateringsnämnden från högersidan och Centern om att inventera alla hyresrätter och se om det går att vända dem och göra fler bostadsrätter även i utsatta områden. Det borde inte vara några som helst bekymmer med tanke på vad som står i budget, men det återstår ju att se. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Emmyly! Jag trodde att det varit tomt på talarlistan, men det är det inte. Johannes Hulter (S), varsågod Johannes.

**Johannes Hulter (S)**

Tack så mycket! Jag vet att ni gärna vill fortsätta debatten så jag kände att jag blev lite uppmanad att komma och beskriva hur vi tänker oss framtiden här. Jag hoppas ju att ni alla har läst vår budget ordentligt, förutsatt det Axel att du har studerat den noggrant. Då borde du känna dig lugn med att det kommer, vi kommer, kämpa hårt för att få bostadsproduktion som håller hög fart även fast konjunkturen ser ut som den gör. Planeringen till exempel, samma där, vi sitter och trycker gasen i botten med planeringen. Det gjorde vi förrförra mandatperioden och det var därför som det då har varit så stor bostadsproduktion under

senaste mandatperioden. Tyvärr, sedan under den senaste mandatperioden då ni styrde så har inte planeringen hängt med. Det gör att vi måste sätta igång nu med väldigt mycket planering och det tänker vi göra också. Du nämnde det här med småhus. Absolut. Vi vill ha väldigt mycket småhus och vi vill bygga dem där det finns infrastruktur och där de bidrar till bra levande samhällen. Och det kommer vi fortsätta med, oavsett om det är Biskopsgården eller Bergsjön eller var som helst. Så att, sitt lugnt och stilla, bara titta på när vi gör, skapar ett bättre Göteborg. Ingen fara. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Johannes. Där kom en replik, Axel Josefson (M).

**Axel Josefson (M)**

Ja, tack för det Johannes. Jag ska inte uppmana dig till att göra någonting nu så hoppas jag att du inte gör det för mig nu heller nej men, skämt åsido. Jag tror absolut, full respekt för budget och planer och visioner och så vidare och så vidare. Men det är inte det det handlar om. Beslut nu. Nu handlar det om pengar och det handlar om finansiering. Och jag tror nog att alla fattar vilken situation vi är i. Och jag tror vi alla förstår hur våra fastighetsutvecklare också ser på detta och det är en jättestor utmaning. Jag tror vi behöver bygga det som går att bygga. Det håller jag helt med om. Sen kan vi strunta i om det är en hyresrätt, bostadsrätt eller småhus. Varje bostad är värd för oss mycket nu och där hoppas jag att vi alla kan vara överens om att göra det. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel! Och nu har jag tomt på talarlistan. Anser fullmäktige att ärendet är färdigdebatterat? Under överläggningar yrkar Martin Wannholt (D), Elisabet Lann (KD), Jörgen Fogelklou (SD), Axel Darvik (L) och Axel Josefson (M) att fullmäktige bifaller förslaget från (M), (D), (L) och (KD) i kommunstyrelsen. Roshan Yigit (S), Hanna Klang (V) och Petra Elf (MP) bifall till kommunstyrelsens förslag. bifalles Kommunstyrelsens förslag?

Bifalles förslaget från Martin Wannholt med flera? Jag anser att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Votering är begärd och skall verkställas. Och jag tror alla är inne i salen, och votering har begärts och det ska verkställas. Och då är det förslaget ja till kommunstyrelsens förslag, och nej för förslaget från Martin Wannholt med flera. Godkänns denna voteringsprocess? Då är det klart att rösta: ja till kommunstyrelsen och nej till Martin med flera, varsågod och rösta. Då stoppar jag omröstningen och det blir 40 röster för kommunstyrelsens förslag, 38 till förslaget från Martin Wannholt med flera och tre avstår och därmed så blir det bifall till kommunstyrelsens förslag med 40 mot 38.

## **6. Hemställan från Förvaltnings AB Framtiden om ombildning till bostadsrätter hos Bostadsbolaget Poseidon AB**

### **Håkan Eriksson (V)**

Ja, då går vi på ärende 6, som är hemställan från Förvaltnings AB Framtiden om ombildning till bostadsrätter hos bostadsbolaget Poseidon AB. Kommunstyrelsen föreslår att Förvaltnings AB Framtidens hemställan besvaras med att bolagets beslut om att avslå förfrågningar om ombildning tillstryks. Här har ordet först begärts Johannes Hulter (S), därefter Martin Wannholt (D). Varsågod Johannes.

### **Johannes Hulter (S)**

Så, tack så mycket ordförande, ledamöter, göteborgare och jag ska hålla mig föredömligt kort tänkte jag. Bara säga att med det här ärendet så ser vi ju vad som står på spel och hur det hade kunnat gå om vi inte hade fått till bra stabila lösningar nu för Göteborg. Och jag tror att det är jättefint om vi kan fatta beslut i kammaren ikväll som lugnar verkligen den. den oron som jag beskrivit tidigare som den stora majoriteten göteborgare som inte vill ha ombildningar i vår fina stad känner så förhoppningsvis blir det ett trevligt beslut ikväll. Tack.

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack. Då är det Martin Wannholt (D), därefter Sara Carlsson Hägglund (V). Varsågod Martin.

### **Martin Wannholt (D)**

Tackar ordförande. Jag yrkar bifall till yrkandet från (M), (D), (L), (KD). Tack.

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack. Då är det Sara Carlsson Hägglund (V), därefter Roshan Yigit (S).

### **Sara Carlsson Hägglund (V)**

Tack ordförande, fullmäktige, göteborgare. Det ska bli intressant att höra hur många som säger att det handlar om områden, för här är vi inne på områden som inte är de vi har i innerstan och där det ser helt annorlunda ut. Så vi lyssnade på den tidigare debatten och vi har pratat och jag tänkte beskriva när jag bodde i Gamlestaden i en hyresrätt och det skulle bli en ombildning. Jag röstade naturligtvis emot ombildningen eftersom jag är emot ombildningar, men 2/3 av de som bodde där röstade för ombildningen och det gick vidare i en process och då är jag ju inte korkad. Så jag tog naturligtvis ett lån och hade för avsikt att söka, för att jag förstår att det är privatekonomiskt rimligt att köpa när det blir en ombildning. Det som hände var att det var inte en lika hög andel som ville köpa som kunde köpa för det är inte lätt. Alla

kan inte ta ett lån. Alla som arbetar har inte en tillräckligt hög lön för att kunna ta ett lån även vid en ombildning och en ombildad hyresrätt är förlorad. Det gör att vi får en ännu längre bostadsbrist. Det trissar upp priserna ännu mer för de bostadsrätter som finns. Vi behöver behålla våra hyresrätter varenda en och vi behöver bygga fler bostäder. Vi behöver bygga blandat i dem, i alla områden. Vi behöver ha fler hyresrätter i områden där det saknas och vi behöver andra typer av bostäder där det finns mycket hyresrätter. Tack,

**Håkan Eriksson (V)**

Tack! Då är det Roshan Yigit (S), därefter Jörgen Fogelklou (SD). Varsågod Roshan.

**Roshan Yigit (S)**

Tack så mycket! Jag ska bara yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

**Håkan Eriksson (V)**

Då har vi Jörgen Fogelklou (SD) sist på talarlistan.

**Jörgen Fogelklou (SD)**

Tack herr ordförande! Jag tänkte också bara gå upp och yrka bifall till yrkan från (M), (L), (KD) i kommunstyrelsen. Jag tänker inte stå och berätta att jag bor i en hyresrätt och vad den kostar och vad jag önskar att den kostade som en bostadsrätt. Men jag nöjer mig med det. Jag bor i en hyresrätt, fantastiskt trevligt, men jag skulle hellre ha en bostadsrätt. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack! Det är tomt på talarlistan. Kan man anse att överläggningen är avslutad? Svar ja. Under överläggningen så yrkar Martin Wannholt (D) och Jörgen Fogelklou (SD) att fullmäktige bifaller förslaget från (M), (D), (L) och KD i kommunstyrelsen och Roshan Yigit (S) bifall till kommunstyrelsens förslag. Jag frågar: bifalles Kommunstyrelsens förslag? Bifalles förslaget från Martin Wannholt med flera? Jag anser att kommunstyrelsens förslag har bifallit. Votering är begärd och ska verkställas. Jag har pingat. Då är det ja för kommunstyrelsens förslag, nej för förslaget från Martin Wannholt med flera. Godkänns denna voteringspropositionen? Svar ja. Folk verkar vara inne så vi startar omröstningen. Ja för kommunstyrelsen och nej för förslaget från Martin Wannholt med flera. Så nu har alla röstat så jag stoppar omröstningen. Jag finner att fullmäktige med 40 röster för ja och 38 nej och tre avstår. Då bifalles kommunstyrelsens förslag.

## **7. Åtgärdsplan för god vattenstatus i Göteborg**

**Håkan Eriksson (V)**

Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

Ärende sju är åtgärdsplan för god vattenstatus i Göteborg. Kommunstyrelsen föreslår att Göteborgs stads åtgärdsplan för god vattenstatus 2023-2027 antas. Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att genomföra uppföljning i enlighet med vad som framgår i Göteborgs stads åtgärdsplan för god vattenstatus 2023-2027. Här är ordet först begärt av Helena Norin (MP) och därefter Andreas Sjöö (S). Varsågod Helena!

### **Helena Norin (MP)**

Ordförande, ledamöter, Göteborgare. Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och äntligen i åtgärdsplanen för god vattenstatus klar. Det arbetet har tagit fyra år och detta beror på att vattenfrågor är oerhört komplexa både vad gäller överlappande lagstiftningar och också här i staden där ansvaret ligger fördelat mellan olika nämnder som behöver samarbeta för att vi ska nå miljökvalitetsnormerna för vatten. Det gäller även när vi ska nå stadens miljömål. Det här dokumentet är ju liksom administrativa och organisatoriska åtgärder som behöver göras och det kommer också följas av lokala åtgärdsprogram för de olika avrinningsområden som Sävholmen, Göta älv och även våra kustvatten och först därefter kommer vi att veta: vad kommer det kosta för oss att faktiskt nå de här normerna som vi behöver uppnå? Med de nyttor som ekosystemtjänsterna kopplade till vatten dem har ju uppskattats i arbetet med det här. Så vi har ändå en hum om att det här är arbete vi behöver göra. Vi kan ju se att framöver kommer vi antagligen ha större kostnader kopplade till det här och de kommer ju kunna vara tvunget att finansieras antingen via våra skattemedel via VA-taxan eller statliga bidrag. Det är något som jag tänker att vi alla behöver ha med oss i framtiden ska vi ha ett gott vatten och nå god vattenstatus i både våra vattendrag och kustvatten så kommer de vara tvungna att lägga pengar på det. Tack för mig!

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack! Då var nästa talare Andreas Sjöö (S), därefter Patrik Höstmad (D). Varsågod Andreas.

### **Andreas Sjöö (S)**

Tack Göteborgare, ordförande. En otroligt viktig fråga med god vattenstatus och därför yrkar (S) bifall till kommunstyrelsens förslag. Tack.

### **Håkan Eriksson (V)**

Tackar, då är det Patrik Höstmad (D), därefter Claes Johansson (M). Varsågod Patrik.

### **Patrik Höstmad (D)**

Jo, jag börjar med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Det är bra att vi får det här på plats nu och mycket bra sagt, det ni sagt allihopa. Jag ska lägga till att jag tycker att miljö- och klimatanämnden har gjort ett bra jobb här och förvaltningen där när det gäller vara lyhörd  
Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

till de andra förvaltningars inspel som har tagits om hand på ett väldigt bra sätt vilket gör att vi får en plan som faktiskt dockar in väldigt mycket i de ordinarie processerna som finns hos, förvaltningarna och nämnderna, vilket gör att det här har kanske en god chans att komma med och faktiskt blir verkstad av det hela. Också bra att åtgärdsplanen följs upp med jämna mellanrum. Tack,

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, då är det Emmyly Bönfors (C), därefter Eva Flyborg (L). Varsågod Emmyly.

**Emmyly Bönfors (C)**

Tack för ordet. Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Det här är ju som någon tidigare nämnde, ett arbete som har tagit ganska lång tid under förra mandatperioden. Men det känns skönt att vi är i hamn med en åtgärdsplan. Också höja en liten brasklapp kanske man kan kalla det för att det här också behöver hända. Det är lätt att ta fram planer, det är viktigt att få dem att hända och då behöver man också finansiera dem. Så det hoppas jag nu att (S), (V), (MP) avsätter pengar för i sin budget nästa år. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, då är det Eva Flyborg (L). Just nu sist på talarlistan, varsågod Eva.

**Eva Flyborg (L)**

Tack så mycket, herr ordförande! Jag ska också yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och påminna om att gott vatten också måste få kosta så att vi är beredda på detta. Även framöver, för det måste också finansieras. Allt det goda vi vill göra. Och om det är någon som tvekar på om det här med vattenkvalité är viktigt kan jag bara säga att ett gott vatten är A och O när man gör sitt goda kaffe eller goda öl. Så då kanske vi alla kan vara överens. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Då är det tomt på talarlistan. Kan man anse överläggningen avslutad? Svar ja. Det finns bara ett förslag till beslut, bifalles kommunstyrelsens förslag? Svar ja.

## **8. Redovisning av Higab AB:s uppdrag angående hantering av utbildningsfastigheter med Göteborgs universitet som dominerande hyresgäst**

**Håkan Eriksson (V)**

Ärende åtta är redovisning av Higab ABs uppdrag angående hantering av utbildningsfastigheter med Göteborgs universitet som dominerande hyresgäst. Kommunstyrelsen föreslår att kommunstyrelsens uppdrag till Higab AB att i samverkan med fastighetsnämnden och lokalsekretariatet under 2020-2021 återkomma till kommunfullmäktige med förslag på hantering av utbildningsfastigheten där Göteborgs Universitet är den dominerande hyresgäst som identifierades som säljbara på längre sikt. I utredningen från 2016 förklaras fullgjort. Här har ordet först begärts av Johan Zandin (V), därefter Claes Söderling (S), varsågod Johan.

### **Johan Zandin (V)**

Tack så mycket. Jag ska börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och avslag på yrkandet från (M), (D), (L), (KD). Det man vill lägga till i sitt yrkande är två saker. Det ena handlar om att ifall universitetet skulle lämna sina undervisningslokaler i Higabs bistånd så ska Higab då få ett uppdrag att sälja dessa. Det tycker vi är dåligt, för vi vet allihopa i denna salen att det är en brist på centrala undervisningslokaler för stadens eget behov, till exempel för grundskolan och gymnasiet. Sedan har man slängt in atsats ett som är en återanvändning av ett gammalt förslag som diskuterades här i kommunfullmäktige så sent som hösten 2021. Och eftersom det var mycket tal hela förra kommunfullmäktige om vikten att effektivisera den kommunala förvaltningen så tänkte jag då göra detta idag genom att också återanvända en del av debatten från det tillfället. Jag hinner inte dra hela debatten på de 2 minuter jag har kvar, så jag tar mig friheten att göra några korta utdrag. Yttrandeprotokoll 16:e september 2021, Axel Darvik. Det finns inget självändamål att vi ska bygga något kommunalt fastighetsimperium. Det innebär att göteborgarna betalar högre skatt än vad de skulle behöva göra. Johan Sandin: Investeringsobjekt som har större inkomster än utgifter, de går man inte back på de går man plus på. Säljer man dem så kommer man få en fin ingångsintäkt, men sedan blir man av med den årliga inkomsten för alla år framöver. Higab har en grupp fina gamla fastigheter med väldigt stora underhållsbehov som alla vi göteborgare absolut bevarat men som aldrig kommer kunna gå ihop ekonomiskt för att skattebetalarna ska slippa betala deras underhåll med skattepengar. Så har vi också en stock med lönsamma fastigheter, till exempel kontor och vinsten från de lönsamma fastigheterna går till att i första hand renovera de här gamla fina fastigheterna som alla vi göteborgare älskar. Säljer vi av de lönsamma fastigheterna då kommer vi att belasta skattebetalarna för då måste vi helt plötsligt börja betala underhållet för de här gamla fina fastigheterna med skattepengar. Idag slipper vi det. Daniel Bernmar, utöver att de lönsamma fastigheterna finansierar våra kulturskatter så är Higab också med och betalar för BRGs verksamhet och för turism och evenemangorganisationen Göteborgs Stad, I Got Event och Göteborg och kompani. Tack!

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack, då är det Claes Söderling (S), därefter Ann Catrine Fogelgren (L). Varsågod Claes.

### **Claes Söderling (S)**

Ja tack, ordföranden, ledamöter och göteborgare. Jag tänker hålla det kort. Jag tänker bara helt enkelt yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Tack!

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack, då var det Ann Catrine Fogelgren (L), därefter Anders Sundberg (M). Varsågod Ann Catrine.

### **Ann Catrine Fogelgren (L)**

Tack så mycket! Ordförande, ledamöter, åhörare. Ja, kommunen är en stor fastighetsägare och variationen är omfattande och behovet av fastigheternas funktion förändras med tiden. Förra mandatperioden gjordes en genomlysning för att se vilka fastigheter som var lämpliga att avyttra. Fastigheter som inte hade någon bäring för kommunen och i detta specifika fall gällde det fastigheter som universitetet hyr av staden. I ett kommande ärende under kvällen om förvärvslån inom Stadshus AB som ska betalas på 834 miljoner kr så är förslaget att 450 miljoner kr ska tas från den realisationsvinst som Higab vid försäljningen av fastigheter på Medicinareberget gjorde 2021 till ett belopp av cirka 1,4 miljarder. Hälften av det lån som Stadshus AB nu behöver lösa kommer alltså från försäljningen av fastigheter. Det är tydligt att den ovannämnda affär var gynnsam för staden och vi menar att det finns fler fastigheter som skulle kunna avyttras och på så vis stärka staden på andra sätt. Som en aktiv och ansvarstagande fastighetsägare behöver staden vid avflyttning av hyresgäster fundera över fastighetens funktion framgent. Därför anser vi att en uppdatering behöver göras. En ändring av hyresförhållandena sker dels utifrån den uppkomna situationen och dels i form av en omvärldsanalys för att staden ska vara förberedd om möjlighet finns för att kunna genomföra en avveckling av en fastighet. Och med detta så yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag samt ett tilläggsyrkande från (M), (D), (L) och (KD).

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack då är det Anders Sundberg (M), därefter Kalle Bäck (KD). Varsågod Anders.

### **Anders Sundberg (M)**

Tack så mycket, ordförande, åhörare. Ja, det här blir väl kanske lite grann en upprepning av tidigare talare, men vi får ändå föra fram våra argument här. Jag vill börja med att säga att jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag med tilläggsyrkande från (M), (D), (L) och (KD). Vi kan väl bara konstatera att enbart för Higab så finns det ju en investerings portfolio på närmare 8-10 miljarder kr beroende på lite grand vilka projekt man räknar med i hygglig närtid. Bara räntekostnaderna på de investeringarna ligger ju i storleksordningen på en kvarts miljard per år så att vi vill ju med det här yrkandet faktiskt få en bild över det nuvarande beståndet som bolaget har och se vilka möjligheter att realisera dem som finns och att realisera tillgångar och sätta in dom i nyinvesteringar. Det är faktiskt ingen dålig ekonomi i det och det är någonting som de facto gynnar både staden och skattebetalarna. Tack för ordet.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack då är nästa talare Kalle Bäck (KD), därefter Karin Pleijel (MP). Varsågod Kalle.

**Kalle Bäck (KD)**

Tack för det, ordförande, fullmäktige, Göteborgare. Jag instämmer i det som Anders Sundberg och Ann Catrine Fogelgren redan har sagt och vill därutöver konstatera att det finns liksom inget egenvärde i att Göteborgs stad äger byggnader. Men ibland så finns det naturligtvis en poäng i att vissa byggnader som är av strategisk betydelse för staden och våra verksamheter eller har ett kulturhistoriskt värde ägs av kommunen. Men det ska göras med försiktighet. Det här ärendet berör lokaler som Göteborgs universitet hyr som är en statlig institution. Vi kan konstatera att Higab skriver att man står fast vid ställningstagandet som tidigare gjorts om att Göteborgs stad inte ska äga fastigheter för universitetets räkning och som nyvald vice ordförande för bolaget så delar jag naturligtvis den uppfattningen. Att äga universitetets byggnader innebär att vi låser upp resurser. Vi bär ett ansvar för lokaler som GU skulle kunna äga och utforma efter egna behov på ett bra sätt eller att lokalerna skulle kunna ägas av någon annan. Därför vore det välkommet att Higab får i uppdrag att återkomma till fullmäktige med en ny bedömning av avyttring om GU väljer att flytta sina verksamheter från de här lokalerna. Så jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag och även till tilläggsyrkande från (KD), (M), (D) och (L). Tack för ordet.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, då är nästa talare Karin Pleijel (MP) och därefter Jörgen Fogelklou (SD). Varsågod Karin.

**Karin Pleijel (MP)**

Ordförande, fullmäktige och åhörare. Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och tycker det är viktigt att vi lyssnar på de åsikter som kommer från Higab att eget ägande av kommunala lokaler, det är faktiskt mer fördelaktigt än att hyra lokaler och därför så tycker vi att vi yrkar bifall på kommunstyrelsens förslag idag. Tack!

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, och då var det Jörgen Fogelklou (SD) som just nu är sist på talarlistan. Varsågod Jörgen.

**Jörgen Fogelklou (SD)**

Tack för ordet herr ordförande och jag tänker bara gå upp här och yrka bifall till stadsledningskontorets förslag till beslut samt det tillägget från (M), (L), (D), (KD). Tack!

**Håkan Eriksson (V)**

Tack. Då har jag tomt på talarlistan. Kan vi anse överläggningen avslutad? Svar ja. Under överläggningen så yrkar Ann Catrine Fogelgren (L) Anders Sundberg (M), Kalle Bäck (KD) och Jörgen Fogelklou (SD) att fullmäktige bifalla kommunstyrelsens förslag och tilläggsyrkande för (M), (D), (L) och KD i kommunstyrelsen. Johan Zandin (V), Claes Söderling (S) och Karin Pleijel (MP) bifall till kommunstyrelsens förslag för option på kommunstyrelsens förslag och därefter bifallet blir det avslag på tillägg till yrkandet, godkänns den propositionsordningen? Svar ja. Bifalles kommunstyrelsens förslag? Svar ja. Bifalles tilläggsyrkande från (M), (D), (L) och (KD) i kommunstyrelsen? Avslås det? Jag finner att det avslagits. Votering är begärd och ska verkställas. Ja, då har vi votering om tilläggsyrkandet från (M), (D), (L) och (KD) i kommunstyrelsen och votering är begärd och ska verkställas. Då är det ja för avslag och nej för bifall. Godkänns den ordningen? Svar ja. Omröstningen är startad. Ja för avslag, nej för bifall. Då har alla röstat, då stoppar jag omröstningen. Då finner jag att fullmäktige med 43 röster mot 38 avslagit tilläggsyrkandet.

**9. Redovisning av uppdrag gällande förutsättningar för ny finansieringsmodell för inköp och upphandlingsnämnden****Håkan Eriksson (V)**

Ärende nio är redovisning av uppdrag gällande förutsättningar för ny finansieringsmodell för inköp och upphandlingsnämnden. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktiges uppdrag från budget år 2022 till inköp och upphandlingsnämnden att tillsammans med kommunstyrelsen utreda förutsättningarna för utfasning av provisionsmodellen och övergång till kommunbidrag för de delar och verksamheter som är grunduppdrag och som inte berörs av finansieringsmodellen för digitala tjänster eller som är valbara, icke digitala tjänster förklaras fullgjort. Här har ordet begärts av Eva Ternegren (MP). Varsågod Eva.

**Eva Ternegren (MP)**

Ordförande, ledamöter och övriga göteborgare som lyssnar. Som ordförande i inköp och upphandlingsnämnden i stan så vill jag göra lite kommentarer kring det här ärendet. Först lite om nuläget. Vi gör många saker i nämnden. Det är en inköpscentral Vi tillhandahåller ramavtal där fler än en nämnd behöver avtalet, men vi driver det inköpsstrategiska arbetet i staden. Förvaltningen bedriver också ett aktivt uppföljningsarbete, vilket är nog så viktigt om våra avtal och vår hållbarhetsavdelning jobbar aktivt med att lägga de aspekterna på upphandlingen. Den finansieringsmodell som vi har idag och som visat sig har utretts här eller utrett möjligheten till att utfasa. Den bygger på att på varje faktura som en leverantör skickar så ska de också betala så att säga, 1,2% av det beloppet till oss för att finansiera nämndens verksamhet. Hittills har det alltid inneburit att nämnden har gått med överskott. Det finns ju också mindre intäkter till nämnden som konsulttjänster och avgifter från nämnder och bolag för tjänster som vi utför. Nu senast digitala tjänster, det är en

ny sådan. Uppdraget var ju att se över den nuvarande finansieringsmodellen för möjlig utfasning. Och det har vi gjort genom att beskriva tre andra scenarier. Förutom nuvarande modell. Det vanligaste i kommuner och regioner är just den visionsmodellen som vi har i Göteborg. Men det förekommer ju också att inköpsverksamhet finansieras med avgifter, det vill säga nämnder och bolag som använder avtalen, betalar avgifter för det. Och sedan finns också anslagsfinansiering och det gör att jag behöver uppehålla mig mer vid för det förstår ni vad det är. Det är de här tre modellerna plus en slags modell som bygger på både provision och anslag som är ute då. Jag tycker själv att den här utredningen på ett nyanserat och sakligt sätt beskriver för och nackdelar med de fyra olika finansieringslösningarna. Förvaltningen har inte landat i att förorda någon av lösningarna, men vi i de rödgröna partierna samt Demokraterna i nämnden lämnade ett yttrande om att vi förordar fortsatt användande av nuvarande modell för att de för och nackdelar är övriga och vi slipper lägga energi på att byta modell. Så det blir alltså följden av det här beslutet i fullmäktige som jag yrkar bifall till att vi kommer att fortsätta med nuvarande produktionsmodell. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tackar. Då var nästa talare Håkan Hallengren (S), varsågod.

**Håkan Hallengren (S)**

Tack ordförande, ledamöter, jag vill bara yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack. Då är talarlistan tom, kan vi anse att överläggningen är avslutad? Svar ja. Följer bara ett förslag till beslut. Bifalles kommunstyrelsens förslag? Svar Ja.

## **10. Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag att inventera stadens projekt**

**Håkan Eriksson (V)**

Ärende tio är redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag att inventera stadens projekt. Kommunstyrelsen föreslår att redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag givet i budget 2022, att inventera stadens projekt i syfte att utvärdera och minska antalet projekt antecknas att uppdraget förklaras fullgjort. Här är ordet först begärt av Axel Josefson (M), därefter Parisa Rezaeivar (S). Varsågod Axel.

**Axel Josefson (M)**

Tack för det ordförande, fullmäktige Göteborgare. Jag yrkar bifall till återremissyrkandet från (M), (D), (L), (KD) i kommunstyrelsen. Vi anser att tjänsteutlåtandet inte fångat upp

Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

budgetuppdragets syfte och intentioner att minska antalet projekt i stadens verksamheter. Vi har en omfattande projektverksamhet här Göteborg stad och det finns stora risker att vi har projekt som faktiskt inte bidrar till den kärnverksamhet som vi nu verkligen måste fokusera på, utan tvärtom tar resurser från vår verksamhet. Vi har därför efterfrågat en inventering över de här projekten eller av våra projekt för att kunna få en bättre bild i syfte att kunna minska administrationen och kunna fokusera på vår kärnverksamhet. Vi anser inte att vi har fått det och vill därför återremittera detta till stadsbyggnadskontoret. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, då är det Parisa Rezaeivar (S) och därefter Jörgen Fogelklou (SD). Varsågod Parisa.

**Parisa Rezaeivar (S)**

Tack, ordförande kommunfullmäktige Göteborgare. Vi ska gå tillbaka till det vi ibland lite diffust kallar välfärdens kärna, och vad är välfärdens kärna? Det är exempelvis de som utbildar och tar hand om våra barn, de som ger omsorg till våra sjuka och äldre och de som står vid sidan av våra göteborgare när det är väldigt tufft för dem. Ändå har vi under tidigare styren av olika färg haft en ohållbar tillväxt av personal som jobbar med annat än just denna kärnan. Och man kan undra varför? Utredningen konstaterar att många projekt är kopplade till exempelvis befintliga reglement, ägardirektiv och andra politiska beslutade uppdrag och vi kan konstatera att vi politiker varit delaktiga på den inflation av styrdokument vi lagt fram. Politik är att prioritera, att orka prioritera det bättre framför det som är bra och för de rödgröna i styret är prioriteringar tydliga. Det är välfärden, tryggheten och klimatet. Det går före allt annat. Bifall till KS förslag till beslut. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack för det anförandet, då har Axel Josefson (M) begärt replik. Varsågod Axel.

**Axel Josefson (M)**

Tack för det ordförande. Det är glädjande att vi alla delar bilden av att vi behöver försöka fokusera på vår kärnverksamhet och komma åt det som inte är kärnan och jag tycker du ändå beskriver på ett ganska bra sätt det här med att vi har många idag som... vi har en hel del som jobbar i kärnverksamheten. Men vi är också många där man faktiskt kan ifrågasätta vad man gör. Och då tänker jag ändå att det här skulle kunna vara en viktig, viktig väg framåt att faktiskt jobba för att få ordning på de här projekten. Och då är det väl lite förvånande kan jag tycka att ni från vänstersidan inte är beredda att göra detta. Att faktiskt titta på det här och se om det är ett sätt att vi faktiskt kan minska den kostnadsmassan som vi har i kommunen. För att det tror jag vi behöver göra. Vi behöver göra flera olika åtgärder för att komma till rätta med det. Och det här med att arbeta och försöka minska antalet projekt det tror jag är viktigt och jag hade önskat att de partier som nu verkligen vill ta ansvar för ekonomin och minskad administration att de också hade ställt sig bakom det. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, kontrareplik begärd av Parisa Rezaeivar (S).

**Parisa Rezaeivar (S)**

Tack ordförande, kommunfullmäktige, Göteborgare. Jag tror om man tittar på vår budget man ser att vi prioriterar, vi prioriterar: var ska vi satsa? Och självklart de projekt som behöver ta slut, de kommer att ta slut. Men vi kommer inte ge nya uppdrag. Och många, flera startar många fler uppdrag som krävs en stor administrativ apparat för att kunna ta hand om de projekten. Tack!

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, då är vi tillbaka till talarlistan, då är det Jörgen Fogelklou (SD), därefter Sara Carlsson Hägglund (V). Varsågod Jörgen!

**Jörgen Fogelklou (SD)**

Tack för ordet herr ordförande. Jag tänkte egentligen bara gå upp och säga yrka bifall till återremissen från (M), (L), (KD) i kommunstyrelsen. Men jag ska ge dig tips här Jonas Attenius, hade jag styrt den här staden så hade jag samlat alla förvaltningschefer och frågat dem två frågor: Vilka dokumentpapper är det som försvårar och fördyrar för din förvaltning? Sen hade jag samlat in dem och slängt den i papperskorgen. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, då var det Sara Carlsson Hägglund (V) som är sist på talarlistan. Varsågod Sara.

**Sara Carlsson Hägglund (V)**

Tack, ordförande, fullmäktige, Göteborgare. Ja, Parisa sa mycket av det som jag tycker är viktigt när det gäller just de här projekten. En stor del är inte de projekt vi har, utan det är alla de politiska uppdrag som är lagda, som pågår där ute i våra olika förvaltningar som vi behöver jobba med och minska. Vi trodde inte att ett sätt att minska den delen av våra olika uppdrag är att lägga ytterligare uppdrag att titta på projekt. Sedan tycker jag att det är också viktigt att när man pratar om projekt så låter det som något oklart som inte alls har koppling till det som är vår kärnverksamhet och då tycker jag att projekt måste få finnas där det är relevant i förhållande till kanske nya utmaningar som uppstår till ett område att hitta nya arbetssätt, till att se vad som fungerar. Men det är också viktigt att kunna säga att det här är inte i enlighet med det som vi ska jobba med i den här nämnden, men då måste vi också kunna avsluta dem. Det är viktigt att vi följer de projekten vi har och det kommer vi jobba med att titta på. Vad har vi och vad har det för effekt? Vad kostar det? Hur jobbar vi i övrigt

och är det i enlighet med våra reglement? Men det får vi fortsätta göra. Yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag, tack.

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack! Punkt på talarlistan. Kan man anse att överläggningen är avslutad? Svar ja. Under överläggningen yrkar Parisa Rezaeivar (S), Sara Carlsson Hägglund (V) bifall till kommunstyrelsens förslag. Axel Josefson (M) och Jörgen Fogelklou (SD) återremiss till kommunstyrelsen i enlighet med yrkande från (M), (D), (L) och (KD) i kommunstyrelsen. Jag ställer först proposition på deras återremiss, dels avgörande idag om den senare bifaller ställes denna proposition på kommunstyrelsens förslag. Enligt kommunallagen kan ett ärende återremitteras om det begärs av minst en tredjedel av närvarande ledamöterna, det vill säga 27 ledamöter. Om detta inte gjorts tidigare. Godkänns denna propositionordningen? Svar ja. Då frågar jag: beslutar fullmäktige att återremittera ärendet? Att avgöra ärendet idag? Jag anser att fullmäktige beslutat att avgöra ärendet idag. Votering är begärd och ska verkställas. Då är det ja för avgörande idag och nej för återremiss, startar omröstningen. Då är det alltså ja för avgörande idag och nej för återremiss enligt yrkande från (M), (D), (L) (KD). Nu har alla röstat så jag stoppar omröstningen, och jag finner att fullmäktige med 43 röster mot 38 har beslutat att återremittera ärendet med en återremiss.

## **11. Uppdrag om att ta fram en kompetensförsörjningsplan för Göteborgs Stad**

### **Håkan Eriksson (V)**

Ärende elva, uppdrag om att ta fram en kompetensförsörjningsplan för Göteborgs stad. Kommunstyrelsen föreslår att Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med ett antal nämnder samt Business Region Göteborg AB ta fram en kompetensförsörjningsplan för Göteborgs Stad. Vidare föreslås att avstämning ska göras med den fackliga centrala samverkansgruppen. Slutligen föreslås att delar av Göteborgs Stads program för attraktiv arbetsgivare 2019-2023 och Göteborgs Stads innovationsprogram 2018-2023 som bedöms höra hemma i den nya kompetensförsörjningsplanen arbetas in i planen. Här har ordet först begärts av Marie Brynolfsson (V). Därefter Ann Catrine Fogelgren (L). Varsågod Marie.

### **Marie Brynolfsson (V)**

Tack så mycket ordförande, fullmäktige och alla ni som lyssnar. Utan personalen skulle välfärden stanna. Händer behöver hållas för att ge tröst för den som behöver och händer som behöver hållas för att känna trygghet och händer som stadigt guidar den som behöver framåt i livet. För oss är medarbetarna i staden den viktigaste resursen för att vi ska kunna leverera en välfärd till göteborgarna. Nyligen presenterades den årliga medarbetarenkäten där anställda i Göteborgs stad kan svara på en rad olika frågor som är kopplade till bland annat hur de upplever sin arbetsmiljö. Resultatet visar att när det kommer till frågor om exempelvis

inflytande i arbetet, arbetsrelaterad stress och fysiska besvär så finns ett stort arbete att göra från stadens sida. Sjukfrånvaron är idag störst inom förskolan. Funktionsstöd och äldreomsorgen, där omkring var tionde anställd är sjukskriven. Den utvecklingen måste vi vända. Men problemet med höga sjuktal i olika välfärdsyrken är inte nytt. Under de senaste decennierna har resurserna från staten minskat och konsekvensen har blivit att antalet anställda i välfärden blivit allt färre. Samtidigt har kraven på välfärd ökat och de politiska målen om högre kvalitet har blivit fler. Bristen på resurser i välfärden har skapat vår tids största arbetsmiljöproblem. Konsekvensen har blivit att alldeles för få vill arbeta inom yrken som är avgörande för ett fungerande samhälle. Ansvar för att lösa det här ligger inte hos välfärdsarbetarna, det ligger hos oss politiker. Vi behöver nu ta stora kliv framåt i arbetet med att säkra kompetensförsörjningen i välfärden. Enbart de demografiska förändringarna ger ett behov av att öka antalet anställda i förvaltningarna med runt 4300 under kommande tio år. Något som är väldigt viktigt att väga in i framtagandet av kompetensförsörjningsplanen, det ska vara möjligt att kunna jobba ett helt yrkesliv i Göteborgs stad, att utvecklas, kunna byta karriär under livet och att orka jobba hela vägen fram till pensionen. Här ska också människor vilja arbeta, stanna och känna att Göteborgs stad är en arbetsgivare man trivs och utvecklas hos. Genom att stoppa omsättningen på personal kan vi också bromsa en stor del av de rekryteringar som behöver göras för att ersätta dem som slutar. Vid framtagandet av den här planen så ser vi det som otroligt viktigt att inkludera de fackliga parterna i arbetet. De om några vet vad som behövs för att få en fungerande arbetsplats. Göteborgs Stad är en av landets största offentliga arbetsgivare. Självklart ska vi ha en plan för hur vi på ett strategiskt och klokt sätt ska ta oss an kompetensförsörjningsutmaningen. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Tack.

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack för upplysna fullmäktige om att jag gjorde fel förut. Notera det att, den som kommer ihåg att vi debatterade föregående ärende även på fullmäktigemötet 26 januari och då beslutades det att minoritetsåterremittera. Så vi kan inte göra det en gång till, för efter det här ärendet får vi gå tillbaka till ärendet tidigare och göra om den omröstningen, då ber jag om ursäkt för det inträffande. Men vi gör det här ärendet först, för då ger jag ordet till Ann Catrine Fogelgren (L) och därefter Elisabet Lann (KD). Varsågod Ann Catrine.

### **Ann Catrine Fogelgren (L)**

Tack så mycket ordförande, ledamöter, åhörare. Ja, jag delar flera av de synpunkter som Marie framförde här om vikten av välfärds personalen och också att det är den största utmaningen vi har för att klara välfärden. Och det kommunala uppdraget och faktiskt den brist på kompetent personal som vi har. Något som har varit en ständigt återkommande fråga här i fullmäktige. Bristen är något som är genomgående i egentligen alla av kommunens verksamheter både välfärds, personal, undersköterska men även till bygglovshandläggare eller bibliotekarie. Varför är det kompetensbrist? Svaret på frågan är inte enkel, utan det finns ett antal faktorer som samspelar. Vi ser också med oro på den besvärliga situation och särskilt med den demografiska och ekonomiska utvecklingen så kommer problemen att förvärras.

Därför är det av största vikt att kommunen arbetar proaktivt för att kunna säkerställa behovet av personal. Mycket arbete är redan gjort ute i förvaltningarna där man på olika sätt under lång tid lagt resurser på detta. Därför menar vi att kommunstyrelsen nu behöver ta ett tydligare helhetsgrepp istället för att endast adressera vissa nämnder? Här finns en tydlig risk för en ökning av byråkrati och dubbelarbete. Under ett antal år har också förvaltningen arbetat med programmet för attraktiv arbetsgivare där många frågeställningar har analyserats och slutsatserna för detta arbete behöver nu tas till vara. Vi ser också att delar av programmet tillsammans med innovationsprogrammet behöver arbetas in i en kompetensförsörjningsplan. Frågan om att öka attraktiviteten att arbeta inom offentlig sektor behöver ske på flera fronter samtidigt och där behöver kommunstyrelsen alltså vara den som tar över huvudgreppet. Där digitalisering, välfärdsteknik, nya arbetssätt, bättre arbetsmiljö med mera är några komponenter som staden behöver ta till sig. Det är avgörande för att vi ska kunna locka kommande innovationer till den kommunala verksamheten. Därför vill vi se en förvaltningsövergripande plan då detta är en framtidsfråga för hela staden och dess organisation. Och med detta yrkar jag bifall till yrkande i kommunstyrelsen för (M), (D), (L) och (KD) och avslag på tilläggsyrkande från (SD).

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, då är det en replik begärd av Marie Brynolfsson (V), varsågod Marie.

**Marie Brynolfsson (V)**

Tack ordförande. Men jag vill bara förtydliga, jag hoppas att du har läst vårt förslag Ann Catrine för där står det att kommunstyrelsen i samverkan med ett antal nämnder vilket gör att kommunstyrelsen får ett väldigt mycket större ansvar än det arbete som har funnits idag. Så jag är glad att vi är överens om att det här är en viktig fråga och att kommunstyrelsen har ett stort ansvar i det. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack. Kontrareplik begärd av Ann Catrine Fogelgren (L), varsågod.

**Ann Catrine Fogelgren (L)**

Tack! Jodå, jag har läst, men ni tar ju inte upp... Vi vill ju se en plan som involverar hela verksamheten där kommunstyrelsen blir en mer aktiv part än vad jag tyder i det som ni har skrivit, där adresserar ni vissa nämnder så skriver ni också att de som är berörda men det blir för diffust utan vi tycker att det här är en så viktig fråga så den behöver lyftas upp till kommunstyrelsen.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack. Då är nästa talare Elisabet Lann (KD), därefter Zargos Hama Aga (M). Varsågod Elisabet.

### **Elisabet Lann (KD)**

Tack så mycket ordförande, fullmäktige och eventuella åhörare. Vi såg det inte komma här en av de mest bevingade undanflykter i svensk politik. Det är lång löptid på äldre människor och det kan inte ha undgått någon att den kraftigt förändrade demografin kommit allt närmre under lång tid. Data från Göteborgs statistikdatabas visar att antalet personer 80 år och äldre kommer att öka med 10 000 personer de kommande åren och fram till 2050 kommer de att fördubblas. Utvecklingen kommer utan åtgärder att utsätta det offentliga åtagandet för sådana stora påfrestningar att vi riskerar att inte kunna behålla den välfärd som vi känner den idag. Det var i januari som jag och Marina Johansson, debatterade den här frågan om hur äldre ska kunna få den omsorg som de har behov och rätt till. Om medarbetarna i omsorgen ska tillbringa mer tid i skolbänken i stället för hos omsorgstagarna. Då blev jag väldigt glad när Marina sa att hon skulle titta närmre på min motion i ärendet som nu behandlas i nämnden om att ta fram en handlingsplan för att möta de demografiska utmaningarna i Göteborgs stad. Men när Vänsterpartierna och Centern sedan skickade in ett yrkande i kommunstyrelsen så valde de att istället enbart fokusera på kompetensförsörjningen ur ett alltför snävt perspektiv. Arbetsvillkor, lönenivåer och löneförmåner. Samma gamla frågeställningar som vi ältat i många, många år. Att kunna attrahera och behålla personal är naturligtvis helt grundläggande, men det är inte gratis skor och tak på antal medarbetare per chef som kommer att lösa den kompetenskras som vi står inför och kanske till och med är mitt i redan. När antalet personer inte räcker till för näringslivet behöver de också. Och kom ihåg att det näringsliv som finansierar vår välfärd, då måste vi också arbeta med hur vi kan skjuta på omsorgsbehov och hur vi kan implementera teknik och hjälpmedel för att stärka den enskildes självständighet och hur vi kan använda de personella och finansiella resurser som vi har på bästa sätt. Vad ska välfärdsuppdraget omfatta till exempel? Att möta den demografiska utvecklingen handlar om att säkra bostäder som möjliggör för äldre att klara sig på egen hand utan omsorg längre. Därför måste vi planera hela vår stad utifrån detta. Den utmaning vi har att ta oss an, det kräver ett betydligt bredare grepp, mod och handlingskraft och kraft att arbeta på flera fronter. Och det behövs snarast. Vi har sett det komma länge nu och behöver agera med kraft och enighet för att undvika välfärdens kollaps. Det är dessvärre uppenbart att det röda styret vänder ryggen mot denna välfärdsutmaning och väljer att begränsa arbetet till att handla om personalfrågor. Bifall till yrkandet från (M), (D), (L), (KD) och avslag på kommunstyrelsens förslag till beslut.

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack, på det anförandet har Marie Brynolfsson (V) begärt replik. Varsågod Marie.

### **Marie Brynolfsson (V)**

Tack så mycket och tack Elisabet! Jag håller ju med dig om väldigt mycket av det du säger. Och den demografiska utvecklingen är ju en otroligt viktig del som också finns med i kompetensförsörjningsprognosen. Kompetensförsörjningen handlar inte bara om den demografiska utvecklingen, utan den handlar om flera andra delar, bland annat det jag lyfte fram som var bland annat hur vi ska behålla och rekrytera ny personal utifrån olika aspekter och din motion, den har jag läst och den ser jag också fram emot att diskutera. För det är precis som du säger ett otroligt viktigt ämne. Men i det här fallet valde vi att avgränsa det här förslaget till att beröra en strategisk kompetensförsörjningsplan, sedan ingår den demografiska utvecklingen där. Men jag ser det väldigt mycket bredare ämne och vi i det rödgröna styret prioriterade just nu personalfrågan. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack. Kontrareplik begärd av Elisabet Lann (KD). Varsågod.

**Elisabet Lann (KD)**

Jag ska ta det kort. Det är ju det att det är ju tvärtom. Det är ju inte den demografiska utmaningen som är en del i kompetenskrisen, utan det är ju kompetenskrisen som är en del i den demografiska utmaningen som är mycket större. Så det vore smart att ta det samtidigt istället för att liksom spotta ur sig en massa olika planer. Så att hålla ihop arbetet tror jag är helt nödvändigt. För vi kommer inte lösa problematiken med välfärden bara genom att fokusera på personalfrågor. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Ny replik begärd av Marie Brynolfsson (V).

**Marie Brynolfsson (V)**

Tack, nu ska se vad jag kan komma ihåg vad jag hade tänkt att säga. Men den demografiska. Ja, kompetensförsörjningen handlar ju om den demografiska utvecklingen. Det är helt korrekt. Det blir allt fler som blir äldre och det blir allt färre som jobbar. Men i det här fallet så tänker jag att det också handlar framför allt om hur vi ska få dem som ska jobba att vilja jobba i våra yrken i Göteborgs stad. Vi har ju anställda idag som inte har., det har inte med den demografiska utvecklingen att göra, utan det handlar om att vi har oerhört hög omsättning på personal som inte vill jobba i våra verksamheter. Det står för en väldigt stor del av den samlade kompetensförsörjningen inom de kommande tio åren. Där har vi ett jättestort problem, så jag tänker att det ena behöver inte utesluta det andra. Elisabet Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, ny kontrareplik begärd av Elisabet Lann (KD), varsågod.

**Elisabet Lann (KD)**

Tack så mycket! Jag håller med dig, det måste vara hållbart. Det måste gå att arbeta ett helt arbetsliv. Man måste trivas och må bra på jobbet och inte välja att söka sig någon annanstans för att det inte fungerar att jobba för Göteborgs Stad naturligtvis. Men om vi har för mycket av ett konkurrenstänke i det här, då missar vi den viktiga faktorn att arbetskraften behövs också i näringslivet, i försvaret där alla skriker efter arbetskraft. Arbetskraften räcker inte riktigt till. Därför måste vi också se över de här andra delarna, för det finns liksom inte folk så att det räcker till att utföra det. Det går inte att bara fokusera på arbetsmiljö och personalvillkor och löner och så vidare.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack! Då var replikskiftet avklarat. Vi går tillbaka till talarlistan, då är det Zargos Hama Aga (M), därefter Marina Johansson (S). Varsågod Zargos.

**Zargos Hama Aga (M)**

Kompetensförsörjningen är en av välfärdens största utmaningar och kommer fortsatt att vara det under en lång tid framöver. Vi behöver arbeta för att attrahera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens och i det arbetet har även digitaliseringen en viktig roll för att säkra en god välfärd. Med ny teknik och nya arbetssätt. Utöver utmaningen i kompetensförsörjningen står även vår stad inför en utmanande demografisk utveckling. Allt fler lever allt längre, vilket är fantastiskt i sig. Men det ställer också krav på staden och den välfärden vi erbjuder. Samtidigt minskar andelen i arbetsför ålder. En utveckling som Göteborg har gemensamt med många andra kommuner. Pandemin har även de senaste åren medfört stora utmaningar på arbetsmarknaden. Utmaningarna ser även olika ut för olika yrkesgrupper. Vi behöver vidta åtgärder för att säkra tillgången till kompetens, möta behoven inom olika yrkesgrupper. För att göra det behöver vi ta ett helhetsgrepp som attraherar medarbetare, förbättrar förutsättningarna för personalen och även gör det attraktivt att både arbeta och leva i Göteborg. Därför behöver vi en plan. Därför behöver vi en plan som inkluderar kompetensförsörjning, digitalisering, välfärdsteknik och välfärdstjänsternas omfattning och ansvaret för denna ska ligga på kommunstyrelsen för att minimera risken att vi arbetar i dubbla led. Med det sagt yrkar jag bifall på förslaget från (M), (D), (L) och (KD) i kommunstyrelsen och avslag på kommunstyrelsens förslag. Tack så mycket!

**Håkan Eriksson (V)**

Tack! Då är nästa talare Marina Johansson (S), därefter Agneta Kjaerbeck (SD). Varsågod Marina.

**Marina Johansson (S)**

Ja, tack så mycket fullmäktige, åhörare Ja, jag tänker att jag tycker det är glädjande att det ändå finns en sån bred enighet i fullmäktige kring den viktiga frågan om kompetensförsörjningen. Och jag tror vi behöver nog inte vara bekymrade, Elisabet och ni på den sidan att vi inte ser att de andra delarna som du lyfter upp som viktiga, det gör vi verkligen. Så jag ska gå in på det lite mer senare. Men jag, var fall, yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag och avslag på yrkandet från (M), (D), (L), (KD) och yrkandet från (SD). Det är precis som du säger det skriande behov. Det är faktiskt akut kris här och nu. Vi bör tänka både kortsiktigt och på medellång sikt och på lång sikt hur vi ska arbeta och vad vi ska göra. Och då är det många saker vi måste göra samtidigt. Så det vi har som förslag att ta fram en samlad kompetensförsörjningsplan för staden där faktiskt kommunstyrelsen och KF kommer få ta ett större ansvar för detta. Det är jätte jätteviktigt så det är det om den planen. Men det jag vill säga för att förtydliga är att det är ju inte så att det inte pågår arbete kring de andra delarna du tog upp Elisabet. Exempelvis har vi åldersvänliga Göteborg, en plan som vi i bred enighet har tagit i fullmäktige som handlar om att det ska vara bra att leva som äldre i Göteborg och åldras och då måste vi göra många saker både kring det offentliga rummet, att det ska bli tillgängligt och tryggt för alla, särskilt för äldre. Det som är bra för äldre är bra för barn också och tvärtom. Bostäder behöver anpassas så att äldre kan bo tryggt och i gemenskap hemma mycket längre. Vi måste se till att samhällsstödet finns nära och lättillgängligt för äldre. Man måste kunna röra sig i kollektivtrafiken på ett bra sätt exempelvis. Sen har ju äldrenämnden tagit en kompetensförsörjningsplan och vi har tagit också fram en plan just för att möta de demografiska utmaningarna med tre olika strategier varav den ena är superviktig och det handlar också mycket om att vi ska samverka med sjukvården att faktiskt förhindra ohälsa hos äldre med folkhälsoarbete exempelvis. Vi har precis tagit ett samverkansavtal om digitala hjälpmedel. Vi fortsätter med All Age Hub som är ett fantastiskt arbete med innovation kring välfärdsteknik med mera. Så vad vill säga med detta? Det finns mer saker som redan görs, att det finns ett område kring de andra delarna också. Det vi behöver ta tag i nu tillsammans det är den akuta personalflykten. Vi ser omsättningen, höga sjukskrivningar, dålig arbetsmiljö men också lönerna är viktiga här så jag yrkar bifall som sagt. Tack.

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack. På det anförandet har Elisabet Lann (KD) begärt replik. Varsågod Elisabet.

### **Elisabet Lann (KD)**

Tack så mycket. Bra saker du lyfter upp Marina som görs inom ÄVO och det är ju det jag är mycket medveten om. Men det finns ju också en frustration där för att det inte bara är under eget ansvarsområde det här arbetet behöver göras. Och det var också därför som förvaltningen tillstyrkte min motion som du nu i veckan valde att rösta ner med hänvisning till att "nej vi ska ha en kompetensförsörjningsplan istället" så det håller inte riktigt ihop. Du vill inte ha det här bredare greppet utan det är en kompetensförsörjningsplan och så kan vi hålla på med det arbetet som de förtvivlat försöker driva framåt men upplever att man behöver ha med sig hela staden för att nå fram.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack. Kontrareplik begärd av Marina Johansson (S), varsågod.

**Marina Johansson (S)**

Jag känner att vi frångår väl både jag och du. Nu ska vi prata om kompetensförsörjningsplan, men snart ska vi prata om den motionen du har skrivit här i fullmäktige också, men det som är nu är ju kompetensförsörjningsplanen. Den är jätteviktig. Där måste vi jobba på bred front med. Det du säger är viktigt och vi är helt överens om att alla de andra delarna måste också göras. Men vi måste inte ta fram ännu fler planer för det. Så det finns planer för digitalisering. Det finns planer för stadsmiljön och hur vi kan göra bostäder mer tillgängliga för äldre. Vi har folkhälsoavtal med regioner som vi måste förbättra betydligt för att vi måste se till att äldre håller sig friska mycket, mycket längre om vi ska klara det här. Vi måste framför allt också se till och det hänger ihop med kompetensförsörjningsplanen också och att om vi ska kunna klara personalutmaningen här så måste vi på allvar se till att vi tar bort arbetsuppgifter så att undersköterskorna, sjuksköterskorna och socionomerna och lärarna får mer tid med dem de är till för. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Ny replik begärd av Elisabet Lann (KD). Varsågod Elisabet.

**Elisabet Lann (KD)**

Tack så mycket. Bara så att jag förstår rätt då: så den här otroligt viktiga ödesfrågan. Den hanteras bättre. Lite ute i olika planer än att vi tar ett samlat grepp. Det är det som är en strategi då?

**Håkan Eriksson (V)**

Då går vi tillbaka till talarlistan. Då är det Agneta Kjaerbeck (SD), därefter Karin Pleijel (MP). Varsågod Agneta.

**Agneta Kjaerbeck (SD)**

Tack för ordet herr ordförande. Ja, det är inte ofta man tycker att det är bra med ny plan, men just i det här fallet så tycker vi faktiskt att (M), (L), (D), (KD) har en bra plan. Det är jätteviktigt det som ska göras där. Sedan har vi ett litet tillägg som man kan ta med sig och det är ju naturligtvis språksatsningarna för vi har dels de demografiska problemen. Men vi har också ganska mycket människor här som önskar att få komma in på arbetsmarknaden. Det märkte vi inte minst under valrörelsen när vi var ute och pratade med bland annat somaliska kvinnor som berättade att de kunde inte förstå för de var duktiga, flitiga på att

städa, ta hand om människor. De skulle kunna tänka sig att jobba med barn, men de fick inga jobb. En stor del av det beror ju naturligtvis på språksvårigheter och då måste vi frigöra de möjligheterna på alla sätt vi kan. När vi nu tampas med de här problemen så kommer vi parallellt, förutom den här viktiga planen också. Vi måste försöka sjösätta arbetslösa människor ut i arbetslivet och hjälpa dem in. Vi tror ju att ett viktigt steg är att ett antal utvalda medarbetare får ett uppdrag i sin tjänst att arbeta som språkhandledare och språkstödjare. Det ska naturligtvis premieras den som känner att man vill ta på sig en sådan roll. Det är också ett sätt att göra jobbet mer attraktivt där man får lära sig både fysiska övningar samtidigt som man diskuterar språket. Det här kan låta löjligt, men på ett enkelt städjobb. Vi säger att det är 12 som söker och man har utrikes härkomst och man ska då bara kunna prepositioner under sängen bredvid skåpet uppe i taket. Det är många som kuggar på de här enkla propositionerna och klarar du inte dem och det ska stoppa dig från att städa. När du vet att: "jag egentligen är en väldigt duktig person och jag vill jättegärna jobba." Man känner den frustrationen. Vi måste ta tag i och verkligen hjälpa dem. Så därför tror vi på att vi måste börja fasa in dem fysiskt med stöttning av andra. För det finns en stor skara därute och vi måste göra det här möjligt. Vi måste ge dem nyckeln och den nyckeln sitter inte vid en skärmkurs, en digital kurs utan den är att komma ut och sätta igång och jobba. Och det är klart att det kommer att kräva resurser från de som redan jobbar. Men tro mig, det kommer finnas de därute som jättegärna kommer vilja ta de här under sina vingar och ge dem möjligheten att lära dem. Särskilt om man då kanske kan premieras med lite högre lön och det är en viktig uppgift. Tack för ordet!

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack. Då var Karin Pleijel (MP) som just nu som just nu är sist på talarlistan. Varsågod Karin.

### **Karin Pleijel (MP)**

Tack så mycket! Jo, jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och Marie Brynolfsson med flera, har argumenterat väl för att vi behöver en sådan här plan, framför allt för behovet inom välfärdspersonalen. Jag vill bara säga att det finns andra bristyrken också där vi kan behöva rekrytera och jag vet att det är några av de tekniska nämnderna har svårt att få framdrift på grund av bristen på projektledare och inom miljö- och klimatkommittén så är det svårt att få tag i handläggare för alkohol och tobak vilket kan göra att tiderna blir väldigt långa och vänta. Det är viktigt att staden erbjuder goda arbetsvillkor och en hälsofrämjande arbetsmiljö som gör att man vill stanna och utvecklas i jobbet i Göteborgs stad. Jag kan inte låta bli när vi pratar om kompetensförsörjning och ändå prata om någonting, digitalisering har nämnts, men jag gissar att ni alla känner till AI-utvecklingen just nu och hur den sannolikt kommer förändra vårt arbetsliv ganska radikalt. I bästa fall till att mänskliga möten kan prioriteras upp och sysslor kan skötas delvis med AI faktiskt. Jag som var med på Faxarnas och de personliga sekreterarnas tid i början av 90-talet när vi fick internet, ser att vi kanske är i samma omställningsprocess nu som vi var när internet kom och vi tyckte att det var helt fantastiskt den förändringen. Vi är nog i början av en väldigt stor förändring i arbetslivet. Det

är det jag tror och det var egentligen en bisak. Men kompetensförsörjningen kommer vara väsentlig oavsett vilka kompetenser det är. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tackar. Då var det Agneta Kjaerbeck (SD) på listan.

**Agneta Kjaerbeck (SD)**

Tack för ordet herr ordförande! Jo, det finns många tjänster där man kan ersätta med AI, men det finns också de här enkla jobben som aldrig kommer kunna ersättas av det. Det är det lilla barnet på förskolan och det är den äldre för att bli torkade rumpan av en toalett som är automatisk, det kommer inte ersätta den mänskliga hjälpen helt och hållet. Det är en bra hjälp, men det kommer inte ersätta människan. Vi behöver ha människor ut också och vi har många som står och väntar. Då yrkar jag till (M), (L), (D) (KD)s yrkande och till våra tillägg. Tack för ordet.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack. På ditt anförande har en replik begärts av Karin Pleijel (MP), varsågod.

**Karin Pleijel (MP)**

Det är just det jag tänker i den bästa av utvecklingar. Om vi tänker oss för. När AI nu kommer som en flodvåg över oss så kan det bli att det mänskliga mötet och just det som aldrig går att ersätta med AI, att man får mer utrymme för det. Så det var så jag tänkte. Tack!

**Håkan Eriksson (V)**

Tack då är nästa talare Marie Brynolfsson (V). Varsågod Marie.

**Marie Brynolfsson (V)**

Tack. Jag mindes inte om jag yrkade förut, så att jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag och avslag på övriga yrkanden. Tack!

**Håkan Eriksson (V)**

Tack. Tomt på talarlistan. Kan vi anse att överläggningen är avslutad? Svar ja. Under överläggningen yrkade Ann Catrine Fogelgren (L), Elisabet Lann (KD), Zargos Hama Aga (M) och Agneta Kjaerbeck (SD) att fullmäktige bifaller förslaget från (M), (D), (L) och (KD) i kommunstyrelsen. Marie Brynolfsson (V), Marina Johansson (S) och Karin Pleijel (MP) bifaller till kommunstyrelsens förslag. Agneta Kjaerbeck yrkar också bifall till tilläggsyrkande från (SD). Från 21 april 2023. Vi kommer först sätta proposition på

kommunstyrelsens förslag och yrkanden från Ann Catrine Fogelgren med flera. Jag kommer därpå ställa proposition på bifall på respektive avslag på tilläggsyrkandet. Godkännes den propositionsordningen? Svar ja. bifalles kommunstyrelsens förslag? Bifalles förslag från Ann Catrine Fogelgren med flera? Jag finner att kommunstyrelsens förslag bifallit. Då återstår tilläggsyrkandet. Beslut av fullmäktige att bifalla tilläggsyrkande från SD? avslås tilläggsyrkandet? Jag finner att tilläggsyrkandet avslagits. Reservation från Sverigedemokraterna.

Då är vi klara med 11 och får gå tillbaka till ärendet 10 som jag nämnde tidigare. Men nu är ärendet redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag att inventera stadens projekt som blivit felaktigt avgörande i beslutsfattandet så jag tar om det igen. Yrkande är fortsatt att Parisa Rezaivar (S) och Sara Carlsson Hägglund (V) yrkar bifall till kommunstyrelsen förslag. Axel Josefsson (M) och Jörgen Fogelklou (SD) återremiss till kommunstyrelsen i ett yrkande av (M), (D), (L) och (KD) i kommunstyrelsen. Jag ställer först motion på återremiss avgörande idag. Om det senare bifalles ställer jag proposition på kommunstyrelsens förslag. Enligt lag kan ärendet återremitteras om det begärs av minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna. 27 om detta inte gjorts tidigare. Vid fullmäktige sammanträde 26 januari 2023 beslutade kommunfullmäktige att återremittera ärendet genom en minoritetsåterremiss. Alltså krävs det nu en majoritet för att återremittera. Godkänns denna propositionsordningen? Svar ja. Då frågar jag: beslutar fullmäktige återremittera ärendet? Avgöra ärendet idag? Jag finner att fullmäktige beslutar att avgöra ärendet idag. Votering är begärd och ska verkställas. Då startar vi omröstningen, då är det ja för avgörande idag och nej för återremiss. Ja, då är alla närvarande och jag stoppar omröstningen. Jag finner att fullmäktige 42 röster mot 38 beslutar att avgöra detta ärende idag. Då frågar jag: bifalles kommunstyrelsens förslag? Svar ja. Då är vi klara med ärende 11 och kallar de bordlagda ärendena för nu går vi på de nya ärendena till dagens sammanträde.

## **12. Valberedningens förslag till vid sammanträdet förekommande val**

### **Håkan Eriksson (V)**

Ärende tolv, valberedningens förslag till vid sammanträdet förekommande val. Under punkterna 1-10 har vissa personer avsagt sig uppdrag. Valberedningen lägger vid dessa punkter fram förslag till val. Godkänns avsägelseerna? Svar ja. Kan valberedningsförslag bifallas? Svar ja.

Under punkt 11 lägger valberedningen fram förslag till val på grund av att en person har flyttat. Kan valberedningens förslag bifallas? Svar ja.

Under punkterna 12-13 ligger valberedningsförslag till val av nämndemän, kan valberedningsförslag bifallas? Svar Ja.

Under punkterna 14-20 lägger valberedningen fram förslag till godkännande av avsägelser. Kan valberedningsförslag bifallas? Svar ja.

### **13. Avsägelse av Iréne Sjöberg Lundin (D) från uppdraget som ersättare i kommunfullmäktige**

**Håkan Eriksson (V)**

Ärende 13 är avsägelse av Iréne Sjöberg Lundin (D) från uppdraget som ersättare i kommunfullmäktige, kan avsägelse godkännas? Svar ja.

Anmälan om avägelsen ska ske till Länsstyrelsen och vi tackar er igen för hennes tid i kommunfullmäktige.

### **14. Göteborgs Stads årsredovisning 2022**

**Håkan Eriksson (V)**

Ärende nummer 14 är Göteborgs Stads årsredovisning 2022. Kommunstyrelsen föreslår att Göteborgs stads årsredovisning för 2022 godkänns. Inledningsvis får gruppledarna för respektive parti möjlighet att hålla ett anförande. De är också föranmälda. Då lämnar jag först ordet till kommunstyrelsens ordförande Jonas Attenius (S). Varsågod Jonas.

**Jonas Attenius (S)**

Nu har vi ingen klocka här. Vi har lite knepigt med de här, men vi kör igång så att vi inte tappar tid. Yes. Ordförande Fullmäktige, ledamöter. Väljarna har ju redan gjort sitt bokslut från de senaste fyra årens högerstyre. De valde hyresrätter framför ombildningar vilket vi faktiskt precis har beslutat. De satte välfärden först framför miljardöverskott. De valde ett styre som orkade att både förstärka tryggheten på våra gator och torg med ordningsvakter, kameror, belysning och levande stadsmiljöer. Men också som klarar att attackera de sociala problem som idag göder kriminaliteten i stan. Inte bara tyckte att fyra år av högerstyre fick vara nog. Jag kan förstå dem, för årsredovisningen talar sitt tydliga språk. År för år har miljardöverskotten vuxit. Och det är ju naturligtvis så att det är viktigt med ordning och reda i finanserna. Absolut. Men det är skillnad på ordning och reda för att finansiera välfärden och lägga pengar på hög på hög medan välfärden går på knäna. Och det är ju det vi får lida av nu. Vi har en underfinansierad omsorg, utsatta förskolor och utsliten personal och det är dit som pengarna borde gått. Och det är i välfärden överskotten borde ha investerats. Göteborgs nya styre väljer en annan väg. Vi sätter välfärden först och gör den högsta uppräknings i modern tid. Det är typ fyra gånger så mycket som det förra styrets årliga uppräknings på en och en halv procent. Men på grund av den kostnadskris vi är inne i och den sittande regeringens nedskärningsdoktrin så kommer det bli oerhört tufft framgent. Men med detta sagt så får vi tacka för den här årsredovisning vi fått till handlingarna. Göteborg har också många styrkor.

Men det är klart, de kommande åren, de kommer att bli tuffa och det är upp till oss, vi som är i denna församlingen att både våga prioritera men också prioritera bort. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Tack.

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack! Då är nästa talare Axel Josefson (M), sen Daniel Bernmar (V). Varsågod Axel.

### **Axel Josefson (M)**

Tack för det ordförande, ledamöter, göteborgare. Först vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Under det föregående mandatperioden bidrog Alliansstyret till att skapa ordning och reda i ekonomin. Det har lett till att när vi nu går in i dagens osäkra ekonomiska situation har stabil ekonomi att luta oss emot. Det är alltid bra att ha resurser. I tider av oro, för det ger oss handlingsfrihet. Nu när man ska hantera 2023. Året som varit har präglats av arbete, att inga områden i Göteborg ska finnas med på listan över särskilt utsatta 2025 och under år 2022 så genomförde vi två nya handslag mellan staden och AB Framtiden och det privata näringslivet. Detta tillsammans med en mängd andra trygghetsåtgärder har bidragit till att SOM-institutet i denna veckan kunde konstatera att göteborgarnas trygghet har ökat under föregående år. Jag blev dock orolig och det har jag varit tidigare kring vänsterstyrets nedprioriteringar när det gäller tryggheten och vi får väl anledning att komma tillbaka till det vid senare tillfälle. Grunden för den här utvecklingen läggs i skolan. Under 2022 införde vi bland annat ett förväntansdokument som signeras av elever och föräldrar. Där tydliggörs de krav som ställs på elever i skolan. Vi ökar också anslagen till läromedel. Socialtjänsten har en ytterst viktig roll i detta att hjälpa människor att komma ur arbetslöshet och bidragsberoende. Under 2022 notera fortsatt minskad arbetslöshet bland utrikes födda och att fortsatt färre göteborgare var beroende av försörjningsstöd. Antalet hemlösa hushåll var det lägsta sedan 2015. Det byggdes 5700 nya bostäder förra året. Framför allt fortsatte antalet nybyggda småhus att öka och det gör det möjligt för fler barnfamiljer att kunna bo kvar här i Göteborg istället för att flytta till kranskommunerna. Att kunna behålla barnfamiljer i Göteborg är mycket viktigt för stadens fortsatta utveckling. Tyvärr är det detta område där vänsterstyret kört allra mest i dike. Trots att Göteborg är en av få städer där det finns företag och människor som vill bygga småhus så har man tillsammans med Centerpartiet stoppat planer på över 6000 småhus. I april utsåg EU kommissionen Göteborg till en av Europas hundra klimatneutrala städer. Utmärkelsen innebär att vi ska vara föregångare och visa vägen för omställning i Europa. Inte minst näringslivet har visat att de vill vara med och förverkliga stadens klimatmål i praktiken. Kronan på verket under 2022 är naturligtvis från Volvo Cars beslut att bygga en ny batterifabrik här i Göteborg. Att bygga goda förutsättningar och bra relation med företag och företagare är därför viktigt under de fyra år med alliansstyret. Det är därför oroväckande att vänsterstyret har valt en egen för det näringslivstrategiska programmet i strid med näringslivet. Ordförande ledamöter, åhörare, årsredovisning är ett bokslut för alliansstyret under förra mandatperioden, ett styre som trots pandemi och krig bidrog till ett tryggare, friare och grönare Göteborg.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack. På det antagandet har Jonas Attenius (S) begärt replik.

Jag minns inte att vi har pratat om det just inför den här debatten, men kan vi göra så att vi tar anföranden först? Jag föreslår det. Om ni inte protesterar för då ger jag ordet till Daniel Bernmar (V). Varsågod.

**Daniel Bernmar (V)**

Tack, ordförande fullmäktige och göteborgarna som lyssnar. Kära väljare. När man läser den här årsrapporten så är det ju tydligt varför ni valde bort det här styret. För er som lyssnade på Axel Josefsons inlägg så kan vi konstatera att han nämnde ett av de dryga 200 nyckeltalen som finns i den här årsrapporten. Varför nämnde han bara ett av de nyckeltalen? Jo, därför att väldigt få av de nyckeltal som Axel Josefson själv satt upp som lyckas i arbetet med att göra Göteborg bättre, har faktiskt slagit igenom. Det enda han nämner är det som är helt beroende av vad det rödgrönrosa styret gjorde för fyra år sedan, nämligen planerade för en hög bostadsproduktion. Det var det enda målet han faktiskt nämnde. Varför nämner han inte alla de andra? Jo, därför att om ni inte har läst rapporten eller bara vill läsa en sak så ska ni slå upp sidan 37. Där står nämligen målsättningarna som det här styret har haft under fyra år och det är en väldigt bra sammanfattning på vad det här styret har inte åstadkommit. Nämligen att uppnå sina egna satta mål. Där framkommer det väldigt tydligt att det är att vi till exempel har en uppenbart sämre äldreomsorg än vad vi hade för fyra år sedan. Att jämlikheten går bakåt, att vi blir en allt sämre arbetsgivare, att gemenskap och tillit inte blir bättre. Det finns bara ett mål där det är väldigt tydligt att de inte bara uppnått dem, utan de skjutit långt över målet. Och det är ekonomi och då står Axel här och säger "ja, men det är ordning och reda i finanserna så nu finns det pengar." Då förväntar jag mig också att Axel deltar i att ändra regelverk, att vi ens kan använda de pengarna som Axel har stoppat i den där stora kassakistan som vi inte ens kan använda för att skydda kommunen framöver om vi inte ändrar regelverket. Så ordning och reda i ekonomin för all del, men verksamheterna de har blött under fyra år, de har blivit sämre. Läser man rapporten så är det tydligt eller i bästa fall, och det är också lite sorgligt, i bästa fall har utvecklingen stått still under fyra år. Rapporten, deras egen årsrapport, konstaterar att vi har fyra förlorade år och idag kan vi glatt konstatera att väljarna tyckte samma sak. Idag har vi ett annat styre som ska styra på ett annat sätt, på ett bättre sätt för göteborgarna och för framtiden. Och med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack! Då var nästa talare Jörgen Fogelklou (SD), därefter Martin Wannholt (D). Varsågod Jörgen.

**Jörgen Fogelklou (SD)**

Tack för ordet herr ordförande! Daniel Bernmar han slutade detta med att vi haft fyra förlorade år. Det må ha hänt. Jag är mer orolig för de kommande fyra åren än de fyra år som har varit, winter is coming. I helgen hade jag förmånen att få en dragning tillsammans med mina kommunalrådskollegor i Sverige av SKRs chefekonom och de prognoserna för kommuner och regioner är ju inte direkt roliga. Jag är extremt orolig för de nästkommande fyra åren och det föranleder mig att komma in från det som jag egentligen vill säga idag. Att 41 personer är fler än 40. Fem myror är fler än fyra elefanter. Det finns en anledning att jag står här som fjärde talare och Emmyly Bönfors (C) som den nionde, åttonde, därför att vårt parti är tre gånger så stort. Man måste ha våra röster om man vill någonting. Men det kommer vi återkomma till i ett litet senare ärende idag. Tack.

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack, då var nästa talare Martin Wannholt (D), därefter Axel Darvik (L). Varsågod Martin.

### **Martin Wannholt (D)**

Tack! Ja, jag hade inte ens tänkt att behöva gå upp i den här debatten egentligen. För att vi pratar historia och det finns uttalade kombattanter här som tycker om att debattera och låta som en nästan budgetdebatt. Men jag tänkte replikera lite på inledningen från Jonas Attenius för att det är en annan socialdemokrati i år än vad det var förra året. Förra året så var ju Socialdemokraterna med alla partier på den här sidan att vi skulle bygga många fler småhus. Men vi var överens om alla planer. Vi var överens om nästan det mesta i byggnadsnämndsfrågor. Det var inga problem. Nu blev det tvärstopp när Vänsterpartiet kom in i leken. Tidigare så har Socialdemokraterna stöttat oss Demokrater och tvärtom att alltid prioritera barnen i förskolan. Nu senast så hade vi en diskussion om det. Det fanns under 127 miljoner till barnpengen mot 60 miljoner. Ni valde 60 miljoner, ni skär ner i förskolan. Det är inte en socialdemokrati vi känner igen från förra året. Förra året var vi överens och året innan dess om att vi ska inte hålla på med pengar till att stödja föreningar med islamism och extremism och odemokratisk verksamhet. Nu rinner pengarna i full fart iväg till det. Socialdemokraterna var de som tydligast i detta fullmäktige förra året stod upp för att vi inte ska ha gräddfiler till vissa specifika grupper i bostadskön och nu har man släppt på det. Det är en mängd saker som man bara svänger på, från ett årsskifte eller från en månad till en annan. Det gör att vi måste säga det igen. Jag har sagt det tidigare, vi är oerhört besvikna på Socialdemokraterna och vi hade stort hopp om er under förra mandatperioden. Förra året. Men nu tyvärr framstår den mer som en blek kopia av Vänsterpartiet.

### **Håkan Eriksson (V)**

Kan trycka på det för hela församlingen att det här är ju då Göteborgs Stads årsredovisning för 2022 och det är då verksamheten för det gångna året som vi ska fokusera på som ämne för debatten. Och jag hoppas att vi hjälps åt med att följa det. Nästa talare är Axel Darvik (L), därefter Karin Pleijel (MP).

**Axel Darvik (L)**

Tack ordföranden. Här finns mycket som vi kan vara stolta över när vi summerar året 2022 och den årsredovisning som läggs till handlingarna här. Inte minst tror jag att många tänker på våra barn och unga, att kunskapsresultaten ökar och stärks på nästan alla nyckeltal. Det är jätteviktigt för framtiden att våra barn och ungdomar får med sig den utbildning som man behöver för att klara sig i livet och att man stärker möjligheterna att komma ut i egen försörjning. Men vi är inte alls nöjda med detta. Naturligtvis hade vi behövt fortsätta i den här riktningen. Viktiga satsningar som vi gjorde var ju just satsningar på läromedel där faktiskt Göteborg placerade sig i topp i hela landet när det gäller med den typen av satsningar. Men också hur vi jobbar med mindre undervisningsgrupper och tidiga insatser och särskilt fokus på speciallärare. Och jag får tacka också för det samarbete som varit, inte minst i grundskolenämnden med partierna där i både Moderaterna och Demokraterna. Vi har också kunnat stärka kvaliteten i äldreomsorgen och jobbat för att hand i hand med näringslivet, förbättra miljön och stärka den gröna omställningen och samtidigt skapa nya gröna jobb. Det tycker jag känns väldigt bra för framtiden. Vi ser också att kommunen producerar ett mycket starkt ekonomiskt resultat. Det innebär att det finns resurser inför de tuffa tider som vi nu är i. Och i de tiderna så vill jag verkligen betona det stora ansvar som ligger på det nuvarande minoritetsstyret, det var inte så att Göteborgarna valde, en majoritet valde de här vänsterpartierna. Men på grund av de förhandlingar som var efter valet så är det som nu ett rödgrönt styre och de partierna har stort ansvar för att nu göra rätt prioriteringar. Även om förutsättningarna är goda och det finns gott om resurser och sparade medel också i kommunen så gäller det att prioritera det som är viktigt, det som är välfärdens kärna och absolut inte spara ner på barn och unga. Och där ser vi nu oroväckande signaler om att hundratals personer kommer tvingas lämna skolorna i Göteborg. Det vore absolut mycket dåligt och något som bör undvikas så långt det bara är möjligt. Det här handlar om att verkligen ta det här ansvaret. Vad är det som är kommunens viktigaste kärnuppgifter och att man vågar prioritera det. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack. Då är nästa talare Karin Pleijel (MP), därefter Elisabet Lann (KD).

**Karin Pleijel (MP)**

Att vi lever i oroliga tider, det har inte undgått någon. Det påverkar och skapar osäkerhet för det ekonomiska läget. Och i Sverige har vi en högerregering som vägrar att se kommunernas behov. Vi har så många viktiga uppgifter i Göteborg som hotas av försämrad ekonomi, välfärden, tryggheten, den gröna omställningen, att vi har en regering som också bromsar och motverkar effektiva satsningar för miljön. Det är en skam för Sverige. I måndags slog ett världsrekord 424 ppm koldioxid, det har aldrig varit högre halt. Och inte nog med att halten är den högsta, utsläppen 2022 som spär på detta har heller aldrig varit högre. Att vara passiva och tro att det här löser sig självt, det är inget alternativ. Det är lika blint som att svischa fram i lössnö offpist och bara känna hur gott det är att se på utsikten ner i dalen och blunda för och Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

inte se bakom sig bakom ryggen. Missa den lavin som snabbt närmar sig. Det är då allmän kunskap att vår överkonsumerande livsstil skulle kräva fyra jordklot om alla skulle leva som vi. Vi som har en lön på 25 000 men spenderar 100 000 varje månad. Det håller inte. Pekar de lokala kurvorna 2022 åt rätt håll? En positiv sak att läsa i årsredovisningen är våra gröna obligationer. En modell som Göteborgs stad blev uppmärksammas för 2013 när vi införde dem först i världen. Göteborg har i dag gröna obligationer för 18,4 miljarder. Ungefär mer än en tredjedel av den totala upplåningen. Vi har ett ambitiöst och bra miljö- och klimatprogram med målsättningen att nå nära noll 2030. För att nå dit måste vårt klimatavtryck minska radikalt, även om det märkligt nog inte framgår särskilt tydligt av årsredovisningen. Axel Josefson skriver om miljö i sin inledning att EU utsett Göteborg till en av Europas hundra klimatneutrala städer. Tyvärr räcker det inte med en signatur på ett papper som säger att vi ska vara föregångare. Det kräver aktion. Det kräver minskade utsläpp. Att det tidigare högerstyret sa nej till flera av de 82 förslag som fanns i rapporten Fossilfritt Göteborg Vad krävs har då inte direkt ökat takten. Vi i det rödgröna styret tar välfärden, tryggheten och den gröna omställningen i sin helhet på det allvar som dessa frågor förtjänar. Trots den oroliga tiden gör vi rödgröna nu allt i vår makt för att i handling skapa ett Göteborg i framkant. Ett Göteborg att vara stolt över. Tack.

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack. Då var nästa talare Elisabet Lann (KD), därefter Emmyly Bönfors (C). Varsågod Elisabet.

### **Elisabet Lann (KD)**

Tack så mycket, ordförande, fullmäktige och åhörare. Det är en minst sagt omtumlande mandatperiod som vi lämnar bakom oss. En period som kastat oss in i en ny typ av händelser som vi tidigare bara konsumerat som underhållning på film. Pandemi med överfulla intensivvårdsavdelningar och många långa månader i väntan på vaccin och det normala. Knappt hinner vi landa i det normala innan ett krig bryter ut i Europa. Det är mot den bakgrunden en stor lättnad att läsa årsrapporten för 2022 och därmed summera en mandatperiod som mitt i kaoset tagit oss några viktiga steg i rätt riktning inom flera avgörande områden. Inte bara bostadsbyggandet utan även till exempel ökad grundbemanning och ökad valfrihet inom äldreomsorgen. Jag tycker det är beklagligt att Daniel Bernmar, i sin vana trogen använder statistik som den druckna använder en lyktstolpe som stöd snarare än upplysning. När kvaliteten på äldreomsorgen gick ner ganska kraftigt i övriga landet så stod Göteborg kvar under flera år av pandemi. Det gör att vi har klättrat flera placeringar i internationella jämförelser. Det måste ändå ses som ett ganska gott betyg när man tagit sig igenom en så svår prövning. Men viktigast av allt skulle jag säga är att vi lyckades bryta en mycket oroande ekonomisk trend med ökande gap mellan intäkter och utgifter. Det var den situationen vi tog över i. Det var en utveckling som var oerhört skadlig och som om den hade fått fortsätta hade inneburit ett fullständigt förödande utgångsläge för den utmaning som vi nu befinner oss i. Historiskt hög inflation och befarad begynnande lågkonjunktur. Man kan reglera hur mycket som helst över att lägga pengar på hög och att Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

bada i fulla kassavalv. Men faktum är att hade den här staden styrts med röd budget de senaste åren så hade till exempel bara grundskolenämnden med årets budget saknat en halv miljard för uppjusteringen bara av det kommunala indexet. Blåser man upp kostymen i goda tider istället för att samla i ladorna eller stadens kassavalv om man så vill, så är risken stor att man tvingas till drakoniska åtstramningar. För att använda ett bildspråk som jag vet att ni förstår så riskerar man att behöva gå i kuperad som Kalle Anka. Det kan verka lustigt, men inte särskilt ansvarsfullt. Mycket kallt. Att överskotten blev så stora är inte bara ett göteborgskt fenomen utan hela kommunsverige gjorde överskott 2020 30 miljarder, 2021 38 miljarder och av denna anledning så har vi också kunnat trycka ut hundra och åter hundra miljoner till våra verksamheter som tillfälligt stöd under kris och pandemi. Fullmäktige jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack! Då var det Emmyly Bönfors (C). Varsågod Emmyly.

**Emmyly Bönfors (C)**

Tack för ordet. Jag var börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och jag kan ju konstatera nu när jag tittar tillbaka på årsredovisningen här att det har varit ett arbete präglat av ett samarbete som haft en gemensam syn på människors frihet, förmåga också hur välbefinnande skapas. Sedan tycker jag att det låter ganska självgott från vänstersidan här från (S), (V) och (MP) där man å ena sidan säger hur dåligt skött allting har varit de senaste fyra åren men å andra sidan plocka russin ur kakan som är goa grejer som man ändå tycker har varit ganska bra som ett nytt miljö och klimatprogram. Ja, det har ju funnits andra bra grejer. Energiplan, det har funnits elektrifieringsplan som har arbetats fram, en grön plan inför arbetet med de nya stadsbyggnadsnämnden skulle komma på plats. Också ett stort arbete som vi gjorde under förra mandatperioden som avslutades förra året och nu är det på plats. Vi ansökte om att få bli en av EUs hundra klimatneutrala städer och kom med bland väldigt många ansökande städer i Europa. Och det är klart att det tar ett tag att få det i rull. Vi blev uttagna förra året och nu är det upp till bevis var det ska leda till. Bevis för det nya styret och se vart de kan ta det. Och allt detta skedde under en pandemi med en besöksnäring till exempel, som gick på knäna som vi också gjorde starka insatser för i dialog med dem. Inte minst vad gäller att se till att vi får möjlighet att ha uteserveringar året runt och att ta fram nya riktlinjer för alkoholservering till exempel bara för att nämna några russin ur kakan. Vi drev även på området i Biskopsgården som skulle bli en trädgårdsstad under förra året och det är på rull och vi drev igenom Pilotområde cykel som vi nu kunde se. Nu cykelbana på plats och många av de förslag som lades fram inom Pilotområde cykel var ju också Karin Pleijel ute och tog äran för i GP häromdagen och det hoppas jag nu ska bli verkstad där. Så när vi kommer till ekonomin så stämmer det ju att det blev ett överskott på grund av statliga medel och vissa försäljningar. Och det var väl tur det att vi sparade i ladorna då. För det är ju också de pengar som används nu i en lågkonjunktur. Annars hade ni inte fått ihop er budget inom (S), (V), (MP) och ni har ju fortfarande inte pekat på hur ni kommer få ihop nästa års budget så det blir kul att se. Slutligen så talade Karin Pleijel mycket om att det var fyra förlorade år och nu är

Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

det upp till bevis. Så då vill jag fråga vad kommer ni göra annorlunda? Du får chans att komma in här igen sen Karin. Vad kan man göra annorlunda? Hur ska ni prioritera för att minska klimatutsläppen? Tack.

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack! Då var gruppledarnas inledande anföranden genomgångna och vi har en talarlista och för fortsatt genom Göteborgs Stads. Årsredovisning 2022 Det föregående verksamhetsåret och jag ger ordet till Jonas Attenius (S), därefter Axel Josefson (M). Varsågod Jonas.

### **Jonas Attenius (S)**

Tack för det ordförande. Jag ska försöka hålla mig just till 2022 då som är temat för den här punkten. Det har konstaterats vid flera tillfällen då kring överskottet här och att det inte, som jag är kritisk mot, att det inte har lagts ut i verksamheterna och att man investerat i välfärdsprogram. Vad är skälet att det också blev ett sådant överskott? Det är ju att den förra regeringen såg till att skjuta till resurser ut till kommunerna, inte minst under pandemin, som gjorde att man fick pengar för att kunna investera i välfärden. Och min bild är ju att det gjordes aldrig. Det gjordes inte. Tvärtom så fanns det tydliga mål om att personalvolymerna ska minskas. Men utan någon helst tydlig inriktning. Nu skryter man från den borgerliga sidan med moderaterna i spetsen att man ska gå fram med byråkratibesparing och så vidare. Men när jag lyfter detta och vilket vi faktiskt gör nu, ja då kan det från talarstolen 2022 års debatt för hokus pokus. Hur tänker ni kring detta framåt? Är ni nöjda med, du kan inte vara nöjd Axel Josefson, med det resultatet kopplat till personalvolymen för det gångna verksamhetsåret och hur det har utvecklats. Det är ju inte omöjligt. Och tittar vi på klyftorna i den här staden som har växt. Det kan vi heller inte vara nöjda med. Det kan du inte säga. Axel. Nej, tur att vi nu har ett styre, det rödgröna styret som på riktigt vågar sätta välfärden först och på riktigt också investera i vår välfärdspersonal. Tack.

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack, då var replik begärd av Martin Wannholt (D). Varsågod Martin.

### **Martin Wannholt (D)**

Ja, nu har ni öppnat upp, då kan man inte missa det. Tack för de klargörande orden Jonas, men du får ändå sträcka på dig lite. Var lite stolt över vad vi gjorde förra mandatperioden. Vi började ju ganska tidigt, (S) och (D) med återremiss av budgeten och fick till, om du kommer ihåg, en förstärkning jag kommer inte ihåg exakt, 138 miljoner, tror jag det var i grundskolan och förskolan. Sen drev vi på i opposition med er. Det gjorde ju att Helene Odenjung sista året hon la budget där höjer hon ju upp ramen i grundskolan. Jag tror det var med 300 miljoner så redan där var de upp, de förslag till besparing hade vi ju redan tagit igen om du kommer ihåg. Om man tittar på de indexen, de 1,5 procenten som var i besparing stora delar och sedan fortsatte vi med förskolan för den har vi alla i detta forum underfinansierat under Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

lång tid och sen sista året så valde vi att prata med alliansen för dem var lättare och få mer på förskolan sista år för 2022 och sedan nu i budget för 2023 och i den komplettering så har vi hållit fanan från Demokraterna i alla fall. Tack.

### **Håkan Eriksson (V)**

Då är vi tillbaka till talarlistan då har vi Axel Josefson (M), därefter Daniel Bernmar (V). Varsågod Axel.

### **Axel Josefson (M)**

Tack för det ordförande. Jag tänkte att vi börjar lite i ekonomin för det är det som vänstersidan uppehåller sig här vid och det är sant. Vi hade goda resultat under föregående mandatperiod. Det fanns många orsaker till det, varför det blev väldigt bra resultat sista året. Det handlar ju om de statsbidragen vi fick från staten, tillfälliga statsbidrag också noga med att säga det. Och staten gjorde ju stora satsningar, inte stora satsningar, men de gjorde ju stora stödpaket ut till kommunerna utifrån pandemin och att kommunerna skulle kunna överleva under pandemin. Det var ju anledning till varför man gjorde detta och det handlar om att täcka upp eventuella förluster som du har i egen verksamhet. Det var ju aldrig tänkt till att du skulle ha någon permanent höjning av ramarna. Och hade man tillämpat den din princip där, Jonas, då hade du stått i ett helt förödande läge 2023. Precis som Axel Darvik eller om det var Emmyly som sa det. Nej, det var Elisabet som sa detta. Förlåt att då hade ni ju haft en ram på det här exemplet på 500 miljoner och då höja den med 6%. Good luck, säger jag. Det hade ni inte löst så att vi hanterade de tillfälliga pengarna på ett bra sätt tycker jag. Och det gjorde också att förstärkte vår soliditet och att vi nu har ett handlingsutrymme som ni inte hade haft om vi hade bränt iväg de pengarna enligt ert förslag. Sedan så blir jag ju väldigt nyfiken på Daniel när han börjar prata om att han ska ändra regelverket nu, för nu ska han sätta sprätt på pengarna lite som Pojken med guldbyxorna. Vad är det för förändringar du tänker? Och då hade vi ändå kunnat få ett upplysande oss här i den här församlingen och veta hur du, hur du tänker sätta sprätt på på kommunkassan. Och sist men inte minst så blir man ju också väldigt nyfiken då när man nu pratar om de stora satsningar ni ska göra framåt, hur kommer ni hantera skatten? Det kan ju vara dags att ta den diskussionen också, att berätta för göteborgarna om ni tänker höja skatten under nästa år. Det tror nog många hade velat få reda på. Tack.

### **Håkan Eriksson (V)**

Tackar, på det anförandet har två personer begärt replik, först Jonas Attenius (S), därefter Daniel Bernmar (V). Varsågod Jonas.

### **Jonas Attenius (S)**

Tack för det ordförande! Ja, det handlar ju som sagt debatten om 2022 så att det blir lite i backspegeln vi tittar här. Och tittar man på de statsbidragen precis, det var ju regeringens

statsbidrag den tiden som har tillfört resurser. Och det är rätt Axel att stor del också var kopplat till pandemin. Men statsbidragens nivå var ju också på en annan nivå och jag sa också i mitt anförande att det gäller att klara både och. Det gäller att klara investeringar i att stadsutveckling och så vidare och bygga en stad. Men det handlar om att också orka investera i vår personal och då måste man göra riktade satsningar dit som behoven är som störst. Vårdförpersonalen hade inte en tillstymmelse till riktning på er och er personalpolitik. Det fanns ingenting om att spara in på byråkratiadministration under 2022. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, kontrareplik begärd av Axel Josefson (M), varsågod Axel.

**Axel Josefson (M)**

Tack för det ordförande. Jag delar inte den bilden Jonas, utan min bild är att vi jobbar aktivt med att spara in på byråkrati och administration och försökte komma åt det på lite olika sätt med välfärdsproblematiken. Men för att ändå gå tillbaka lite till statsbidragen för det tror jag kan vara ganska klädsamt och ta diskussion kring det. Att de statsbidrag som vi har fått detta året, de har aldrig varit så höga sedan innan pandemin alltså. Om man bortser från pandemin så är statsbidragen mycket högre än vad de någonsin har varit. Jag tror det viktigt att ta med sig det och sedan i den andra delen att man måste tänka framåt. Jag vet att du Jonas var ute i media och ville ha mer och ökade statsbidrag, men det hade ju varit helt förödande för nationens ekonomi om vi nu hade börjat låna upp en massa pengar. Då har du inte kunnat bekämpa inflationen och då hade vi fått leva med hög inflation under lång tid och det hade varit helt förödande för vår ekonomi. Så att nu håller ju staten igen. Jag tror att vi behöver anpassa oss efter det läget här i stan och vi har goda förutsättningar att kunna göra det. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Ny replik Jonas varsågod.

**Jonas Attenius (S)**

Ja, lite kort. 2022 som sagt handlar debatten om. Kan du ge mig ett enda konkret förslag hur ni tog i med hårdhandskarna för att spara in på byråkrati och administration under 2022 Axel? Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack och då är vi på nästa replikskifte. Då har det Daniel Bernmar (V) som begärt replik. Varsågod Daniel.

**Daniel Bernmar (V)**

Tack ordförande, fullmäktige, Göteborgare. Ja, jag ska se vad jag lyckas åstadkomma under ett replikskifte. Jo, det som nämns på denna sidan flera gånger när det kommer till ekonomi är handlingsutrymme, sa Axel och jag tror att vi har nu sett till att lånat oss fulla så vi kan skydda oss när lågkonjunkturen kommer etcetera etcetera. Olika kommentarer kring detta och att nu använder vi de pengarna tror jag Emmyly sa, det gör vi inte. Det är missvisande, men jag struntar i det. Poängen är ju att kommunerna enligt lagkrav har ett balanskrav. Vi har särskilda regler för statstjänstemän och vi har regler för god ekonomisk hushållning, eller hur? Alla de här reglerna och alla de här lagkraven gör det inte möjligt att använda de resurser som ni kallar handlingsutrymmet. Vi är begränsade av lagstiftning och annat. Jag är jätteintresserad av vad Axel menar med handlingsutrymmet. Vad betyder det och vad ska Axel göra? Men att vi nu har dubbelt så hög soliditet som är målsättningen och målvärdet i våra egna riktlinjer? Tack.

### **Håkan Eriksson (V)**

Kontrareplik av Axel Josefson (M), varsågod Axel.

### **Axel Josefson (M)**

Tack för det ordförande, fullmäktige, Göteborgare. Ja, det enkla svaret på den frågan, Daniel det är en ökad soliditet, det vill säga att vi har mer eget kapital och att vi faktiskt slipper att låna pengar. Denna fördubbling av soliditeten har ju minskat våra lånekostnader, i alla fall inte ökat de i den utsträckningen de skulle ha gjort om vi hade haft samma soliditet. Där har du ett handlingsutrymme som du har fått och som du faktiskt kan använda för att göra satsningar. Det finns där, tack.

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack, ny replik begärd av Daniel Bernmar (V). Varsågod.

### **Daniel Bernmar (V)**

Tack ordförande, fullmäktige. Och där kommer kanske skillnaden då om det samlade värdet som vi ska ta in för göteborgarna. Allting handlar om att vi ska minska kapitaltjänstkostnaderna under några enskilda år, då har vi kanske olika syn på hur ekonomin borde se ut och vad vi borde göra. För det krävs stora investeringar. Att ta hela den kostnaden samma år som man ska göra en investering som ska hålla i 60 år är inte alltid helt rimlig, det tror vi alla egentligen är ganska överens om. Då blir det väldigt lite gjort och det tror jag att du också egentligen har samma uppfattning som jag. Och då måste vi diskutera vad ska användas för att bygga för att hålla Göteborg stängden under en väldigt dålig tid. Och då kommer vi till den svåra frågan därför att många av de här reglerna omöjliggör att vi använder och skyddar verksamheterna här och nu. Och det vet ju du också. Och då, allt det här är ju kapitalet upparbetat allt det som Emmyly pratar om. När hon säger att "vi har lagt

pengar på hög som vi kan använda”, då är svaret nej, det kan vi inte. För lagen säger att vi kan inte. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack Daniel. Ny kontrareplik av Axel Josefson (M). Varsågod.

**Axel Josefson (M)**

Tack för det ordförande. Jag tror så här: Man får nog fundera lite på vad hade varit alternativet? Hade vi kört med eran filosofi att vi hade höjt ramarna då med de här miljarderna som vi fick i resultat? Då hade du haft ett helt annat läge när du skulle hantera nästa år. Det som jag skulle säga, den stora bristen i eran ekonomiska politik är ju att ni inte har någon långsiktighet i detta. Ni har ju bara lyckats komma överens om hur ni ska hantera detta året. Men ni har ingen strategi eller ni har ingen överenskommelse, i alla fall vad vi vet, på hur ni ska hantera år två och tre och det tror jag är väldigt viktigt att man faktiskt har när man nu kommer in i en sådan här svår situation, att man faktiskt tänker långsiktigt och att man successivt jobbar för att kunna hantera situationen. Sedan är det så. Jag vill ändå vidmakthålla det, att har du lägre räntekostnader så har du ju ett större handlingsutrymme. Men så enkelt är det.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, ny replik av Daniel Bernmar (V), varsågod.

**Daniel Bernmar (V)**

Tack ordförande! Men du har ju själv tillstått i den här årsredovisningen som vi pratar om nu. Jag tänker att det är den vi diskuterar nu i första hand, tillstått att ja, det har blivit en mer oattraktiv arbetsgivare. Folk vill inte jobba i den här staden. Det står det i den här budgeten, det är inte uppfyllt i målet. Äldreomsorgen. Den har blivit sämre. Det är inte uppfyllt det målet. Så det handlar ju också i grund och botten om verksamheterna. Och fortsätter man urholka verksamheten för att det ser i alla fall bra ut på banken då har vi ett rätt stort bekymmer. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, då är det en ny kontrareplik, Axel Josefson (M), varsågod.

**Axel Josefson (M)**

Tack för det herr talman, jag menar herr ordförande. Jag kan villigt tillstå det Daniel, vi har inte uppfyllt alla de mål som vi har satt den här budgeten och det finns en anledning till det också. Och det handlar om att vi har haft höga ambitioner. Vi har satt tuffa mål för vi har velat, velat utmana våra förvaltningar och det klart att i vissa fall så lyckas vi inte med det.

Sedan delar jag inte uppfattningen att Göteborgs Stad ska vara en oattraktiv arbetsgivare. Ja, jag skulle inte vilja sprida det ute på stan utan jag vet att det finns många här i Göteborgs stad som trivs här och som är väldigt stolta att jobba för staden och som gärna gör det. Och vi har också många sökande till tjänster här så att jag ska säga att Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare även nu när minoritetsstyre har tagit över. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack för det! Ny replik av Daniel Bernmar (V). Varsågod.

**Daniel Bernmar (V)**

Tack ordförande. Det är inte jag som sprider den bilden utan det är de som är anställda i staden som sprider den bilden och det är det som är bekymret. Det är det vi måste vända. Och sen undrar man ju då, när vi inte uppfyller målen på alla dessa verksamhetsområdena, hur kommer det sig att ni uppfyller målen på det ekonomiska området? Inte bara uppfyller dem utan soliditetsmålet är ju 100% högre än målvärdet, egenfinansieringsskalan är 100% högre än det målvärde som vi har satt. Så det är inte att ni har nått målet. Det är att ni har vida överstigit de målen samtidigt som verksamheterna blöder samtidigt som våra medarbetare undrar: vart är resurserna för att verksamheten ska fungera? Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack! Replikskiftet går vidare, med ny kontrareplik. Varsågod Axel.

**Axel Josefson (M)**

Tack ordförande det enkla svaret på den frågan Daniel, det är att vi har fått mer pengar in i verksamheten. Det är en kraftigt förbättrad arbetsmarknad och högre skatteinbetalningar. Plus att staten gick in under pandemiåret med stora satsningar på kommunerna. Det är den enkla sanningen i detta och sedan när det gäller hur man upplever Göteborgs stad som arbetsgivare. Jag vet inte vilka källor du har, men vi hade ju vår redovisning nu på kommunstyrelsen stadsledningskontoret och där förbättras ju arbetsmiljön i alla fall vad jag kan uttolka när vi pratade om de siffror vi får därifrån. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, en ny replik begärd av Daniel Bernmar (V). Varsågod.

**Daniel Bernmar (V)**

Tack ordförande. Ja, mina källor i är årsrapporten som vi har framför oss och som vi behandlar idag där det är väldigt tydligt att målen inte är uppfyllda. I den tabellen som vi själva behandlat på kommunstyrelsen så det framgår ju väldigt tydligt att vi har stora brister

och stora bekymmer och att en av anledningarna till det är utarmning av verksamheterna. Och det är klart att vi måste möta den utmaningen. Vi måste ju se till att göteborgarna får den välfärd de förtjänar och att våra medarbetare känner en trygghet med att inte bara att de är välkomna på jobbet utan att de blir mottagna på jobbet med de resurser de behöver för att slutföra den uppgift de har. Det ansvar de har. Tack.

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack! Då var replikskiftet avklarat och vi går tillbaka till talarlistan och då är det först Daniel Bernmar (V), därefter Martin Wannholt (D). Nej, Daniel strök sig. Då är det Martin Wannholt (D), därefter Karin Pleijel (MP). Varsågod Martin.

### **Martin Wannholt (D)**

Tack! Herr ordförande. Jag vill fortsätta att diskutera den spännande diskussion om överskott. Det blev ganska stort förra året. Vi har haft större tidigare och vi har totalt under mandatperioden 11,5 eller 12 miljarder som har sparats och detta har då sparats naturligtvis tack vare regeringens olika extra stöd under pandemin, en del försäljningar och trots att Socialdemokraterna och Demokraterna tvingade förra styret att höja upp ramar till förskolan till grundskolan. Det var under de föreställningarna i denna sal där Daniel Bernmar satt helt tyst, tyst, tyst och tryckte på den gula knappen för han hade förhandlat bort sig. Så han fick stå här och prata och skälla med fula ord på tidigare ordförande om att han var Von Anka och allt möjligt som du fick stå ut med. Men det är ju så och sedan måste vi kunna räkna här inne och det blir djupt bekymrande när jag hör Daniel står här för de här 11,5 miljarderna de har ju hållit tillbaka skuldökning. Allt annat lika, de har ju hållit tillbaka skuldökning. Och tittar vi på ränteskillnaden från förra året, i år och framförallt för nästa år bara de 12, allt annat lika de 12 miljarderna. Det är 300 miljoner kr, 300 miljoner kr, mindre i räntebetalningar. Räntebetalningar. Det kan gå rakt ut i driften. Detta är inget konstigt. Alla här inne som äger någonting har haft ett lån på någonting och sedan om räntan går upp eller ner och vet skillnaden. Så fungerar det i en kommun med. Så du har ju fått med det nu, tack vare Von Anka här, har du fått med det nu 300 miljoner in i ränteökningen här nu att lägga på välfärden tack!

### **Håkan Eriksson (V)**

Tack, på det anförandet har Daniel Bernmar (V) begärt replik. Varsågod Daniel!

### **Daniel Bernmar (V)**

Tack ordförande. Jag vill bara konstatera att jag har aldrig kallat någon Joakim von Anka. Jag har pratat om Joakim Von Anka-politik och det är väldigt viktigt för mig och det är en stor skillnad. Jag sätter inte epitet på människor utan på politik. Tack.

### **Håkan Eriksson (V)**

Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

Tack, kontrareplik Martin Wannholt (D), varsågod.

**Martin Wannholt (D)**

Kunde du inte kommentera när du ändå bad replik om att du ändå är glad att det finns 300 miljoner kr nu i det här höga ränteläget, långsiktigt att lägga på välfärden under ditt styre tack vare regeringens stora bidrag, tack vare försäljningar och annan återhållsamhet. Trots de välfärdsförstärkningar som (S) och (D) lyckades förhandla igenom med alliansen.

**Håkan Eriksson (V)**

Ny replik Daniel Bernmar (V) varsågod.

**Daniel Bernmar (V)**

Tack ordförande! Jo, men jag konstaterade att det så kallade handlingsutrymmet då det är kapitaltjänstkostnaderna och det tycker jag är ett svagt argument och det tycker jag är ett svagt argument därför att det spelar ingen roll hur låga kapitaltjänstkostnader om man inte har förskollärare som vill göra jobbet. Det spelar ingen roll hur låga räntekostnader man har om man inte får byggt en skola, man behöver bygga och så vidare. Det krävs alltid en balans och det är den balansen jag skulle vilja diskutera. Det är den balansen jag tycker att högerstyret har hamnat fel i.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack. Ny kontrareplik från Martin Wannholt (D). Varsågod!

**Martin Wannholt (D)**

Ja, nu får vi vara lite noga för att debatten kommer alltid tillbaka. Ibland går det år, ibland går det månader. Det snurrar runt. Då vill jag ändå fråga dig igen. Nu har vi 300 miljoner som du kommer ha ökat handlingsutrymme åren framöver, allt annat lika, när det gäller antalet förskollärare, tänker du nu. Vi vet ju med de här 60 miljoner ni har förstärkt förskolan så kommer det gå ner antalet förskollärare i förskolan i år. Kommer du stå och skylla det på att, du pratar om förskola och inte kapitalkostnaderna, för det under din tid som det kommer skäras ner nu. Ska du skylla det på regeringen eller på Axel Josefson? Eller ska du någon gång börja ta ansvar själv för er politik? Ni har lagt en underfinansierad budget i förskola.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack! Ny replik av Daniel Bernmar (V) och vi har som sagt årsredovisningsdebatten och inte en budgetdebatt.

**Daniel Bernmar (V)**

Ja, jag tänker, ordförande tack, jag svarar kort: ja.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack för det. Då var replikskiftet avklarat och vi går tillbaka till talarlistan och det är Karin Pleijel (MP), varsågod Karin.

**Karin Pleijel (MP)**

Det var så, då ska vi byta spår. Ni som har läst årsrapporten på sidan 145 och sett utvecklingen för det hållbara resandet och kanske med mig förfäras över att cykel andelen står och stampar kring 7% år efter år trots att vi vet att 50% av göteborgarna har under en halvtimmas cykelpendlingsavstånd Och jag är glad för Emmyly Bönfors (C) för det ni pratar om Pilotområde cykel. Och jag är glad för alla investeringar som vi haft gemensamt i våra budgetar och så som handlar om att bygga ut enligt cykelplanen med pendlingscykelbanor och liknande. Och det är precis som du säger, att vissa byggprojekt får vi skörda nu frukterna av, precis som ni skördade frukten av Ulf Kamnes stadsutvecklingsplaner förra mandatperioden. Vad kommer vi göra annorlunda? Den frågan fick jag av Emmyly Bönfors här och jag säger: läs vår budget och vår budget har inte haft några klimat bromsklossar inblandade kan jag ju säga. Det handlar om att prioritera, driva på strategier, kavla upp ärmarna, agera som en afrikansk elefant brukar jag säga. Ni vet sådana där elefanter med enormt stora öron. Det handlar om att lyssna på medborgarna. Det handlar om att lyssna på verksamheterna och på näringslivet. För vi vet ju att det finns många i näringslivet som springer väldigt fort nu. De har förstått och tagit konsekvenserna av innebörden i uttrycket "there is no business on a dead planet". Förutom trafikomställning och att skapa en 15 minuters stad som det står om i vår budget. En stad för människor och lek med vind, sol, solenergi, hållbart cirkulärt byggande, cirkulär ekonomi, elektrifiering, matproduktion, energisparande och det handlar också om klimatanpassning, ett ämnesområde vi inte har pratat om i dag. Men jag rekommenderar speciellt att läsa sidan 22 i budgeten. Där står det. Om takten visar sig vara otillräcklig för att nå miljö och klimatmålen ska fler och förstärkta åtgärder genomföras. Tack,

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, på det anförandet har Axel Josefson (M) och Emmyly Bönfors (C) begärt replik. Varsågod Axel.

**Axel Josefson (M)**

Tack ordförande, fullmäktiga, göteborgare! Det är positivt tycker jag att du vill fortsätta med våra cykelinvesteringar. Vi har dragit igång stora satsningar under föregående år och vi är väldigt nyfikna på er budget och också försökt läsa in oss i den budgeten och det var att du

kan dementera detta. Jag har nämligen hört att ett litet rykte som säger att era cykelinvesteringar saknar finansiering i Trafiknämnden eller den före detta Trafiknämnden. Jag tror det var ett underskott på 120 miljoner. Du kanske vet mer om det och hur ni ska hantera det. För det är klart att det är viktigt att kunna gå från ord till handling och att kunna fullfölja saker och ting. Men det kanske är ett missförstånd som jag har missuppfattat. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, då är det kontrareplik av Karin Pleijel (MP) och vill påminna om att hålla oss till ämnet. Varsågod Karin!

**Karin Pleijel (MP)**

Ja, det är så. När man tar över ett styre så kommer man till ett dukat bord och i vissa fall så är det dukat med läckerheter. Ibland är det engångsmaterial, engångs satsningar, ett års satsningar. Det är det så att det är bland annat vet jag att det här problemet med stadsmiljönämnden beror på att vi har tagit över någonting från förra styret. Precis som vi tar över de goda satsningarna så tar vi över det som är underskott därifrån också. Jag kan nämna gång och cykelbron som jag är väldigt glad att vi tog beslut om i enighet förra mandatperioden. Den här Miljöpartiet drivit sedan 2002 har den stått i budgetar, så det är en lång kamp ibland för att få igenom sin politik. Men vi har kommit fyra månader in i en ny mandatperiod och vi kom till ett dukat bord. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack ny replik till Axel Josefson (M). Varsågod.

**Axel Josefson (M)**

Tack ordförande, fullmäktige. Tack för förtydligandet Karin. Det är som jag ser det så är det så med våra satsningar att de kan vara på ett eller flera år och det framgår ju i budgetunderlaget. Och då kan vi då bara konstatera att ni har missat detta och det blir lite märkligt att du ska stå här uppe i talarstolen och beskylla oss för dåliga satsningar och sedan har du inte ens koll på ditt eget domän. Men vi kanske får se åtgärder kring detta. Det tror jag göteborgarna efterfrågar. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, ny replik av Karin Pleijel (MP), varsågod Karin.

**Karin Pleijel (MP)**

Vi ska naturligtvis ta ansvar för den situationen som är oavsett om bordet var dukat eller om det var utan duk, vilket det var i det här fallet.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, och då var nästa replik... då var det avklarat och då var nästa replik begärd av Emmyly Bönfors (C). Varsågod Emmyly.

**Emmyly Bönfors (C)**

Tack för ordet! Ja, men apropå det här med dukat bord. Jag ser ju i budgeten, som jag givetvis har läst Karin. I (S), (V), (MP)s budget så har man ju valt de nya målen i miljö- och klimatprogrammet som handlar om människan, klimatet och naturen som sina egna budgetmål. Det kan man väl kalla ett dukat bord ändå? När man då tittar på alla uppdrag inom miljö och klimat som ligger i den nya budgeten så är det kanske ett av alla dessa 20 uppdrag som vi inte är överens om, som ni inte hade kunnat få igenom och som vi som vi har drivit i tidigare styr också. Och det är det här med att man ska förbjuda fossil i reklam. Men i övrigt så ser jag inte riktigt vad ni har ens vunnit i det nya styret som ni nu ingår och jag ser det inte heller vad det är som är så nytt med er politik jämfört med vad vi drev under förra mandatperioden. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack, kontrareplik begärd av Karin Pleijel (MP) och jag kan påminna om att det här inte är en repetition av budgetdebatten utan det är årsredovisningsärendet. Varsågod Karin.

**Karin Pleijel (MP)**

Jag är kortfattad. Jag tror du får läsa lite noggrannare då, det är bland annat ett uppdrag som handlar om reglementen som handlar om hur vi styr den här staden, som handlar om klimat och miljö just, tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Tack! Ny replik begärd av Emmyly Bönfors (C).

**Emmyly Bönfors (C)**

Tack för ordet. Nu blir det ju nästan på en banal nivå, men jag hoppas ju att det nya styret avser att följa det nya miljöledningssystemet som vi var överens om förra mandatperioden. Apropå det här med nya, vad sa du, reglementen? Tanken är ju att miljö- och klimatarbete ska ske i den ordinarie verksamheten i alla stadens nämnder och bolag och det behöver inte ni ändra reglementena för. Det finns ett miljöledningssystem som vi tog fram. Hoppas ni använder det. Håll till godo. Tack.

**Håkan Eriksson (V)**

Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

Tack! Det är tomt i talarlistan, kan vi anse att överläggningen är avslutad? Svar ja. Då frågar jag: bifalles kommunstyrelsens förslag? Finnes så..

## **15. Stadsrevisionens årsredogörelse och årsrapport för 2022**

### **Aslan Akbas (S)**

Då är vi på ärende nummer 15 och klockan är 19:35. Vi har ju 42 ärenden att avhandla idag så är vi tacksamma om vi försöker få till det och bli av med en del ärende innan så att vi inte har dem till 25 maj.

Ärende nummer 15 är stadsrevisionens årsredogörelse och årsrapport för 2022. Revisionsgruppen har till fullmäktige överlämnat stadsrevisionens årsredogörelse för granskningen av verksamhetsåret 2022 samt revisorskollegiets årsrapport. 2022. Och här har jag talarlistan. Jag överlämnar ordet till Bengt Bivall (V).

### **Bengt Bivall (V)**

Stadsrevisionens årsredogörelse som ni nu har i era handlingar, sammanfattar våra granskningar av verksamheten för 2022. Förutom granskningen av stadens nämnder och bolag visar den också vår granskning av Göteborgs Stads årsredovisning för 2022 samt den kritik som stadsrevisionen och lekmannarevisorerna har lämnat. Vi har under året som gått uppmärksammat en rad mycket skilda områden och jag nämner här bara några som jag har föredragit i fullmäktige. Vi känner säkert igen stadens arbete med bostadslösa barnfamiljer. Måluppfyllelse i skolan för personer med intellekt eller funktionsnedsättning, palliativ vård och omsorg samt stöd till närstående och stadens skyfallshantering som vi behandlade så sent som nu i mars. Granskningarna visar att stadens nämnder och bolag överlag har bedrivit en ändamålsenlig verksamhet och säkerställt en tillfredsställande intern kontroll. Men som vanligt så förekommer det förbättringsområden. Det är så vi brukar uttrycka det.

Grundskolenämnden och Göteborg Energi AB fick båda kritik i form av en anmärkning. Göteborg Energi Din El Aktiebolag fick en erinran. När det gäller Göteborg Energi AB så har det visat sig att bolaget inte hade lyft principiella ärenden till kommunfullmäktige för ställningstagande. Det finns ju regler för det. Det gäller bland annat ett kapitaltillskott till Din El AB och en moderbolaggaranti på 100 miljoner euro som säkerhet för den finansiella handeln. Det rörde också en omfattande investering i en ny bio ångpanna. Den är mycket stor eller kommer att bli. Bara förberedelserna kostar 50 miljoner. Det förekom också omfattande brister inom elhandeln. Dotterbolaget Din El Aktiebolag hade drivits med underskott i tre år, vilket i sig innebär en avvikelse från ägardirektivet. Den interna styrningen och kontrollen inom elhandeln var otillräcklig, liksom moder- och dotterbolagets riskhantering. Man hade bland annat slutit avtal med olönsamma vindkraftproducenter, vilket i sig är en risk. Granskningen visade att det förekom spekulativ handel med el. Hanteringen av Handelsportföljen har brustit och portföljen har under de senaste åren uppvisat negativt resultat.

Revisorerna menade att spekulativ handel är mycket tveksam inom kommunal verksamhet och att handeln dessutom saknat koppling till slutkunderna, vilket både bolagsordningen och ägardirektivet förutsätter. Vi granskade flera nämnders arbete för att öka måluppfyllelsen för elever med intellektuell funktionsnedsättning och fann att bristerna i grundsärskolan var omfattande. Vissa elever hade inte fått den lärarledda undervisningstid de har rätt till. Elever hade heller inte fått det extra stöd och de anpassningar som de också har rätt till. Under året granskade vi också garanterad undervisningstid och även i den granskningen fann vi stora brister i grundsärskolan. Timplanenerna uppgick inte alltid i den minst garanterade tiden och det förekom att raster räknades som undervisningstid. Elevernas individuella utvecklingsplaner var ofullständiga och innehöll i vissa fall integritetskänslig information. Revisorerna bedömde att bristerna var allvarliga, i synnerhet med tanke på att eleverna som det handlar om tillhör en utsatt målgrupp och vi riktade därför kritik i form av en anmärkning till nämnden. Men det ska också sägas att av oss 22 revisorer så är det tre som har lämnat kritik i form av den lägre graden. En erinran. Vi har också granskat hur de finansiella målen och verksamhetsmålen som fullmäktige har beslutat hur de har hanterats. Vi bedömer att resultatet i allt väsentligt är förenligt med det finansiella mål som fullmäktige har beslutat. Vad gäller verksamhetsmålen kan vi se en gradvis förbättring av hur de hanteras, men menar fortfarande sambandet mellan genomförd verksamhet och utfallet på flera indikatorer som mäter måluppfyllelsen är svagt. Till sist så vill jag ändå passa på och tacka fullmäktige för att jag som ordförande i revisionen de fyra senaste åren har fått möjlighet att föredra våra granskningar. Nu träder andra till. I första hand skulle jag tro, nye ordföranden Jonas Ransgård som många av er känner väl till sedan länge. Tack ska ni ha!

#### **Aslan Akbas (S)**

Tack Bengt! Då har vi en talarlista. Vi börjar med Axel Darvik (L) först, därefter Martin Wannholt (D). Varsågod.

#### **Axel Darvik (L)**

Tack ordförande! Jag tackar för revisionen, för arbetet och vad gäller kritiken när det gäller grundsärskolan så finns det brister i den verksamheten. Ni uppmärksammar flera av de saker som också nämnden själva uppmärksammade tidigt och redan innan året var slut så hade man också vidtagit förändringar och gjort en ganska så omfattande organisationsöversyn av skolverksamheten i staden. Min fråga till Bengt Bivall gäller också kopplat till granskningen 2021. I den granskningen så fick grundskolenämnden en anmärkning. Det är ju den grövre graden för att man hade valt att deponera medel alltså skolpeng till föreningen Framsteg i skolan. Man hävdade då att grundskolenämnden hade avvikit från legitimitetsprincipen, dvs att man inte har följt lagar och regler. Att man har behandlat föreningen, att man inte har behandlat den lika och objektivt eller att riskhantering hade varit övernitisk mot föreningen. Under 2022 så beslutade nämnden precis på samma sätt som man gjorde 2021. Du säger det fanns inga skillnader i det agerandet som nämnden gjorde fram till det datum då föreningen förlorade sitt skoltillstånd. Sakförhållandena hade på inga sätt förändrats under första halvåret 2022. Ändå så väljer revisorerna att inte ta upp detta över huvud taget. När vi hade uppe detta

på kommunstyrelsen så bad jag om en återkoppling på att de hade ändrat sitt ställningstagande och varför man inte längre ville kritisera nämnden för det här agerandet. Jag ber att i det här sammanhanget då få återkomm till exakt samma fråga: varför har ni ändrat uppfattning och tagit tillbaka eran kritik avseende hantering av de deponerade medlen? Och varför nämner man inte ens det i sin uppföljning till nämnden? Varför man inte säger det när man följer upp dessa anmärkningar? Jag tycker att det är en brist i revisionens arbete och det kan ju finnas skäl också för att det är egen självkritik. Varför valde att rikta en anmärkning mot grundskolenämnden om man sedan inte längre kan stå fast vid det här när sakförhållandet inte ändras året därefter. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel Darvik (L), då lämnar jag ordet till Bengt Bivall (V). Och jag trycker inte på tidtagaren utan jag ger bara ordet, varsågod.

**Bengt Bivall (V)**

Tack för det ordförande och tack Axel för dina synpunkter. Det finns ju, som jag också nämnde i kommunstyrelsen, en stor skillnad mellan 2021 och 2022. 2021 så hade Framstegsskolan, Römosseskolan ju alla tillstånd till att bedriva verksamheten under stort krångel. Det kan man inte säga någonting annat om. Men under 2022 så har de ju inte haft det och det finns inte mycket kvar att revidera i den frågan. Ni har gjort på ett mycket korrekt sätt under 2022 är vår bestämda åsikt. Ni har till exempel frågat fullmäktige om hur ni ska bedriva den, förhålla er till den här skolan och följt då det råd som ni har fått därifrån. Så var det ju så att det fanns ju. Det hade ju gått till olika rätter får vi väl säga under 2021 som inte hade upplösts inom dom eller så. Så de har ju kommit under 2022 och har gått helt och hållet i Göteborgs stads fördel. Ja, det är väl det som är det väsentliga i det här sammanhanget. Sedan begärde Axel, tror jag, att vi skulle försöka ha en dialog längre fram om det här, och det kommer vi också att ha. Om inte jag är felunderrättad så är det bokfört 23 maj som ett datum och det ser jag fram emot.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Bengt. Axel, Du har begärt en replik på detta, varsågod.

**Axel Darvik (L)**

Tack ordförande. I den andra delen så är ju det rätt Bengt, att när det gäller de domstolsbeslut som kommit i både hovrätt och tingsrätt så har det visat sig att de agerande som jag förespråkade hela tiden, i vissa fall helt ensam, var helt korrekta. Både tingsrätt och hovrätt har gått helt på min linje och att det var rätt att deponera medlerna. Däremot i den första delen så stämmer ju inte det, för att likaväl som jag kan man inte se fram i framtiden så att säga. Under hela våren 2022 så fanns det ingen skillnad i sakförhållanden. Ni kunde ju omöjligt veta hur skolinspektionen eller domstolarna skulle agera utan då är man ju synsk och

det är ni ju inte så att därför undrar jag varför man inte följer upp detta eller på något sätt kritiserar. Om man nu ansåg att det var så allvarligt för att det var precis på samma sätt som man agerade under 2022.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel. Då går vi tillbaka till talarlistan och då är det Martin Wannholt (D), därefter Axel Josefson (M). Varsågod Martin.

**Martin Wannholt (D)**

Ja, jag vill uppehålla mig kring samma ämne eftersom vi har normalt en väldigt bra revision i Göteborg, någonting vi ska vara väldigt glada för och de djupdyker här och var och hittar saker och ständiga förbättringsområden. Och sen vill jag ge en eloge till de i presidiet som avgår nu. För om man jämför det med det som var förra mandatperioden så var det mycket mer media. Nu är det mer att förbättra verksamheter och styra. Så det ska ni ha stor eloge för. Men jag vill ta upp det igen nu här. Det är precis som Axel Darvik säger: Här ger ni en anmärkning för 2021 till hela grundskolenämnden. Sen visade det sig, ni ger en anmärkning, och där var ni inte eniga. Det var ju Tore och Bernt emot det. Och sedan får de rätt av stadsledningskontoret och hela vägen upp och nu säger ni ingenting om det första halvåret 2022. Jag tycker att med en sådan duktig revision ska man också bara våga gå upp och säga när någonting har blivit fel och ge lite upprättelse till den anmärkta grundskolenämnden och till de två revisorer som såg detta. Man kan inte bara plumsa på och låtsas och spela över bara för att man är duktig på allt annat. Man måste också tåla kritik. Alla är vi människor, vi gör fel. Men det viktigaste är ju att man lär sig av det och framför allt ber om ursäkt för det tycker jag Grundskolenämnden som gjorde ett fantastiskt jobb men också Tore och Bernt är värda. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Martin! Då är det Bengt Bivall (V) som har begärt ordet. Varsågod Bengt.

**Bengt Bivall (V)**

Tackar. Ja, vi tål kritik. Jag tål kritik vill jag säga och jag tycker vi har gjort det helt korrekt. Om jag får upprepa det under 2021 så hade den här Römosseskolan, framstegsskolan tillstånd att bedriva verksamhet och enligt lagen så ska de också ha den skolpeng som de var berättigade till. Det fanns inte mycket för oss att göra något annorlunda eller godkänna att man tyckte känslomässigt att den här skolan ska inte ha pengar, så kan vi inte agera som revisorer i vilket fall eftersom Martin har nämnt ett par av våra revisorer som hade något avvikande åsikt för 2021 så vill jag ändå för ordningens skull nämna att de var överens med oss andra om kritiken. Men i stället för anmärkning gav erinran, inte så väldigt stor skillnad. Den ena är formell kritik och den andra är informell kritik. Så är det. Men jag ser fram emot och hoppas att flera kan delta i den diskussionen. 23:e maj, det är väl i första hand med

grundskolenämnden, men Martin, jag kan gärna diskutera med dig vid lämpligt tillfälle också.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Bengt Bivall! Då går vi tillbaka till talarlistan och då är det Axel Josefson (M). Därefter Sara Carlsson Hägglund (V). Varsågod.

**Axel Josefson (M)**

Tack för det ordförande, fullmäktige, göteborgare. Jag skulle egentligen vilja tacka revisionen och Bengt för det arbete som ni har genomfört under förra mandatperioden. Det kanske inte alltid att vi har varit överens, men ändå så fyller revisionen en väldigt viktig del för oss och vi har verkligen lyssnat och försökt ta till oss de synpunkter revisionen har kommit med. Och jag vill också passa på att önska den nya revisionen lycka till i sitt framtida värv. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Axel! Då är det Sara Carlsson Hägglund (V). Varsågod Sara.

**Sara Carlsson Hägglund (V)**

Tack. Jag tänkte precis som Axel passa på att tacka revisionen för allt det arbete och de granskningar vi fått här idag. Inte minst till Bengt som väl har varit och föredragit dessa under den här perioden. Jag tänkte säga någonting också om den granskningen som gjorts i grundskolenämnden i arbetet med att öka måluppfyllelsen för elever med intellektuell funktionsnedsättning och där vi ser väldigt allvarligt på det som har framkommit i granskningen. Och jag som ni sedan årsskiftet vill framhålla att jag ser att det har gjorts arbetet redan under föregående år, att man har påbörjat med att faktiskt arbeta aktivt med att åtgärda som framkommit i den här granskningen, men också att det är någonting som vi aktivt kommer arbeta med att följa under de kommande åren och de insatserna som är påbörjade och planerade för att komma till rätta med det här och där vi ska se till att vi får bättre arbete kring måluppfyllelse för de här eleverna. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Sara och då är det tomt på talarlistan. Ja, varsågod.

**Bengt Bivall (V)**

Ja, jag kritiserar ofta, det är vår roll, men jag vill också säga att jag har ju sett den inlägga som grundskolenämnden har kommit med som också bifogats revisionsberättelsen. Jag blev riktigt glad när jag såg den. Den döljer inte de problem som har varit. Den är framåtsyftande och

den är väldigt väl formulerad. Mycket nöjd med den och det var jag inte ensam om i revisionen. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Bengt Bivall (V) och kan stadsrevisionen årsredogörelse samt revisorkollegiets Årsrapport för 2022 antecknas? Då vill vi tacka Bengt Bivall (V) för hans tid som ordförande i stadsrevisionen. Tack.

## **16. Revisionsberättelse avseende Göteborgs Stads verksamhet under 2022**

**Aslan Akbas (S)**

Då är vi på ärende nummer 16 och det är en revisionsberättelse avseende Göteborgs stads verksamhet under 2022. Under överläggning i detta ärende kan samtliga ledamöter och tjänstgörande ersättare delta. Vi kommer via beslut anteckna att ledamöterna ej har deltagit i beslutet om ansvarsfrihet i respektive nämnd som vederbörande är ledamot i.

Revisionsgruppen har till fullmäktige överlämnat revisionsberättelse över granskningen av 2022 års verksamhet. Därutöver har överlämnats revisionsberättelse avseendes Göteborgs stads nämnder. I appen i anslutning till detta ärende finns nämndernas revisionsredogörelser och granskningens redogörelser för bolagen och auktoriserade revisorers revisionsberättelser. Vid revisionens granskning har kritik framförts mot en nämnd. Grundskolenämnden har fått kritik i form av en anmärkning. Revisorerna tillstyrker att kommunfullmäktige beviljar ledamöterna i styrelser och nämnder ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2022 och kommunfullmäktiges presidium föreslår att fullmäktige beslutar. Fullmäktige riktar anmärkning mot grundskolenämnden i sin helhet i enlighet med revisorernas motivering. Ledamöterna i Göteborgs kommunstyrelse och nämnder beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2022.

Här har jag tomt på talarlistan och då ställer jag frågan bifalles presidiets förslag om den anmärkning som riktats mot grundskolenämnden? Bifalles presidiets förslag om ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2022? Vi antecknar att fullmäktiges ledamöter ej har deltagit i beslutet om ansvarsfrihet i respektive nämnd som vederbörande är ledamot eller ersättare i.

## **17. Samlingsärende inom uppföljning mars 2023 - återrapportering av kommunfullmäktiges uppdrag till nämnder samt rapportering av miljö- och klimatprogrammets strategier 2022**

**Aslan Akbas (S)**

Då är vi på ärende nummer 17 och det är ett samlingsärende inom uppföljning mars 2023 - återrapportering av kommunfullmäktiges uppdrag till nämnder samt rapporterar om miljö- och klimatprogrammets strategier 2022. Kommunstyrelsen föreslår att samlingsärende inom uppföljning mars 2023 - återrapporteringen av kommunfullmäktiges uppdrag till fastighetsnämnden, byggnadsnämnden, Trafiknämnden Miljö- och klimatnämnden Park och naturnämnden, Idrotts och föreningsnämnden, Nämnden för Intraservice, Kretslopp och vattennämnden, Socialnämnderna, Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst och Nämnden för funktionsstöd samt återrapportera om miljö- och klimat programmets strategier i enlighet med vad som framgår av handlingen antecknas. Och här har jag en talarlista. Vi börjar med Patrik Höstmad (D). Det är därefter Karin Pleijel (MP). Varsågod Patrik.

### **Patrik Höstmad (D)**

Tack! Det här är ju ett rätt omfattande ämne med lite smått och gott. Det stora huvudnumret är väl uppföljningen av rapporten om miljö- och klimatprogrammets strategier. Vi kommer rösta bifall till ett yrkande från (M), (D), (L) och (KD). Vi har några justeringar i jämt med tjänsteutlåtande som vi skulle vilja göra. Det första är ett uppdrag som har getts från de gamla statsbyggande nämnderna att säkerställa en lösning för grundskola i Eriksberg där det behövs då ytterligare skolplatser och det är inte löst än. Det görs hänvisningar till skolor som finns i startplanen, det vill säga ej ännu startade detaljplaner. Detaljplaner kan ta någonting mellan tre, upp till 10-15 år om det vill sig riktigt illa. Det finns en detaljplan men den har pauserats. Där måste man återstarta, förhoppningsvis kan man få framdrift i det, då kommer det fram lite skolplatser i alla fall. Det går inte att bedriva undervisning varken i startplanen eller i pausade detaljplaner. Så vi vill inte förklara det här uppdraget fullgjort förrän vi har en skola att öppna dörrarna till och välkomna skolbarnen. Så vi förklarar inte det fullgjort det här uppdraget då och så flyttar vi över det nu i och med att vi har nya nämnder till den nya stadsbyggnadsnämnden, så de får se till att fullgöra det. Vi har också ett uppdrag som handlar om att Kretslopp och vattennämnden skulle ta fram en åtgärdsplan för deponin Välen. Det är ju en hel del miljöavgifter och grejer där att ta hand om som vi borde gjort kanske för länge sedan. Men det kostar pengar och där har man inte riktigt gjort hela arbetet med att ta fram kostnader och när de kommer i tid och så. Så det vill vi inte heller förklara fullgjort. Det står i tjänsteutlåtandet att det är ungefär två års arbete som återstår. Så det kan vi förklara fullgjort när det arbetet är genomfört. Sen när man kommer till miljö- och klimatnämndens rapport, uppföljningsrapporten där, är det bara några kommentarer. Det äskas på strategisk nivå olika former av ökade resurser med mer personal och kommunikationsstöd och konsulter. Vi tycker väl att nu ska vi inte ha mer klimatbyråkrati på strategisk nivå. Nu är det dags att göra jobbet i nämnderna och styrelserna. Att implementera det här istället så att det är bara ett medskick, eventuella beslut och så får ju tas i miljö- och klimatnämnden när vi kommer och bevakar att vi inte bygger upp en klimat byråkratin utan kommer till Klimataktion ute i nämnder och styrelser. Tack!

### **Aslan Akbas (S)**

Tack Patrik! Då är det Karin Pleijel (MP) först, därefter Emmyly Bönfors (C). Varsågod Karin!

### **Karin Pleijel (MP)**

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och jag tycker det är värdefullt med den uppföljning som har gjorts av strategierna för att nå målen i miljö- och klimatprogrammet. Det står många saker som är rekommendationer inom fem områden. Tilldelas tydliggöra strategins roll och ge mer resurser. Prioritera strategiarbetet högre och i samtliga förvaltningar och bolag ge mer praktiskt stöd till strategiarbetet och täcka luckor så att det är bra råd som vi tar med oss. Och man ska inte glömma att saker och ting blir synliga och kända är också en viktig faktor för att lyckas med någonting. Angående det Patrik Höstmad sa, du nämnde kanske inte kommunikationsinsatser, men de kan vara väldigt värda sina pengar. Annars hade inte något företag ägnat sig åt någon marknadsföring någonsin. Men det lönar sig så att säga. Ja, när det gäller Välen och sanering av deponin Välen så vet vi att uppdraget är igång och att man håller på och utreder och kommer fortsätta med det under både 2023 och 2024 så att, själva arbetet kommer ju fortgå. Vi ser inte det som någon poäng med att yrka bifall till det som Patrik Höstmad just yrkade på. Tack!

### **Aslan Akbas (S)**

Tack Karin! Och på detta har Patrik Höstmad (D) begärt replik. Varsågod Patrik.

### **Patrik Höstmad (D)**

Jo, jag nämnde kommunikationen också där. Men som vi ser det så saknas det ju faktiskt att nämnderna och styrelserna jobbar aktivt med det här och det kan ju inte bara gå via konsulter och kommunikationsansvariga ute i förvaltningarna och på bolagen. Vi måste ju ta på oss ett politiskt ansvar och se till att det blir action ute i nämnder och styrelser, ställa frågor, vifta med miljö- och klimatprogrammet och dess implementering. Vad händer i våra nämnder? Vad kan vi implementera lätt? Vad kostar ingenting? Det kanske inte finns så många sådana, men det finns ju många fall som ger ekonomiska fördelar. Vi har snart en investering i en biokraftvärmepanna ute i Rya. Win win win. Tack!

### **Aslan Akbas (S)**

Tack Patrik och på detta har Karin Pleijel (MP) begärt en kontrareplik. Varsågod Karin.

### **Karin Pleijel (MP)**

Här håller jag verkligen med dig om att det finns ingen tid att vänta utan det måste hända saker i nämnder och styrelser förutom i samhället i övrigt då. Och du kan ju titta på sidan så ska vi se, i vår budget. På sidan 47 står det, så handlar det om det här med att revidera nämndernas reglemente och styrelsens ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och

miljömålen utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten. Och man kan tycka att det låter väldigt osexigt med reglemente och styr ägardirektiv, men det är en väldigt viktig signal att man har ett mål och sedan säger oj, vi nådde inte målet, det kan hända, men vad som står i reglementet, det är en annan dignitet på det. Så jag hoppas att det tillsammans med andra påtryckningar, till exempel ni som sitter i nämnder och styrelser, efterfrågar, vad händer? Gör vi det vi ska? Så kan vi få mer fart i arbetet. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Karin och då har Patrik Höstmad (D) begärt en replik på detta. Varsågod Patrik.

**Patrik Höstmad (D)**

Jag vill bara göra dig lite besviken. Vi tror inte att det är rätt sätt att gå ut och ändra i reglementet. Vi har det här programmet precis som vi har många andra program och varför vi ska ta just det här programmet och trycka in det i reglementen kan man ju fråga sig. Så att det går att få det på plats ändå.

**Aslan Akbas (S)**

Kontrareplik begärt av Karin Pleijel (MP).

**Karin Pleijel (MP)**

Där sa du ju själv att vi har väldigt många program och mål och sånt. Men vilka når vi och hur når vi dit? Ett av de 82 förslagen i Fossilfritt Göteborg Vad krävs, det var just detta för att det skulle ge, jag kommer inte ihåg om det var stor eller mycket stor effekt då. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack. Då är vi tillbaka i talarlistan och då har vi Emmyly Bönfors (C) först därefter Mats Arnsmar (S). Varsågod. Emmyly.

**Emmyly Bönfors (C)**

Tack så mycket för ordet och jag yrkar bifall till Centerpartiets yrkande i det här ärendet. Det handlar också om Välen och deponin runt Välen där. Vi har haft ett uppdrag som säger att det tydligt ska framgå när i planperioden kostnaderna uppstår för skattekollektivet att sanera Välen och sanera deponin i Välen. Men vi anser inte att det är avklarat och fullgjort och vi har också hört från styret att det här är ett pågående arbete. Så då ser jag inte heller några hinder från att låta det här uppdraget fortlöpa. Men jag yrkar bifall till Centerpartiets förslag.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Emmyly, och då är det Karin Pleijel (MP) som har begärt replik på detta. Varsågod!

### **Karin Pleijel (MP)**

Det brukar vara en del prat om att vi ska minska administrationen och det tycker jag är väldigt viktigt. Inte att ta bort administratörer utan minska administrationen. Och det här är ju faktiskt ett sätt att avgöra, att säga att uppdraget är fullgjort, för vi vet att det ändå pågår så att man slipper ha det i rullorna och ska avrapportera det igen. Tack!

### **Aslan Akbas (S)**

Tack Karin! Då är det Mats Arnsmar (S) först därefter Agneta Kjaerbeck (SD). Varsågod Mats.

### **Mats Arnsmar (S)**

Tack Ordförande, fullmäktige. Ja, det här är ju ett ärende där vi egentligen är väldigt, väldigt överens. Det finns några små delar som vi inte riktigt är överens om och hur vi ska ta det framåt. Bland annat är det ju den här punkten med ytterligare skolplatser i Eriksberg där det ändå finns planer och vi har de med i startplanerna de tre som är uppräknade här så där känner jag att det ändå är omhändertaget. Tittar vi på punkten Välen så kommer det här att vara ett arbete som pågår. Vi ser att det pågår kretslopp och vatten har ju detta under lupp så det kan vi väl också se att det är på gång att man ändå jobbar med frågan. Och det finns ju ändå så där kontrollplaner och tillsyningsmyndigheter och lite annat sånt när det gäller deponier och sånt också. Och vårt mål är ju egentligen också då att minska den här administrationen som har varit uppe på många punkter idag, där vi egentligen nu har ett dubbelkommando. Vi har de ansvariga nämnderna och så ska vi ha en överbyggnad med de här delarna och det gör ju att vi har kommit fram till att vi går på kommunstyrelsens förslag och yrkar också avslag på de övriga yrkandena. Tack!

### **Aslan Akbas (S)**

Tack Mats Arnsmar! Och då har jag Agneta Kjaerbeck (SD) sist på listan. Varsågod Agneta.

### **Agneta Kjaerbeck (SD)**

Tack för ordet herr ordförande. Vi har då ett yrkande från (SD) som jag vill yrka bifall till. Kommunfullmäktiges uppdrag till socialnämnden att utöka, uppsökarverksamheten för att fånga upp barn och unga som har eller riskerar att hamna i kriminella gäng förklaras inte fullgjort enligt oss. Vi vill att man gör lite mer insatser här och det är då bland annat att man tillsammans med grundskolenämnden förstärker skötsamhetsnormer och ställer krav på både barn och föräldrar. De vi möter i skolan att man visar på ett respektfullt bemötande och att man deltar i utvecklingssamtal och föräldramöten och tar sitt ansvar som svenska medborgare. Det ska kommuniceras ut som Göteborgs Stads norm och samhällets krav för att Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

få ta del av ett kommunalt försörjningsstöd att man måste vara aktiv i sina barns uppväxt. Det här kommer att vara en stor, stor grund till att det kommer att gå bra för många barn om vi bara kan få med oss föräldrarna i barnens fostran och uppväxt. Och det borde egentligen vara så självklart, men det är faktiskt inte det. Vi har väldigt många frånvarande föräldrar som låter många barn löpa vind för våg idag. Ni vet vad de säger. Det krävs en hel by att fostra ett barn och vi måste ta tillbaka det ansvaret hos föräldrar. Och då är det så att ett starkt incitament för att faktiskt ta sitt ansvar som förälder och börja titta på bidragen. Jag vet att (M), (L), (D), (KD) har lagt ett förslag om att man ska börja titta även på det när barn förs ut ur landet så att jag tror att man ska börja titta på det. Vi tror att man ska börja titta på det även när det gäller de här frågorna med skolan. Sedan så tror vi, för det vet vi allihopa sedan innan att barn som får träffa brandmän och poliser får en helt annan respekt för det jobbet. Så det är så viktigt att det ska bara in i skolverksamheten tidigt. Vi tror inte att man vill kasta sten på människor man har pratat med och mött när man får inse hur mycket de gör. Det kommer att underlätta. Det sker kanske redan idag i en viss, men inte så mycket som det kan göra. Det är det här parkonceptet som vi pratar om. Det är polis, ambulans och räddningstjänst. I många kommuner där barnen har låg tillit så jobbar man med det här. Det och att ta tillbaka och kräva ansvar. Vi ska inte ha pappor som bara sitte och röker på caféer när de kan gå på utvecklingssamtal eller delta i barnens fostran. Tack för ordet.

#### **Aslan Akbas (S)**

Tack Agneta! Och då har jag tomt på talarlistan. Anser fullmäktige att ärendet är färdigdebatterat? Ja. Och under överläggningarna yrkar Karin Pleijel (MP), Mats Arnsmar (S) bifall till kommunstyrelsens förslag. Patrik Höstmad (D) att vi i fullmäktige beslutar bifalla förslaget från (M), (D), (L) och (KD) i kommunstyrelsen. Agneta Kjaerbeck (SD) att fullmäktige beslutar bifalla förslaget från (SD) i kommunstyrelsen. Emmyly Bönfors (C) att fullmäktige beslutar bifalla yrkan från (C) 26 april 2023. Jag ställer proposition på dessa yrkanden. Godkännes denna propositionsordning? Bifalles Kommunstyrelsens förslag? Bifalles Förslaget från Patrik Höstmad (D)? Bifalles förslaget från Agneta Kjaerbeck (SD)? Bifalles förslaget från Emmyly Bönfors (C)? Jag anser att kommunstyrelsens förslag har bifallit. Votering är begärd och ska verkställas. Eller? Jag väntar. Det behöver inte verkställas utan jag väntar på om det ska vara votering. Har det begärts? Du kan komma till talarstolen så att alla hör. Varsågod Emmyly.

#### **Emmyly Bönfors (C)**

Tack ordförande. Nu har vi tagit propositionsordning här och det har jagrespekt för om det är så det faller ut. Men jag anser ju att Centerpartiets yrkande borde kunna betraktas som ett tillägg eftersom det är bifalles tjänsteutlåtandet och ett uppdrag som inte ska vara fullgjort. Men jag respekterar vad presidiet kommer fram till.

#### **Aslan Akbas (S)**

Okej, vi har diskuterat i presidiet och vi har kommit fram till att vi kör det som en helhet som förslaget var, som jag läste upp och jag hoppas att det finns respekt för det, ja Axel? Vi tyckte det var lite svårt att plocka bara ett från själva... Varsågod.

### **Axel Josefson (M)**

Nu kanske jag inte hörde hela debatten här, men det brukar ändå vara kutym om en ledamot här yrkar det som ställer yrkandet som ett tilläggsyrkande att vi också behandlar det som ett tilläggsyrkande. Det är väl fullt rimligt att tänka så.

### **Håkan Eriksson (V)**

Såsom vi resonerar är att det inte är tilläggsyrkande så då blir det svårt att behandla det som ett tillägg eftersom vi står emot en del i stadsnämndskontorets förslag som också kommer stå som ett förslag. Därför blir det logiska att ha det som olika helheter mot varandra och så resonerar presidiet i alla fall.

### **Aslan Akbas (S)**

Och då fortsätter vi, ber om ursäkt för en liten fördröjning eftersom det är många punkter som vi ska ta ställning till och tänka på. Då kommer ett förslag och då är det kommunstyrelsens förslag är ja, proposition i huvudvoteringen. För att anta motförslag ställer jag proposition på de tre återstående yrkandena. antas förslaget från Patrik Höstmad (D) som motförslag? Antas förslaget från Agneta Kjaerbeck (SD) som motförslag? antas förslaget från Emmyly Bönfors (C) som motförslag? Jag anser att förslaget från Patrik Höstmad (D) har antagits som motförslag. Ja, då är voteringen begärt och ska verkställas och då är förslaget från Patrik Höstmad (D) är ja proposition i omröstningen om detta motförslag och för att kunna anta detta motförslag ställde jag proposition på de två återstående yrkandena. Antas förslaget från Agneta Kjaerbeck (SD) som motförslag? Antas förslaget från Emmyly Bönfors (C) som motförslag? Jag anser att förslaget från Agneta Kjaerbeck har antagits som motförslag. Då har vi två förslag och då ska vi först rösta om vilket huvudförslag det blir mot kommunstyrelsens förslag. Då gäller det omröstning om motförslag i huvudvoteringen och då är det ja för förslaget från Patrik Höstmad (D) och nej för förslaget från Agneta Kjaerbeck (SD) och då startar jag voteringen. Är ni med? Då startar jag. Då har vi alla, vänta, nummer sex. Anders, du röstar ja, då stoppar jag omröstningen. Då är det 28 ja, nio nej och 43 Avstår. 29 ja, nio nej och 43 avstår. Då återstår huvudvoteringen och då är det ja för kommunstyrelsens förslag och nej för förslaget från Patrik Höstmad (D). Korrekt uppfattat? Då startar jag. Så varsågod och rösta! Hans? Där kom den, där kom den, tack! Då stoppar jag omröstningen och då är det 40 ja mot 29 nej och tolv avstår. Därmed så bifalles kommunstyrelsens förslag.

## **18. Förlängning av överenskommelse om samverkan vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård**

**Aslan Akbas (S)**

Då går vi över till ärende nummer 18. Det är förlängning av överenskommelse om samverkan vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. Kommunstyrelsen föreslår att förslag till förlängning av överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård godkänns. Här var vi tomt på talarlistan, bifalles kommunstyrelsens förslag?

## **19. Hemställan från nämnden för funktionsstöd om revidering av förfrågningsunderlag enligt LOV inom daglig verksamhet enligt LSS**

**Aslan Akbas (S)**

Ärende nummer 19. Hemställan från nämnden för funktionsstöd om revidering av förfrågningsunderlag enligt LOV inom daglig verksamhet enligt LSS. Kommunstyrelsen föreslår att förfrågningsunderlaget enligt LOV inom daglig verksamhet enligt LSS antas och här har jag en talarlista. Vi börjar med Marie Brynolfsson (V), därefter Håkan Hallengren, (S). Varsågod Marie.

**Marie Brynolfsson (V)**

Tack så mycket Ordförande, fullmäktige och ni som lyssnar. Jag tänkte börja med att referera till ett annat ärende som är Funktionshinderombudsmannens årsrapport för i den lyfts nämligen fram att ännu fler personer med funktionsnedsättning som lever i fattigdom än vad som tidigare framkommit. I rapporten framkommer också att hälften av de som får stöd via socialförsäkringssystemet inte ens når upp till nivån för relativ fattigdom. De har alltså en disponibel inkomst under 13 300 kr i månaden, medan de som i stället har en offentligt skyddad anställning och har en medianinkomst på nästan 18 000 kr. Det är alltså stor skillnad för den enskilda personen och här behöver vi i staden göra en rejäl kraftansträngning för att se till att fler personer får den här möjligheten. Därför är det väldigt positivt nu när vi reviderar förfrågningsunderlaget att vi inför möjligheten att testa på ett arbete samtidigt som man har daglig verksamhet och att man då får behålla sin habiliteringsersättning och platsen på daglig verksamhet. För det här kommer innebära lön i stället för habiliteringsersättning och andra ersättningar vilket kommer göra en stor skillnad i plånboken för dessa individer. Så bifall till kommunstyrelsens förslag. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Marie och då är det Håkan Hallengren (S) och därefter Emmyly Bönfors (C). Varsågod Håkan.

**Håkan Hallengren (S)**

Tack Ordförande, ledamöter och åhörare. Det är känt sedan tidigare att våran hållning är att staden bör avveckla LOV inom daglig verksamhet. Nu blir det ju inte så och då ser vi positivt på att förfrågningsunderlaget revideras i syfte så att våra deltagare i daglig verksamhet får en möjlighet att prova en offentligt skyddad anställning och samtidigt behålla sin plats under begränsad tid precis som Marie beskrev, så jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Håkan! Då är det Emmyly Bönfors (C), varsågod Emmyly.

**Emmyly Bönfors (C)**

Tack för ordet. Jag vill bara yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

**Aslan Akbas (S)**

Tack så mycket! Då har vi tomt på talarlistan. Det finns bara ett förslag. Bifalles kommunstyrelsens förslag?

## **20. Reviderat förfrågningsunderlag enligt LOV inom hemtjänst**

**Aslan Akbas (S)**

Då är det ärende nummer 20 och det är reviderat förfrågningsunderlag LOV inom hemtjänst. Kommunstyrelsen föreslår att förfrågningsunderlag enligt LOV inom hemtjänst godkänns och gäller från 2023-07-01 med ikraftträdande 2023-10-01. Kommunfullmäktiges uppdrag att uppdatera förfrågningsunderlaget inom ramen för LOV för att säkerställa en realistisk restid mellan brukarna samt utrymme för kringtid förklaras fullgjort. Från och med 2023-07-01 ansvarar äldre samt vård- och omsorgsnämnden för revidering och beslut av förfrågningsunderlag. Enligt LOV är tillägget fastställt till 20% och här har jag en talarlista och vi börjar med Marina Johansson (S). Därefter Elisabet Lann (KD). Varsågod Marina.

**Marina Johansson (S)**

Ja, tack så mycket! Fullmäktige åhörare. Jag börjar med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och det här ärendet är ju ett ärende som handlar om förfrågningsunderlaget LOV hemtjänst och det finns i här då viktiga skrivningar om exempelvis om vikten att säkerställa

realistisk restid mellan omsorgstagarna och att det också ska finnas tid för dokumentation och andra uppgifter som man ibland slarvigt kallar för kringuppgifter. Det ska finnas utrymme för det i personalens schema oavsett vilken utförare de har som utför hemtjänsten. Och sen är det också en viktig del som handlar om tillägget. Och det kan låta lite märkligt, men det handlar om att det är väldigt speciella förutsättningar att bedriva hemtjänst på öarna med väldigt många öar och väldigt få omsorgstagare. Det blir mycket tid som går åt till resor och då behöver vi öka ersättningen till hemtjänsten så att de faktiskt ska kunna göra detta på ett bra sätt. Så återigen yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Marina! Då är det Elisabet Lann (KD), därefter Sabina Music (C). Varsågod Elisabet.

**Elisabet Lann (KD)**

Tack så mycket, ordförande, fullmäktige. Det känns otroligt bra att det här ärendet äntligen har kommit fram hit för den innebär en nyersättningsmodell för hemtjänsten. Ni vet den här gamla som ersatte för utförd tid? Den har skapat ett elände för arbetsmiljön inom hemtjänsten än en-minut stress och en systematisk eller strukturell underfinansiering har till exempel inneburit att nämnden för funktionsstöd sparar 40 miljoner om året på att ÄVO-nämnden utför hemtjänsten. För de behöver inte betala för vad det faktiskt kostar så att det är en ordning som inte alls är bra. Nu kommer ersättning att betalas för den tiden som man planerar för det är också utifrån den planerade hemtjänsten som man behöver bemanna. Så jag hoppas att det här blir bra. Det är dock otroligt viktigt att vi också följer upp så att biståndsbedömning följer med. För idag utförs bara 70% av den beviljade tiden och i så fall så kommer det här bli otroligt kostnadsdrivande så att biståndsbedömningen blir otroligt viktig i det här förbättringsarbetet. Så jag hoppas att vi kan hjälpas åt med att följa. Vi tycker också att det är angeläget att ändra områdesindelningen så att vi kan stärka valfriheten i västra Göteborg, villkoren i södra skärgården och till exempel Fiskebäck Långedrag då skiljer sig väldigt, väldigt mycket åt, så därför yrkar vi. Därför vill jag yrka bifall till (M), (D), (L), KDs yrkande i kommunstyrelsen och också passa på att yrka bifall till yrkandet om att behålla möjligheten att välja utförare av hemtjänst enligt lagen om valfrihet. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Elisabet då är det Sabina Music (C). Därefter Jörgen Fogelklou (SD). Varsågod Sabina.

**Sabina Music (C)**

Tack för ordet ordförande. Oavsett var i stan vi bor så ska vi ha möjlighet till valfrihet och det är därför vi måste säkerställa att villkoren och förutsättningar för hemtjänstutförandet förbättras både för de privata och de andra aktörer för att vi faktiskt ska kunna ha en värdig hemtjänst, men också att fler har möjlighet att etablera sig så att utbudet faktiskt kan öka. Därför tycker vi också, likt Elisabet som jag nämnde här, att LOV-områden faktiskt behöver Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

ses över och anpassas efter den verklighet vi lever i. Centerpartiet anser att Långedrag och Fiskebäck tillsammans borde bilda ett eget LOV-område som faktiskt till både yta och antal omsorgstagare motsvarar andra LOV-områden i staden och att södra skärgården, som har särskilda förutsättningar blir ett eget LOV-område. I och med just de särskilda förutsättningar som södra skärgården har så är kostnaderna också mycket högre. Därför vill vi liksom övriga partier här också att tillägget ökas från 17 till 20% och det är där vi skiljer oss, på grund av den kommande sommarledigheten, och för att ge alla parter en möjlighet till en smidig övergång så föreslår vi att förfrågningsunderlaget ska börja gälla från 1 juli och att skiftet till det nya underlaget sker från 1 oktober. Vi yrkar därför bifall till Centerpartiets yrkande. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Sabina! På detta har Elisabet Lann (KD) begärt en replik. Varsågod Elisabet.

**Elisabet Lann (KD)**

Tack så mycket! Och då vill jag bara förtydliga att vi inte satte ut ett datum eftersom det ursprungligen stod 1 april för att börja gälla tidigare. Så det datumet har redan så att säga passerat och är inte möjligt, utan vi skriver istället så snart som möjligt. Eftersom det är svårt att veta när vi kommer till beslut i denna församlingen så det kanske blir 1 oktober eller 1 november när förvaltningen finner det lämpligt eller möjligt. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack då är det Jörgen Fogelklou (SD), varsågod Jörgen.

**Jörgen Fogelklou (SD)**

Tack för ordet och jag tänkte bara meddela att vi stödjer (M), (L), (D), (KD)s förslag i kommunstyrelsen samt tillägget.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Jörgen och då har jag tomt på talarlistan. Anser vi att ärendet är färdigdebatterat? Under överläggningen yrkar Marina Johansson (S) bifall till kommunstyrelsens förslag. Elisabet Lann (KD), Jörgen Fogelklou (SD) att fullmäktige bifaller yrkande från (M), (D), (L) och (KD) och tilläggsyrkande från (M), (D), (L) och KD i kommunstyrelsen. Sabina Music (C) att fullmäktige beslutar bifalla yrkande från (C) 26 april 2023. Jag kommer att först ställa proposition på kommunstyrelsens förslag och yrkande från Elisabet Lann (KD) och Sabina Music (C). Jag kommer därefter att ställa proposition på bifall respektive avslag på tilläggsyrkande. Godkänns denna propositionsordning? bifalles kommunstyrelsens förslag? Bifalles förslaget från Elisabet Lann? Bifalles förslaget från Sabina Music? Jag anser att kommunstyrelsens förslag har bifallit. Votering är begärd och skall verkställas. Kommunstyrelsens förslag är ja i proposition i huvudvoteringen. För att anta motförslag

ställer jag de två återstående yrkandena. Antas förslaget från Elisabet Lann som motförslag? Antas förslaget från Sabina Music som motförslag? Jag finner att förslaget från Elisabet Lann har antagits som motförslag och då återstår huvudvoteringen och då är det ja för kommunstyrelsens förslag och nej för förslaget från Elisabet Lann. Är det korrekt uppfattat? Då går vi till omröstning och startar omröstningen nu, tror alla är inne. Då stoppar jag omröstningen och då är det 40 ja mot 41 nej och då blir det... fullmäktige jag har med 41 röster nej mot 40 bifallit förslaget från Elisabet Lann och då återstår tilläggsyrkande från (M), (D), (L) och (KD) i kommunstyrelsen. Bifalles tilläggsyrkandet? Avslås tilläggsyrkande? Jag anser att tilläggsyrkande från (M), (D), (L) och (KD) har avslagits. Votering är begärt och ska verkställas och då är det ja för avslag, det vill säga kommunstyrelsens förslag och nej för nej nej, då ska vi se. Ursäkta mig, ja för avslag och nej för bifall till tilläggsyrkandet och då startar vi. Då stoppar jag omröstningen och då är det 41 röster mot 40 har bifallits tilläggsyrkandet.

## **21. Hemställan från nämnden för funktionsstöd om att fortsätta tillämpa lag om valfrihetssystem inom daglig verksamhet**

**Aslan Akbas (S)**

Då går vi över till ärende nummer 21 och det är hemställan från nämnden för stöd om att fortsätta tillämpa lag om valfrihetssystem inom daglig verksamhet. Kommunstyrelsen föreslår att hemställan från nämnden för funktionsstöd om att fortsätta tillämpa lagen om valfrihetssystem, LOV, inom daglig verksamhet under hela mandatperioden avslås med hänvisning till vad som framgår av stadsledningskontors tjänsteutlåtande och här har jag en talarlista. Jag börjar med Jonas Attenius (S), därefter Johanna Holmdahl (KD). Varsågod Jonas.

**Jonas Attenius (S)**

Tack för det ordförande och fullmäktige, ledamöter. Ja, alla vet ju vad Socialdemokraterna och rödgröna styret tycker om den här frågan. Det står ju klart och tydligt i vår budget. Vi vill ha demokratisk kontroll över välfärden och vi vill inte driva mer av välfärden i privat regi. Men tyvärr så står det ju också fullt klart och tydligt att vi nu saknar en fullmäktigemajoritet för den linjen i den här kammaren. Därför har vi valt att efter dialog med Centerpartiet helt enkelt gräva ner stridsyxan, i det här fallet för tillfället, och konstatera att lagt kort ligger och att det gör det mandatperioden ut. Jag hoppas att det här kan ge lite arbetsro och göra att vi kan lägga ett större fokus på att hantera inte minst den akuta kostnadskris som vi är i detta nu med hög inflation och en regering som planerar flera år av nedskärningar på kommunerna. Och det här kommer ju drabba inte minst äldre göteborgare och göteborgare med funktionsvariation. Avslutningsvis så vill jag rikta ett särskilt tack till Centerpartiet för konstruktiva, seriösa och givande samtal. För det är så här: med en ansvarstagande opposition, ja då är det enklare att komma överens. Även om jag måste erkänna att det svider i ett socialdemokratiskt hjärta. Men nu blickar vi framåt och ser till att Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

framför allt jobba för att skydda välfärden i krisen. Med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Tack!

### **Aslan Akbas (S)**

Tack Jonas! Då är det Johanna Holmdahl (KD), därefter Emmyly Bönfors (C). Varsågod Johanna.

### **Johanna Holmdahl (KD)**

Tackar ordförande, ledamöter och göteborgare. Vad är det som gör att vi människor tar oss an dagliga värv när vi vaknar på morgonen? Vad är det som gör att vissa saker vi gör känns roligt eller stimulerande och ger oss kraft att ändå göra saker även när det inte känns så? Jo, motivation. Forskning menar att motivation är den drivkraft som får oss att agera. Det finns olika typer av motivation, men den bästa typen och den som leder till mest välbefinnande, kreativitet och arbetstillfredsställelse för enskilda. Det är det som kallas för autonom motivation och som kommer ur att vi tycker att det vi gör är lustfyllt och givande i sig för att vi ska uppleva den här typen av motivation då är autonomi en av huvudingredienserna. Autonomi innebär en upplevelse av valfrihet, frihet att fatta egna beslut och avsaknad av tvång. Det säger sig självt att eftersom vi människor alla är olika så blir vi också motiverade av olika saker. Därför är det viktigt att vi så långt som möjligt själva kan fatta beslut om vårt eget liv och vår egen vardag. Det gäller även de som har extra behov av hjälp och stöd. Frihet att välja motiverar, och går, som David Lega sa i kommunfullmäktige 2018, hand i hand med människovärdighet. Ju mer man kan välja sitt liv, oavsett om det handlar om vem som hjälper en ur sängen på morgonen eller om man får välja sin dagliga verksamhet, ju lättare är det att trivas och blomstra som människa. Kristdemokraterna vill att människor ska få välja så mycket som möjligt själva och tror att beslut som berör människor blir bäst när människor själva får bestämma. De rödgröna vill avveckla den möjligheten inom daglig verksamhet. Det vore ett svek mot dem som fått större möjligheter att påverka sina liv tack vare LOV. Kristdemokraterna tycker att makten ska ligga hos den enskilde, inte hos oss politiker. Därför yrkar jag bifall till yrkandet från (M), (D), (L) och (KD) i kommunstyrelsen. Avslag på kommunstyrelsens förslag till beslut. Tack.

### **Aslan Akbas (S)**

Tack Johanna! Och då är det Emmyly Bönfors (C), därefter Martin Wannholt (D). Varsågod Emmyly.

### **Emmyly Bönfors (C)**

Tack för ordet! Centerpartiet tycker att beslut ska fattas så nära människor som möjligt och vi kommer alltid stå upp för människors rätt att välja. Så även inom daglig verksamhet och kanske särskilt här. För det är viktigt att varje göteborgare som har daglig verksamhet ska kunna fatta ett eget beslut om vem de vill ha som utförare. På grund av den överenskommelse

som vi nu har gjort med (S), (V), (MP), och tack vare den, så kommer nu LOVen få finnas kvar inom daglig verksamhet hela mandatperioden och det tycker jag känns väldigt glädjande när vi har ett (S), (V), (MP) styre att den får finnas kvar. Jag vill också passa på och nämna att när det gäller daglig verksamhet i Göteborg så är ju över hälften av de privata utförarna dessutom idéburen sektor. Så ibland kan man ju fråga sig vem är det vi strider mot i den här frågan egentligen? Jag tycker att både idéburen sektor och den privata behövs för att kunna erbjuda bästa möjliga dagliga verksamhet för dem som använder det. Och dessutom när man tänker på just idéburen sektor så står ju de också för en väldigt viktig del i den sociala infrastrukturen. En del som vi ofta säger att vi är beroende av i tider av kris och då behöver de också ha en bas att bygga på. Samtidigt vill jag också av formalia skäl passa på att dra tillbaka Centerpartiets yrkande på det här ärendet och yrka bifall till (M), (D), (L) (KD)s yrkande. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack. Då är det Martin Wannholt (D), därefter Håkan Hallengren (S). Varsågod Martin.

**Martin Wannholt (D)**

Tack! Jag vill bara yrka bifall till yrkandet från (M), (D), (L), (KD) och ett speciellt tack till Elisabet Lann (KD) med personal för bra arbete.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Martin! Då är det Håkan Hallengren (S). Därefter Marie Brynolfsson (V). Varsågod Håkan.

**Håkan Hallengren (S)**

Tack ordförande, ledamöter. I vår budget för 2023 så har vi ett uppdrag om att ersätta LOV i daglig verksamhet med ett LOU-system. Detta inte minst för att skapa en stabilitet för deltagarna. Även personer med funktionsnedsättning ska kunna känna att de har en meningsfull vardag med sysselsättning som de trivs med. Verksamheterna ska hålla en hög kvalitet och finnas kvar över tid. Nu ser vi att det inte finns ett parlamentariskt stöd för vår linje och konstaterar därmed att det inte är möjligt att genomföra det uppdraget vi har i budgeten. Våra åsikter står dock fast och jag yrkar därmed bifall till kommunstyrelsens förslag.

**Aslan Akbas (S)**

På detta har Emmyly Bönfors (C) begärt en replik. Varsågod Emmyly.

**Emmyly Bönfors (C)**

Tack. Jag ska inte gå i polemik med det Håkan, men jag vill bara säga att jag tycker att LOV är ett bättre system i det här fallet eftersom LOU ändå kräver en kommunal tjänsteperson som ska fördela vart du ska, vilken daglig verksamhet du ska få. Här går valfriheten direkt från den som väljer. Den får ett mycket större inflytande över var den hamnar, så därför är det en bättre modell att använda lagen om valfrihet än LOU. I det här fallet.

#### **Aslan Akbas (S)**

Tack Emmyly och då är det Kristina Bergman Alme (L). Därefter är det Jörgen Fogelklou (SD). Varsågod Kristina.

#### **Kristina Bergman Alme (L)**

Tack herr ordförande. Dörren bara stängs i ansiktet direkt på dem så fort de blir vuxna. Så sa en rektors kollega till mig för några år sedan. Han beskrev hur hans elever på det som vi idag kallar anpassad gymnasieskola. Efter att ha fått välja inte bara om de vill gå i anpassad gymnasieskola eller i annan vanlig skola, utan också välja vilket program man vill gå i och så, helt plötsligt fick noll val i livet. Personer som vi vet inte kan fungera på den reguljära arbetsmarknaden utan som bara är hänvisad till daglig verksamhet. Vi vet också att Sverige är det land i världen som ligger liksom mest extremt till i World Values Survey när det gäller individualism, när det gäller möjligheten att själv få bestämma vad man vill. Och därför är det väldigt, väldigt glädjande att alla som är i daglig verksamhet får fortsätta att verkligen göra egna valet självt. För det spelar så stor roll för de personer som inte har några andra val. För såsom min kollega beskrev det så kunde man bli tilldelad en plats inom någonting som man var fullständigt ointresserad av och man var helt i händerna på någon annan. Man kunde som 20-åring hamna i en grupp personer som hade ett helt annat åldersspann, helt andra intressen och känna sig så fullständigt utanför. Det är någonting som vi inte alltid talar om här inne, utan vi talar om de här ideologiska skillnaderna när de ideologiska skillnader faktiskt kokar ner till dessa individer som måste få en chans att forma sina egna liv. Och det är jättebra att vi liksom har sett till att det här håller hela mandatperioden. Men jag funderar ändå på hur vänstersidan funderar när de tänker att LOU är så himla bra. Denna administrativa monsterkloss som inte tillåter förändringar ifall man ser att förändringar kan krävas. Och där tycker jag att exemplet på vårt förra ärende är ett gyllene exempel. Det hade vi inte kunnat göra, de förändringar hade man inte kunnat genomföra ifall vi hade haft en LOU även inom detta och då talar vi ju inte ens om de administrativa kostnader och det merarbete som det innebär. Så hjärtligt tack för att vi får fortsätta med detta för varje individs möjlighet att få forma sitt eget liv. Tack.

#### **Aslan Akbas (S)**

Tack Kristina. Då är det Jörgen Fogelklou (SD). Varsågod Jörgen.

#### **Jörgen Fogelklou (SD)**

Tack herr ordförande och jag hade bara tänkt gå upp och yrka bifall till (M), (D), (L), (KD)s förslag i kommunstyrelsen. Men jag måste fråga en sak som ingen här har frågat med risk för att öppna Pandoras box här uppe. Jonas, du går upp och säger att ni har, "Vi har ett avtal, vi ska gräva ner den här yxan" och sedan går du upp och yrkar på kommunstyrelsens förslag som är att avslå det här. Hur funkar det? Jag har aldrig förhandlat med Socialdemokraterna men att säga en sak och sen yrka på något helt annat. För mig är det jättekonstigt. Tack.

#### **Aslan Akbas (S)**

Tack Jörgen. Då har jag tomt på talarlistan. Anser vi att ärendet är färdigt debatterat? Svar ja. Och under överläggningarna yrkade Johanna Holmdahl (KD), Emmyly Bönfors (C), Martin Wannholt (D) och Jörgen Fogelklou (SD) att fullmäktige bifaller förslaget från (M), (D), (L) och (KD) i kommunstyrelsen. Jonas Attenius bifall till kommunstyrelsens förslag. Bifalles Kommunstyrelsens förslag? Bifalles förslaget från Johanna Holmdahl (KD) med flera? Jag anser att kommunstyrelsens förslag har bifallit. Votering är begärt och ska verkställas. Votering har begärts och ska verkställas. Och då blir ja på kommunstyrelsens förslag. Och nej för förslaget från Johanna Holmdahl (KD) med flera. Godkänns denna voteringsproposition? Då startar jag röstningen. Varsågod och rösta! Då stoppar jag. Det är Martin som inte utloggat och du röstar Martin? Du röstar nej. Då stoppar jag omröstningen och då blir det 40 ja mot 41 nej, det vill säga inklusive Martins röst och därmed så bifalles förslaget från Johanna Holmdahl (KD) med flera, 41 mot 40 röster.

## **22. Hemställan från Business Region Göteborg AB om ställningstagande gällande verksamhetsförändring i delägda bolag**

#### **Aslan Akbas (S)**

Då går vi över till nummer 22 och det är hemställan från Business Region Göteborg AB om ställningstagande gällande verksamhet i delägda bolag. Kommunstyrelsen föreslår att Lindholmen Science Park AB får i uppdrag att utreda ekonomiska, verksamhetsmässiga och organisatoriska förutsättningar för att starta ett eller flera nya programområden. Business Region Göteborg AB får i uppdrag att i samråd med Stadshus AB och Stiftelsen Chalmers tekniska högskola arbeta fram på justeringar i Lindholmen Science Park ABs aktieägaravtal, ägardirektiv och bolagsordning samt återkomma till fullmäktige förslag på förändringar. Business Region Göteborg AB får i uppdrag att säga upp alternativt omförhandla gällande tecknings och aktieägaravtal för Johanneberg Science Park AB. Träffat mellan Göteborgs Stad och Stiftelsen Chalmers tekniska Högskola, Business Region Göteborg AB får i uppdrag att inleda och genomföra en ordnad och avveckling av Johannebergs Science Park. Vi har tomt på talarlistan. Bifalles kommunstyrelsens förslag?

## **23. Delredovisning av uppdrag att genomföra en genomlysning av Göteborgs Stads bolags kapitalstruktur samt förslag till modell för systematiskt arbete med kapitalstrukturen**

**Aslan Akbas (S)**

Ärende nummer 23 är delredovisning av uppdrag att genomföra en genomlysning av Göteborgs stads bolags kapitalstruktur samt förslag till modell för systematiskt arbete med kapitalstrukturen. Kommunstyrelsen föreslår att Göteborgs Stadshus AB delredovisning avseende volym, belysning av och förslag till förändring av Göteborgs Stads bolags kapitalstruktur antecknas. Göteborg Stadshus ABs förslag till modell för systematiskt arbete med kapitalstrukturen inom Stadshuskoncernen godkänns och här har jag en talarlista och då är det Daniel Bernmar (V) vi börjar med. Varsågod Daniel.

**Daniel Bernmar (V)**

Tack ordförande och det krångliga namnet till trots så är det ett väldigt intressant ärende som redovisas och det är intressant på flera sätt. Men den kanske viktigaste anledningen är att vi behöver ha ett bättre sätt att hålla reda på hur rika våra bolag är. För det är ju det det handlar om och det är kanske framförallt två saker som vi behöver bli bättre på hålla reda på. Dels är det hur kapitalstark och hur stor den är för bolaget och soliditeten i bolagen? Hur rika är våra bolag? Hur mycket eget kapital har de upparbetat? Och framför allt: Är det för mycket eller för lite? Och varför är det viktigt? Jo i bolagen, vi som ägare vill ju att våra bolag ska använda sitt kapital. Vi ska ju använda det för göteborgarnas bästa. Antingen i form av att generera intäkter eller för den delen omsättas till nyttigheter för göteborgarna. Och då är det ett problem om man sitter på kapitalet och inte använder det. Det kan vara ett problem och det andra är naturligtvis om bolagen inte kapitaliserade för att ha det så beryktade handlingsutrymmet som vi diskuterade tidigare. Men det finns en poäng till och en viktig poäng tror jag det är att diskutera kapitalbasen. Vad är det? Vad är det bolagen har för kapital? Är det uppbundet kapital? Är det fastigheter? Är det likvida medel? Är det andra fria eller mindre fria tillgångar? Idag har vi ganska dålig koll på det på koncernnivå. Det är möjligt att enskilda bolagsstyrelsen har bra koll på det. Jag tvivlar faktiskt, men det är naturligtvis jätteviktigt för oss som ägare att ha den informationen och med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut och konstaterar att vi nu inlett ett arbete som både är intressant och viktigt för Göteborgarnas bästa. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Daniel! Då har vi Rickard Eriksson (M) på talarlistan. Varsågod Rickard!

**Rickard Eriksson (M)**

Tack så mycket för det! Ordförande ledamöter, Göteborgare. Ja, det är ju bra att vi har det här den här delen med hänsyn till att vi faktiskt ska ta reda på hur vi kan förvalta det som vi äger på bästa sätt och hur vi kan utnyttja de ränteavdrag som finns. Hur vi kan förbättra det som vi faktiskt har så att vi yrkar bifall till det här och instämmer i tidigare bifallsyrkande. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Rickard! Då var det tomt på talarlistan. Kan vi gå till beslut? Bifalles Kommunstyrelsens förslag?

## **24. Hanteringsordning av förvärvslån inom Göteborgs Stadshus AB**

**Aslan Akbas (S)**

Ärende nummer 24, Hanteringsordning av förvärvslån inom Göteborgs Stadshus AB  
Kommunstyrelsen föreslår att Göteborg Stadshus ABs förslag att genom utdelning i anspråk ta resterande del av realisationsvinster 2022 i Göteborg Energi AB, 178 miljoner kr, Göteborgs Stads Parkerings AB 55, samt 50% av Got Event ABs överskott 28 miljoner kr i syfte att återbetala förvärvslån med att det förfaller under 2023 godkänns. Vidare föreslås att Göteborgs Stadshus ABs förslag att genom utdelning i anspråk ta del av Higab ABs realisationsvinst från försäljning av fastigheter Medicinareberget 450 miljoner kr för att återbetala återstående del av förvärvslån med förfall under 2023 Godkänns. Slutligen föreslås Göteborgs Stadshus AB hemställa att inom ramen för bolagets finansiella samordningsuppdrag få möjlighet att optimera Göteborgs Stadshus ABs låneportfölj och därmed möjliggöra en återbetalning av hela eller delar av bolagets förvärvslån. I takt med att det förfaller godkänns. Då är det tomt på talarlistan. Bifalles kommunstyrelsens förslag?

## **25. Inriktningsbeslut avseende upprustning av kanalmurar längs med Fattighusån och Stora Hamnkanalen**

**Aslan Akbas (S)**

Då är vi på ärende nummer 25. Inriktningsbeslut avseende upprustning av kanalmurar längs med Fattighusån och Stora Hamnkanalen. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktiges uppdrag till trafiknämnden att i samverkan med kommunstyrelsen, byggnadsnämnden, fastighetsnämnden och övriga berörda samordna fem fördjupningsuppdrag innan vidare inriktningsbeslut kan tas, förklarats fullgjort. Vidare föreslås att inriktningarna enligt punkterna A till E i handlingen för den fortsatta planeringen av upprustningen av kanalmurar längs Fattighusån och Stora Hamnkanalen godkänns. Slutligen föreslås att stadsmiljönämnden får i uppdrag att senast i samband med ett kommande genomförande beslut för ett första delprojekt eller tillstrecksgrupper återkomma till kommunfullmäktige med en uppföljning av programmets inriktning som helhet och med

en fördjupad beskrivning av genomförandeplanen och eventuella behov av förändringar i inriktningen samt att aktivt söka extern finansiering för att minska den samlade ekonomiska belastningen för Göteborgs stad. Här har jag en talarlista. Vi börjar med Hans Arby (C). Därefter Karin Pleijel (MP). Varsågod Hans.

### **Hans Arby (C)**

Tack herr ordförande, kommunfullmäktige, åhörare. Vi är väldigt tacksamma för holländarna hur de ritade vår stadskärna med kanaler och allting också. Men det är fullt klart att de skickade vidare rätt mycket kostnader till kommande generationer också kan vi konstatera. Upprustningen av kanalmurarna är alltså i klass med några av våra större infrastrukturprojekt och då är det viktigt med vad vi gör, alltså att vi ser till att det kommer hålla länge, att vi klarar klimatförändringarna med dem. Men det är också viktigt hur vi gör det, för det här kommer att skapa stora störningar, men också viktigt: kan vi vinna någonting mer på när vi ändå gör den här renoveringen? Det här ärendet var ju på återremiss för ett eller två år sedan. Just för att ta reda på, går det att göra något ännu bättre? Hur ska vi hantera det här då? Några av de sakerna som kom med är att i stället för att göra tillfälliga flyttar och tillfälliga flyttar och spår, det är en väldigt stor grej att försöka hitta sådant som ändå ska göras och som kan bli permanent. En av de sakerna är Allélänken som också är med i Målbild 2035 som fullmäktige har godkänt, utan det blir det väldigt komplicerat men också då att vi kan då öppna upp. Vi avlastar Brunnsparken vilket vi måste göra, men vi också öppnar upp att vi kanske kan frigöra Norra hamngatan för gång och cykel och stadsliv, vilket också är väldigt bra. Men ärendet är komplext och det vi egentligen ska fatta beslut om här är inte Allélänk eller Operalänk eller andra sådana saker, utan det är faktiskt inriktning som ordföranden läste upp att det handlar om att vi ska se till att de håller under 120 år. Vi skapar mer bättre stadsrum. Klimatanpassning, att det kommer ta 20 år och 4,5 miljarder. Stadsmiljönämnden kommer att komma tillbaka i samband med första genomförandebeslut att titta på i vilken ordning vi sedan gör så att vi behöver gå längre ner än det idag då. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Avslag på (M), (L), (D), (KD) som inte tillför så mycket i denna fas och även avslag på (SD) som handlar om att försöka sänka ambitionsnivån och hoppas att klimatförändringarna inte blir så stora. Tack.

### **Aslan Akbas (S)**

Tack Hans. Då är det Karin Pleijel (MP). Därefter Emma Yllivallo Altenhammar (SD). Varsågod Karin.

### **Karin Pleijel (MP)**

Tack så mycket. Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Kanalen och Kanalmurarna är en del av Göteborgs själ. Kanalen och vattnet skapar fina miljöer i centrum och är en viktig del av stadens kulturhistoria med den ursprungliga kanalstaden från 1600-talet. Det var då yrkesskickliga migranter hjälpte oss att bygga kanalerna och har senare renoverats på 1800-talet för att klara hästspårvagnar. Så det är verkligen läge att göra

något. Framkomligheten måste fungera när vi håller på och renoverar och inte minst är det viktigt för kollektivtrafiken för det påverkar ju också stadsbilden och besöksnäringen. Precis som Hans Arby nämnde så är det här inte bara en renovering. Den ska ge oss mer. Stadsmiljön ska förbättras med mer levande och trivsamt centrum där hållbart resande med cykel, gång och kollektivtrafik får bättre framkomlighet. Möjligheten att smidigt cykla genom området blir ju ännu viktigare när cykelbron över älven vid casinot är klar. Det hade ju varit underbart att till exempel kunna cykla rakt genom Brunnsparken utan att fastna i spårvagnsspår. Mycket viktigt är det att vi samtidigt gör klimatanpassning där vi skyddar centrum mot översvämningar och skyfall. I paketet ingår ju även högvattenskydd som kan vara höjda kanalmurar eller skyddsslussportar vid Stora Hamnkanalen. Det här är ju ett första inriktningsbeslut som vi tar idag. Vi ska påbörja ett långtgående projekt som kommer att behöva behandlas i flera olika etapper där projektets utformning kommer behöva anpassas till stadsmiljön. I samband med respektive etapp. Och det betyder ju också att man exempelvis måste ta hänsyn till den kompletterande utredningen om allélänken och eventuella konsekvenser som den innebär. Tack!

#### **Aslan Akbas (S)**

Tack Karin. Då är det Emma Yllivallo Altenhammar (SD), därefter Robert Andersson Hammarstrand (S). Varsågod Emma.

#### **Emma Yllivallo Altenhammar (SD)**

Tack för ordet! Jag vill börja med att yrka på en återremiss i enlighet med (SD)s yrkande i kommunstyrelsen. Det är ingen tvivel på att de 400 år gamla kanalmurarna måste renoveras och på längre sikt så måste vi även se till att göra en omläggning av trafiken så att vi får mer tillgång till både gång- och cykel och en förflyttning av den tyngre trafiken för att kunna minska erosionen i området. Men sedan så råder en stor osäkerhet beträffande klimatförändringar om vilka scenarier som kommer vara i framtiden. Vårt yrkande handlar inte om att sänka ambitionsnivån. Det handlar om att tillta en försiktighetsprincip. Att vara försiktig i detta fallet handlar inte om att utgå ifrån värsta möjliga scenario, utan det handlar om att man får det underlag som behövs för flera olika scenarier. För om man till exempel väljer att bygga mer varsamt och ha en mer långtgående renovering så ger man näringslivet den tiden den behöver för att både anpassa sig och återhämta sig efter dessa tunga år med Corona. Och samtidigt som man stegvis inför de skyddsåtgärder som krävs. Därmed så innebär vår återremiss att man tillför flera av de scenarier som ingår i IPCCs Rapport. Därmed då RCP 4,5 och RCP 6. Samtidigt som vi även vill ha ett större underlag för de ekonomiska konsekvenserna som nu tillförs staden och att vi aktivt söker extern finansiering för att minska den sammanställda ekonomiska belastningen för Göteborgs stad. Tack.

#### **Aslan Akbas (S)**

Tack. Då är det Robert Andersson Hammarstrand (S), därefter Emma Öman (V). Varsågod Robert.

**Robert Andersson Hammarstrand (S)**

Tack, ordförande, fullmäktige. Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och samtidigt yrka avslag på resten av de yrkanden som finns i det här ärendet. Och för den allmänna trevnaden så ska jag försöka hålla mig så kort som möjligt i det här ärendet och som många redan har varit inne på så är det här ett mycket omfattande, komplicerat och inte minst akut ärende vi har att behandla idag. Och det är en nödvändig investering. Dels för att ta hänsyn till kulturmiljön, men inte bara kulturmiljön utan också Göteborgs kulturarv för Hamnkanalen är ju en stor del av Göteborgs historia och vårt arv som bekant. Och även som många andra varit inne på så är det här en möjlighet att skapa ett mer attraktivt stadsrum, men också att anpassa och stärka vår motståndskraft mot de klimatförändringar som med allra största säkerhet kommer att drabba vår stad och vår stad är särskilt sårbar i detta hänseende, eftersom vi är klämda mellan havet och älven, vi är klämda från två håll, och då är det mycket viktigt att vi vidtar de här åtgärderna. Detta förslaget är väl genomarbetat och nota bene, det är ett inriktningsförslag. Det är ett startskott på ett långt arbete, det här kommer att följa oss i decennier, så det kommer att finnas anledning för oss att fatta fler beslut när det gäller det här ärendet och vi kommer naturligtvis att följa upp det inom ramen för den reguljära uppföljningen. Så ta det för vad det är, det är startskottet på en lång resa framöver. Vi har fått ett gediget material på dryga 300 sidor och vi känner oss trygga med detta. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Robert! Då är Emma Öman (V) därefter Toni Orsulic (M). Varsågod Emma!

**Emma Öman (V)**

Det är min första gång jag är uppe och pratar så. Jo, jag ska också bara påpeka att så många andra sagt hur viktigt det är att vi rustar upp kanalmurarna för vi vet inte när de kommer att rasa ner i vattnet. Vi har ingen aning om det. De är ganska gamla och när vi då ändå passar på och renoverar så kan vi även bygga översvämningsskydd och nya spårvagnslänkar så att man avlastar Brunnsparken som är knöckfullt kaos nu känns det som. Jag vill bara tillägga att jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Tack!

**Aslan Akbas (S)**

Tack Emma. Då är det Toni Orsulic (M). Därefter Jörgen Knudtzon (KD). Varsågod Toni.

**Toni Orsulic (M)**

Jag vill börja med att yrka bifall till (M), (D), (L), (KD)s yrkande i kommunstyrelsen. Det är ju så att murarna är väsentliga. Det är inga diskussioner om det. Jag tror alla är helt överens om det salen och många har sagt vikten av dem både historiskt, kulturellt och även den praktiska funktionen att de bär mycket av vår trafik idag och att de är i behov av att renoveras

och vi vill huvudsakligen med detta yrkandet som vi har lagt att man inte skall binda upp sig till spår i Alléstråket som en nödvändig åtgärd för att kunna genomföra renoveringarna. Men från våran sida så var det inga diskussioner om att renoveringarna behövs utan vi vill bara ha en öppenhet i hur alternativen ser ut framåt när det gäller spåren.

#### **Aslan Akbas (S)**

Tack Toni. Då har Hans Arby (C) begärt en replik. Varsågod Hans.

#### **Hans Arby (C)**

Tack ordförande. Vi är ju överens Toni, och vi har ju varit överens om detta i trafiknämnden också så jag tror det är kanske små detaljer bara. Och här ska vi ta debatten om Allélänk kontra en operalänk. Man kan bygga en operalänk också, men inte i stället. Det vet vi. Det här har vi ju gått igenom så många gånger och även utredning inom det här ärendet då. Vi skulle gärna se att man planskiljer mycket och den får väl bli en del om man hinner med att planskilja i allén också utan att det tar den tid och för stora kostnader för den biten. Så jag vill titta på det som ni lägger till där. Det är ju just att inte låsa Allélänken, det är inte så bundet vi tittar på vilket beslut vi tar idag. Det är inriktningarna och där står det ingenting ens om Allélänken. Att förbättra stadsmiljön, det ingår i en av inriktningarna och det här hur man ska hantera risk för ras och så vidare. Alltså det hade ju inte heller, det här är inriktningar förvaltningen nämner kommer att komma tillbaka med det underlaget och berätta vilken ordning man gör. Det finns också med i kommunstyrelsens förslag. Tack!

#### **Aslan Akbas (S)**

Tack Hans. Då är det Jörgen Knudtzon (KD), därefter Patrik Höstmad (D). Varsågod Jörgen.

#### **Jörgen Knudtzon (KD)**

Tack för ordet kommunfullmäktige och ni som lyssnar. Jag har under mina år som aktiv i Göteborg sett väldigt många förslag till bättre kollektiva kommunikationer. Det har varit spårtaxi, det har varit vagnar uppe på pelare, uppe i luften, tunnelbana i Göteborgsleden. Nej, vi åker i våra spårvagnar och de spårvagnarna har blivit väldigt mycket tyngre än de små söta vagnar som vi kan åka till Liseberg på somrarna med. När de här tunga vagnarna och bussar som har blivit som långa tåg rullar fram till de här urgamla murarna som kan vara från 1600-talet i någon del. Då blir det problem och det har sagts att det är, och jag håller helt med där, en del av Göteborgs själ. Det får inte rasa. Det måste i stället piffas till och bli mer inbjudande. 5 miljoner eller så för renoveringen. Det är mycket. Men det är ju bara halva sanningen. För vi måste lösa var spårvagnarna och bussarna ska gå under byggtiden och helst på bättre stråk för framtiden. Och då talar ju mycket för att lägga spårväg i allén. Men säg det till en urgöteborgare så är risken stor att svaret blir nej. Jag har testat, alléstråket är ju en annan del av Göteborgs själ. Vi har inte så många valmöjligheter och någonting måste vi göra, men dagens underlag tycker jag väcker fler frågor än det ger svar. Det andas spårväg i

allén sida upp och sida ner och kanske är det nödvändigt, men låt oss då ha en rejäl dialog med göteborgarna först. Vi behöver idag besluta om att gå vidare med det här brådskaande arbetet, om att rädda kanalmurarna och de miljöerna, men att med det bristfälliga underlag som finns idag låsa sig vid att lösningen heter spårväg i alléstråket är olyckligt. Vi vet att det finns mycket tung kritik mot alléstråket så som det hittills har presenterats. Vi har rusat iväg förut och fått betala för det. Här är två miljöer som inte bara är superintressanta för göteborgarna utan dessutom riksintressanta. Låt oss börja med att ta reda på vilka murar som behöver lite kärlek först, då kan vi börja få en tidsplan. När och var börjar arbetet? Vart kan då kollektivtrafiken ta vägen? Måste den tillbaka? Eller kan kollektivtrafiken bli annorlunda? När kan Operalänken och andra alternativ som har diskuterats bli verklighet? Det är för mycket frågor. Låt oss inte rusa in i fler ogenomtänkta planer. Bifall till yrkandet från (M), (D), (L) och (KD).

**Aslan Akbas (S)**

Tack Jörgen! Och på detta har Hans Arby (C) begärt en replik. Varsågod Hans.

**Hans Arby (C)**

Tack ordförande. alltså med all respekt för göteborgarna och våra väljare. Jag skulle vilja säga att vad vi än föreslår att vi ska göra så kommer väldigt många säga nej. Det här att utreda så som vi har flera gånger och titta, vilket alternativ är bäst? Behöver vi allélänken eller inte? Den finns utpekad av ett viktigt, stort skäl och även i den pågående utredningen nu som är den, och jag vet inte vilken ordning, så är det fortfarande huvudförslaget. Men återigen, vi låser inte. Vi har de inriktningarna vi beslutar om idag. Förvaltningen kommer att titta på vilken ordning man vill göra när man kommer tillbaka med det första genomförande beslutet, så vi kan lugnt i detta faktiskt lämna över enligt det här inriktningsbeslutet till förvaltningen att börja jobba med frågan. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Hans. På detta har Jörgen Knudtzon (KD) begärt en kontrareplik. Varsågod Jörgen!

**Jörgen Knudtzon (KD)**

Nej, jag är beredd att göra rätt i det att vi låser inte i någon formell mening. Men som jag sa så andas pappret som vi har läst, Alléstråk framlänges och baklänges och sida upp och sida ned. Jag tycker verkligen att det är tid att gå ut och låta göteborgarna vara med och diskutera. Det är våra två mest centrala områden och det behöver... Jag vet att vi inte låser oss. Det är inte dags för beslut ännu, men vi kan inte i en sådan här fråga komma och få veta av göteborgarna att ni borde ha pratat med oss tidigare. Låt oss sätta igång det och låt oss få lite mer kött på benen innan vi fattar viktiga beslut. Vi ska fatta beslut om att sätta igång det här arbetet i dag. Jättebra.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Jörgen! Då går vi tillbaka till talarlistan. Då har jag Patrik Höstmad (D) först, därefter Eva Flyborg (L). Varsågod Patrik.

**Patrik Höstmad (D)**

Tackar. Men för att förklara ännu lite mer i detalj varför vi har den här skrivningen om att inte låsa fast det via allélänken. När förstudien var ute så sade stadsbyggnadskontoret, fastighetskontoret och Park- och Natur: vi tror inte på det här, den förstudien som ni har skickat ut. Det är för mycket konflikter med stadslivet. Det kommer att ryka träd och gräsmark till höger och vänster som Park- och Natur inte gillar. Den tanken som trafikingenjörerna hade haft på att rensa undan ett stråk i centrala stan, sätta upp staket, barriärer och köra på i marknivå. Det är inte säkert att vi kommer att kunna gå fram med det. Samtidigt, desto längre man kommer ner i Underlagsrapporterna till det här tjänsteutlåtandet, desto tydligare står det att allélänken är en föresättning för att kunna renovera kanalmurarna. Så vi vill verkligen tydligt skicka signaler. Så fastlåst är det inte. Det är inte säkert att ni kommer få kommunfullmäktiges beslut att gå fram med allélänken, åtminstone inte i den form som trafikingenjör har tänkt sig. Nu pågår en förstudie som är igångsatt för operallänken. När det har gått över nu till stadsbyggnadsnämnden så försöker man väga samman även stadslivsaspekterna, naturaspekterna i en sammantagen förstudie. Vi får se lite hur den landar. Det kanske blir allélänken till sist, men låt oss inte fast den nu. Sedan som Emma så klokt sa, det går att läsa i rapporten här. Vi vet inte när det rasar ner i vattnet. Det är liksom det som går att läsa ut ur underlagsrapporterna. Samtidigt så står det "Vi vet inte var och när det kommer att rasa." Det står också att vi tänker att vi tar det här smart när vi ändå ska bygga om saker. Och det tycker vi att om man skickade en signal att det här är akut och vi måste ta besluten nu och det är jättebråttom, då måste vi ha en inventering som verkligen tittar på: vart är det risk för att det rasar i morgon och åtgärda det först. Eller så kanske det bara är överdrivet i tjänsteutlåtandet? Nej, jag vet inte, men det hänger inte riktigt ihop. Den akuta bild som beskrivs och den otydlighet som ligger när de säger att de inte vet. Så därför har vi med det också. Bifall till yrkanden från (M), (D), (L) och (KD).

**Aslan Akbas (S)**

Tack Patrik och på detta har Hans Arby (C) begärt en replik. Varsågod Hans.

**Hans Arby (C)**

Tack ordförande. Jag tror att man ska se de underlag som pratar om allélänken att det är det smartaste alternativet som man har hittat, för du får så mycket på köpet. Det finns ett beslut på det innan i målbild utpekar den en system viktig länk, den avlastar så att man kan ha en permanent lösning medans man gör kanalmursrenoveringen. Så det är inte konstigt att den gått flera varv. Sen vet jag att byggnadsnämnden och fastighetsnämnden var negativa, men det de lyfte var ju riskerna med barriäreffekt. Man tog ju ingen hänsyn och då sa man till

dem: "kan ni inte hitta någon annan väg?" Och där har man gjort ordentlig utredning och sett att det här är den bästa vi kan göra. Gärna planskilt om vi hinner med är jag helt med på, då blir man av med målkonflikter och det var så att även stadsbyggnadskontoret var med i de här när man tittade på hur kan man skapa en så hygglig miljö som möjligt? Men vi hade ju med de gamla nämnderna att där skulle man på något sätt vara för eller emot någonting. Ska man bygga höghus då ska kulturnämnden säga...

**Aslan Akbas (S)**

Tack, på detta har Patrik begärt en kontrareplik. Varsågod Patrik.

**Patrik Höstmad (D)**

Jag tänker inte diskutera för eller emot allélänken, det är inte vad det här handlar om. Det är risken med att vi inte kommer fram med allélänken eller att allélänken blir en långsam dragning om man ska ta hänsyn till stadslivseffekten och så, kanske ger också för stora ingrepp så att det inte går att komma fram kulturhistoriskt eller politiskt. Så det är bara en vädjan: lås inte fast det här till allélänken. Det kan vara så att den inte går att dra fram som så vi tänkt.

**Aslan Akbas (S)**

Då är det Eva Flyborg (L) först, därefter Robert Andersson Hammarstrand (S). Varsågod Eva.

**Eva Flyborg (L)**

Tack så mycket, herr ordförande! Ja, även den längsta resa, eller marsch börjar ju med ett första steg och det är det steget vi ska ta här idag. Jo, Göteborgs kanaler är ju en del av vårt DNA, vår historia. Det är vi helt överens om alla. Att vi ska göra detta är vi också överens om. Att bevara och rusta upp kanalmurarna är ett angeläget projekt. Det är ett stort, dyrt, komplicerat och störande projekt, men nödvändigt. Uppskattad kostnad så här i början. Ja, det är ca 5 miljarder vilket man uppskattade för tre år sedan, vilket väl kanske då är uppe i 7-8 miljarder nu med den situation vi befinner oss i och sen får vi väl dubbla det plus att allt annat runtomkring kanske kostar lika mycket, men det måste ändå göras. Här menar jag dock vi i oppositionen, att stadsmiljönämnder måste få i uppdrag att göra en mer noggrann bedömning av säkerhetsriskerna och sannolikheten för sättningar och ras som vi har talat om precis. Återkomma då med en sådan prioritering. Det finns också en risk att stadsmiljönämnden låser sig. Precis som vi har hört här vid den här allélänken redan i ett tidigt skede och det skulle kunna vara ganska menligt för vidare diskussion och faktiskt de bästa besluten. Och det finns ju många starka invändningar från flera av stadens förvaltningar att just göra så här. Och en kompletterande utredning pågår ju. Jag hoppar över det mesta av det jag skulle säga, för det har redan andra redan sagt och nu vill alla gå hem. Men vi vill göra så att man också kan utveckla då Norra Hamngatan till exempel för uteserveringar, så att

göteborgarna kan få lov att komma närmare vattnet som de faktiskt önskar och vill. Jag stanna där. Vi kommer att få många, många, många, många, många, många, många, många fler tillfällen att diskutera det här projektet tror jag. Så bifall till en (M), (D), (L), (KD)s yrkande. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Eva. Då var det Robert Andersson Hammarstrand (S). Varsågod Robert.

**Robert Andersson Hammarstrand (S)**

Ja, tack ordförande, fullmäktige. Ja, Hans Alby har egentligen sagt det mesta. Det här är ett inriktningsbeslut vi tar här idag. Det är inget beslut vi fattar om allélänken eller kollektivtrafikdragningar, utan endast ett inriktningsbeslut och det vore bra om vi kunde ta i det idag så att vi kommer igång med den här processen som kommer hålla på under lång tid och att vi också kommer igång med arbetet med att göra en inventering av de riskområden som finns vad gäller våra kanalmurar. Tack.

**Aslan Akbas (S)**

Tack Robert och då har jag tomt på talarlistan. Anser vi att ärendet är färdig debatterat? Under överläggningen yrkar Toni Orsulic (M), Jörgen Knudtzon (KD), Patrik Höstmad (D), Eva Flyborg (L) att fullmäktige bifaller förslaget från (M), (D), (L) och (KD) i kommunstyrelsen. Hans Arby (C), Karin Pleijel (MP), Robert Andersson Hammarstrand (S), Emma Öman (V) bifall till kommunstyrelsens förslag. Emma Yllivallo Altenhammar (SD) återremiss i enlighet med förslaget från (SD) i kommunstyrelsen. Jag ställer först proposition på (SD)s återremiss, dels avgörande idag. Om den senare bifalles ställer jag upp proposition på kommunstyrelsens förslag och förslaget från Tony Orsulic (M). Enligt kommunallagen kan ett ärende återremitteras om det begärs av minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna, det vill säga 27 ledamöter om detta inte har gjorts tidigare. Godkänns denna propositionsordning? Beslutar fullmäktige att återremittera ärendet? Att avgöra ärende idag? Jag finner att fullmäktige beslutat att avgöra ärendet idag. Votering är begärt och ska verkställas. Då är det ja för avgörande idag och nej får återremiss. Tror de flesta är inne i salen. Jag startar omröstningen. Så, varsågod. Martin, vad röstade du? Ja. Sara? du röstade också ja. Då stoppar jag omröstningen. Då har vi med 72 röster mot nio bifalles att ärendet ska avgöras idag. Då återstår proposition mellan kommunstyrelsens förslag och förslaget från Toni Orsulic (M) med flera. Bifalles kommunstyrelsens förslag? Bifalles förslaget från Toni Orsulic (M) med flera? Jag anser att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Votering är begärt och ska verkställas och då är det ja för kommunstyrelsens förslag och nej för förslaget från Tony Orsulic (M) med flera. Då startar jag omröstningen. Varsågod och rösta. Det blir ett nej, eller vad röstade du? Sa du nej eller vad? Du väljer nej. Då stoppar jag och då blir det 43 röster för ja, för kommunstyrelsens förslag och 29 nej och nio avstod och därmed så bifalles kommunstyrelsens förslag och reservation antecknas.

## **26. Verksamhetsområde 2023 Göteborgs Stads allmänna vattentjänster**

**Aslan Akbas (S)**

Då är vi på ärende nummer 26 och klockan är 21:28. Jag tänker att vi tar även nummer 26, 27 och det sista och sen avslutar vi dagens fullmäktigemöte. Men vi börjar med 26 och det är verksamhetsområde 2023. Göteborgs Stads allmänna vattentjänster. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktiges uppdrag till Trafiknämnden att... nej det verkar som att klockan faktiskt är mycket. Så mycket skulle jag inte läsa det var 25... Då är vi på ärende 26 och kommunstyrelsen föreslår att verksamhetsområdet för Göteborgs stads allmänna vattentjänster 2023 vatten, spillvatten och dagvatten fastställs och här har vi tom talarlista. Bifalles kommunstyrelsens förslag?

## **27. Begäran om överlåtelse av tillsynsansvar enligt miljöbalken samt upphävande av vattenskyddsområden**

**Aslan Akbas (S)**

Då går vi till ärende nummer 27 och det är begäran om överlåtelse av tillsynsansvar enligt miljöbalken samt upphävande av vattenskyddsområde. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige begär hos Länsstyrelsen i Västra Götaland att kommunen genom miljö- och klimatinämnden får överta tillsyn enligt miljöbalken av miljöstörande verksamheter. Kommunen får överta tillsyn enligt miljöbalken om vattenskyddsområde samt att vattenskyddsområde upphävs. Kommunfullmäktiges beslut översätts till Länsstyrelsen i Västra Götaland. Då är det tomt på talarlistan, bifalles Kommunstyrelsens förslag?

Klockan är 21:30. Då ställer jag frågan till fullmäktige: Kan vi nöja oss med dagens fullmäktige och avsluta? jag är inte färdig än men kommenterar inte. Jag bara ställde frågan om vi kan avsluta dagens fullmäktigemöte? Ja. Sedan har vi ärendenummer nummer 42 och det är ett anmälningsärende. Förteckning över anmälningsärendena, och som jag sa innan ni lämnar rummet så kör vi de två kvarvarande fullmäktigemötena innan sommaren. Vi börjar klockan femton, vi är bara på ärende nummer 26 och vi har ganska många motioner som måste behandlas. Så jag hoppas att de två sista fullmäktigemötena att vi kommer lite längre in i föredragningslistan. Gör vi inte det, då kommer vi behöva kalla till ett extra fullmäktigemöte den 19 juni. Det är den som är reserv. Men vi får ta ställning till det efter majmötets KF. Med det sagt så tack för idag. Tack för alla som har följt oss via media. Tack.